

Z P R A V O D A J

muzea v Hradci Králové

23

1997

MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH

Elšbina nábř. 465

HRADEC KRÁLOVÉ

PSČ 500 01

IČO 088322

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

ZPRAVODAJ MUZEA V HRADCI KRÁLOVÉ Č. 23 - 1997

Vydává Muzeum východních Čech v Hradci Králové.

Odpovědný redaktor: PhDr. Jiří Sigl

Grafická úprava: Zdenek Bláha

Technická spolupráce: Věra Farská, PhDr. Jiří Kalferst, Ilona Razimová

Náklad 400 výtisků (pouze pro interní potřebu)

Hradec Králové 1997

Tisk: ALDIS Hradec Králové

Adresa redakce:

Muzeum východních Čech, Eliščino nábř. 465

500 39 Hradec Králové, tel.049/551 46 31, 551 48 43

ZPRAVODAJ MUZEA V HRADCI KRÁLOVÉ

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Číslo 23

1997

NÁLEZY ZÍSKANÉ DO SBÍREK AO MVČ V LETECH 1996-97

David Vích - Vít Vokolek

Nové přírůstky archeologické sbírky muzea v Hradci Králové zapsané v letech 1996 a 1997. Podstatný podíl na rozšíření této významné a rozsáhlé archeologické sbírky má spoluautor tohoto příspěvku D. Vích, zejména o nálezy z okolí Litomyšle, Vysokého Mýta a Chocně. Tyto nálezy jsou velmi často prvými doklady dosud neznámých pravěkých a středověkých lokalit. Dále jsou zde zveřejněny přírůstky získané činností dalších spolupracovníků a pracovníků archeologického oddělení.

- 1/ ALBRECHTICE NAD ORLICÍ (okr. Rychnov nad Kněžnou)
KULT.: středověk (15. stol.); OKOL.: sběr M. Kuchařík, K. Krejsa, 8. a 9. 4. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 49, 50/96.
- 2/ BAŠNICE (okr. Jičín)
KULT.: lineární, vypíchaná, popelnicová pole; LOK.: poloha "Potvrzník", parc. č. 252/10; OKOL.: předala M. Tomášková, Hořice, Havlíčkova ul.; NÁLEZ: střepy, BN; ULOŽ.: př. č. 11/96.
- 3/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: střední až mladší doba hradištní; LOK.: Benátky parc. č. 314, 315; Čistěves parc. č. 227, 228, 232, 234, 242; OKOL.: sběr J. Jirásek, HK 12, Pod záměčkem čp. 1519; NÁLEZ: střepy, kostěné šídlo, ŠI; ULOŽ.: př. č. 1/96.
- 4/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: lužická, římská, mladší doba hradištní; LOK.: parc. č. 260/1-3, 262/1; OKOL.: sběr M. Kopecký, D. Vích 31. 10. 1995; NÁLEZ: střepy, Fe nůž, přeslen, mazanice; ULOŽ.: př. č. 2, 5/96.
- 5/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: slezskoplatěnická; LOK.: Benátky parc. č. 233/1, Želkovice (okr. Jičín) parc. č. 249; OKOL.: sběr M. Kopecký, D. Vích, 31. 10. 1995; NÁLEZ: střepy, zlomky bronzového plechu; ULOŽ.: př. č. 3/96.
- 6/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: slezskoplatěnická, mladší doba hradištní; LOK.: parc. č. 233/1, 2; OKOL.: sběr M. Kopecký, D. Vích, 31. 10. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 4/96.
- 7/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: mladší doba hradištní; LOK.: parc. č. 219/1 - západní okraj; OKOL.: sběr M. Kopecký, D. Vích, 31. 10. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.:

- př. č. 6/96.
- 8/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: pravěk; LOK.: parc. č. 219/1 - SV část; OKOL.: sběr M. Kopecný, D. Vích, 31. 10. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 7/96.
- 9/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: neolit, popelnicová pole; LOK.: parc. č. 303, 307/4-8, 309, 316, 317/1,2, 319/1; OKOL.: sběr D. Vích, 18. 10. 1994; NÁLEZ: střepy, BN; ULOŽ.: př. č. 8/96.
- 10/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: latén, starší doba hradištní; LOK.: naleziště III, parc. č. 255, 261/1; OKOL.: sběr R. Tichý, 8. 5. 1993; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 9/96.
- 11/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: vypichaná; LOK.: „Na Trubačce“, parc. č. 230/1; OKOL.: předal ing. Hovorka; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 10/96.
- 12/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: lineární; LOK.: průkop produktovodu parc. č. 239/1 - S prostor, obj. 3/92; OKOL.: záchranná akce, J. Kalferst, 16. 1. 1992; NÁLEZ: střep, kámen; ULOŽ.: př. č. 55/96.
- 13/ BENÁTKY (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk (?); LOK.: „Na Trubačce“, parc. č. 239/1; OKOL.: sběr J. Kalferst 1992; NÁLEZ: přeslen; ULOŽ.: př. č. 56/96;
- 14/ BENÁTKY (okr. Svitavy)
KULT.: hradištní, středověk; LOK.: pole pod hradištěm, naleziště 2, parc. č. 460/2; OKOL.: sběr D. Vích, 23. 3. 1994; NÁLEZ: střepy, bronzová tyčinka; ULOŽ.: př. č. 13/96.
- 15/ BENÁTKY (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, hradištní, středověk; LOK.: hradiště - naleziště 2, parc. č. 460/1, 470, 471, 491; OKOL.: sběr D. Vích, 23. 3., 6. 9., 26. 9. 1994; NÁLEZ: ŠI, zl. kamenného mlýnku, střepy, mazanice; ULOŽ.: př. č. 12, 14, 15/96.
- 16/ BENÁTKY (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, hradištní, středověk (13. století); LOK.: hradiště - naleziště 3, parc. č. 623/1 - naoraný objekt; OKOL.: sběr D. Vích, 23. 3., 17. 9. 1994; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 16, 17/96.
- 17/ BENÁTKY (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 3a, parc. č. 623/1; OKOL.: sběr D. Vích, 23. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 18/96.
- 18/ BENÁTKY (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 3b, parc. č. 623/1; OKOL.: sběr D. Vích, 23. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 19/96.

- 19/ BĚSTOVICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, latén; LOK.: naleziště 4b, parc. č. 422/1 - JZ roh; OKOL.: sběr D. Vích, 19. 9. 1996. NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 158/97.
- 20/ BĚSTOVICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pozdní doba halštatská, latén, hradištní, středověk; LOK.: naleziště 4c, parc. č. 422/1 - SZ roh; OKOL.: sběr D. Vích, 7. 4., 19. 9. 1996; NÁLEZ: střepy, mazanice, zlomky drtel a tříků; ULOŽ.: př. č. 159, 160/97.
- 21/ BĚSTOVICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: lužická, slezskoplatěnická, hradištní; LOK.: hradiště nad Darebnicí, parc. č. 681, k. ú. Choceň - parc. č. 2289, z vývrátů; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 7., 11. 7. 1996; NÁLEZ: střepy, mazanice; ULOŽ.: př. č. 162, 163, 164/97.
- 22/ BĚSTVINA (okr. Chrudim)
KULT.: středověk; LOK.: osada Zběhov, sejpy; OKOL.: předal p. Doubek, 12. 6. 1995; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 46/96.
- 23/ BOHUŇOVICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 6, parc. č. 473; OKOL.: sběr D. Vích, 4. 9. 1994, 27. 8. 1995; NÁLEZ: ŠI, střepy; ULOŽ.: př. č. 22, 23/96.
- 24/ BOHUŇOVICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6a, parc. č. 473; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 8. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 24/96.
- 25/ BOHUŇOVICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6b, parc. č. 473; OKOL.: sběr D. Vích, 4. 9. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 25/96.
- 26/ BOŘICE (okr. Chrudim)
KULT.: středověk, tvrz; LOK.: zahrada čp. 48, jáma na vápno; OKOL.: záchranná akce J. Frolík, P. Chotěbor, 24. 9. 1985; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 43/96.
- 27/ BOŠÍN (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: doba římská, středověk; LOK.: naleziště 1, parc. č. 237, 238, 239/2; OKOL.: sběr D. Vích, 17. 4. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 152/97.
- 28/ BOŠÍN (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit (?), pravěk; LOK.: naleziště 2, parc. č. 269, 271; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 7. 1996; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 153/97.
- 29/ BOŠÍN (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: lidu popelnicových polí; LOK.: naleziště 2a, parc. č. 248/2 - SV roh; OKOL.: sběr D. Vích, 19. 9. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č.

- 30/ BOŠÍN (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk; LOK.: naleziště 3, parc. č. 273 - Z strana, střed;
OKOL.: sběr D. Vích, 19. 9. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 155/97.
- 31/ BOŽANOV (okr. Náchod)
KULT.: středověk (14. století); LOK.: poloha „Raubschloss“, parc. č.
1994; OKOL.: sběr J. Černý a kol., 10. 9. 1990; NÁLEZ: střepy, mazani-
ce, zv. kostí, Fe zlomky; ULOŽ.: př. č. 51/96.
- 32/ BRADA (okr. Jičín)
KULT.: středověk (13. - 15. stol.); LOK.: hrad, Z útes; OKOL.: sběr J.
Slavík; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 60/96.
- 33/ BRADA (okr. Jičín)
KULT.: středověk (15. století); LOK.: hrad, na cestě u sochy sv. Petra a
Pavla; OKOL.: sběr Kracik, Šverberková, 4. 7. 1993; NÁLEZ: střepy;
ULOŽ.: př. č. 61/96.
- 34/ BUDČEVES (okr. Jičín)
KULT.: středověk (13. - 15. století); LOK.: tvrziště; OKOL.: předal p.
Fišera 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 52/96.
- 35/ BŘEZOVICE (okr. Jičín)
KULT.: lineární, vypichaná, slezkoplatěnické pohřebiště; LOK.: parc. č.
156, 178/1,3, 180/1, k. ú. Chvalina - parc. č. 175/5-7, 181; OKOL.: sběr
D. Vích, 30. 11. 1994, 7. 11. 1995, 9. 4., 9. 11., 11. 11. 1996; NÁLEZ:
střepy, BN, ŠI, zlomek brousku, spálené kosti; ULOŽ.: př. č. 176, 177,
178, 179, 180, 181, 182, 183/96. KOM.: shluky rozoraných hrobů.
- 36/ CEREKVICE NAD BYSTRICÍ (okr. Jičín)
KULT.: lineární, lužická; LOK.: „Na kozách“, parc. č. 336; OKOL.: sběr
D. Vích, 18. a 26. 10. 1994; NÁLEZ: střepy, BN, ŠI, mazanice; ULOŽ.:
př. č. 53, 54/96.
- 37/ CEREKVICE NAD BYSTRICÍ (okr. Jičín)
KULT.: novověk - renesance; LOK.: zámek; OKOL.: sběr J. Slavík, říjen
1992; NÁLEZ: střepy, kachle; ULOŽ.: př. č. 57/96.
- 38/ CEREKVICE NAD LOUČNOU (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: parc. č. 288 - J konec; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 9.
1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 41/96.
- 39/ CEREKVICE NAD LOUČNOU (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: u vodojemu - parc. č. 288; OKOL.: sběr D. Vích,
5. 9. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 42/96.
- 40/ CEREKVICE NAD LOUČNOU (okr. Svitavy)
KULT.: středověk (13. století); LOK.: naleziště 1c, parc. č. 610/1,2, 612;
OKOL.: sběr D. Vích, 29. 8. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 95/97.

- 41/ CEREKVICE NAD LOUČNOU (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit (?), neolit, středověk (13. století); LOK.: naleziště 3, parc.
č. 140; OKOL.: sběr D. Vích, 16. 9. a 8. 12. 1996; NÁLEZ: ŠI, střepy, BN;
ULOŽ.: př. č. 96/97, 97/97.
- 42/ ČERNOŽICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: mladší doba hradištní; LOK.: zahrada čp. 3; OKOL.: sběr p.
Frišman, 1987; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 69/96.
- 43/ ČERNOŽICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: slezkoplatěnická (pohřebiště), mladší doba hradištní; LOK.:
výkop pro patku sloupu u transformátoru vedle školy; OKOL.: sběr P.
Frišman, 20. 7. 1987; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 70/96.
- 44/ ČERNOŽICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: vypichaná; LOK.: mezi čp. 189 - 191, objekt ve výkopu plynovo-
du; OKOL.: záchranná akce, J. Sigl, V. Vokolek, 17. 11. 1993; NÁLEZ:
střepy. ULOŽ.: př. č. 71/96.
- 45/ ČERNOŽICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: latén; LOK.: bez bližších údajů; OKOL.: ze sbírky L. Šnajdra,
předané v r. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 72/96.
- 46/ ČESKÉ HERMANICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 3, parc. č. 650/6; OKOL.:
sběr D. Vích, 2. 9. 1995; NÁLEZ: střep, ŠI; ULOŽ.: př. č. 63/96.
- 47/ ČESKÉ HERMANICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: eneolit; LOK.: naleziště 5a, parc. č. 327/1; OKOL.: sběr D. Vích,
10. 5. 1995; NÁLEZ: pazourková šipka; ULOŽ.: př. č. 64/96.
- 48/ ČESKÉ LHOTICE (okr. Chrudim)
KULT.: latén, středověk; LOK.: oppidum, parc. č. 900; OKOL.: sběr
dětského tábora ze Sloupnice (D. Vích), 4. 8. 1995; NÁLEZ: střepy;
ULOŽ.: př. č. 89/97.
- 49/ ČEŠOV (okr. Jičín)
KULT.: latén, hradištní, středověk, novověk; LOK.: předhradí, parc. č.
622; OKOL.: sběr J. Kalferst 3.- 31. 3. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př.
č. 28/97.
- 50/ ČISTÁ (okr. Svitavy)
KULT.: neurčena; LOK.: naleziště 3, „Val“ nad Jiráskovým údolím,
rozhraní parc. č. 1550/2 a 1638/1; OKOL.: sběr D. Vích, 17. 9. 1995;
NÁLEZ: mazanice; ULOŽ.: př. č. 20/96.
- 51/ ČISTÁ (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 4, parc. č. 949 - SZ cíp;
OKOL.: sběr D. Vích, J. Šmejdiš, 24. 9. 1995; NÁLEZ: ŠI, střepy; ULOŽ.:
př. č. 21/96.

- 52/ ČISTĚVES (okr. Hradec Králové)
KULT.: vypíchaná, laténská, středověk; LOK.: parc. č. 75, 79; OKOL.: sběr D. Vích, 10. 10. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 27/97.
- 53/ DOHALICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: pravěk (?), pozdní doba hradištní; LOK.: parc. č. 41/1 - Z část; OKOL.: sběr J. Kalferst, 6. 11. 1993; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 65/96.
- 54/ DOHALICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: pravěk, hradištní, novověk; LOK.: parc. č. 41/1; OKOL.: sběr J. Kalferst, 6. 11. 1993; NÁLEZ: střepy, BN; ULOŽ.: př. č. 66/96.
- 55/ DOHALICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: únětická; LOK.: parc. č. 41/1; OKOL.: sběr D. Vích, 23. 10. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 24/97.
- 56/ DOHALICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: pravěk, mladohradištní; LOK.: parc. č. 229/1, 231, 233; OKOL.: sběr J. Kalferst, 6. 11. 1993; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 25/97.
- 57/ DOHALICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: pravěk, hradištní; LOK.: parc. č. 41/1 - střed parcely; OKOL.: sběr J. Kalferst, 6. 11. 1993; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 67/96.
- 58/ DOHALICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: pravěk, středověk; LOK.: parc. č. 179/1,3, 182/1; OKOL.: sběr J. Kalferst, 6. 11. 1993; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 68/96.
- 59/ DOHALICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk, novověk; LOK.: parc. č. 221, 222, 223/3-5; OKOL.: sběr J. Kalferst, 6. 11. 1993; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 26/97.
- 60/ DOLNÍ ADRŠPACH (okr. Náchod)
KULT.: středověk (14. stol.); LOK.: hrad; OKOL.: sběr J. Slavík, 20. 10. 1990, 13. 4. 1991; NÁLEZ: střepy, Fe zlomky, zvířecí kosti; ULOŽ.: př. č. 47, 48/96.
- 61/ DOLNÍ ČERNŮTKY (okr. Jičín)
KULT.: neolit, slezskoplatěnická (III. stupeň), hradištní; LOK.: parc. č. 250 - 256; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 10. 1995; NÁLEZ: střepy, BN, ŠI; ULOŽ.: př. č. 88/97.
- 62/ DOLNÍ KALNÁ (okr. Trutnov)
KULT.: středověk; LOK.: zahrada čp. 143, výkop uzemnění; OKOL.: sběr M. a J. Drahoňovský, červen 1980, předal Zd. Fišera; NÁLEZ: př. č. 118/97.
- 63/ DOLNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 2a, parc. č. 1390, 1412; OKOL.: sběr D. Vích, 25. 3. 1995; NÁLEZ: ŠI, střepy; ULOŽ.: př. č. 81/96.

- 64/ DOLNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pravěk; LOK.: naleziště 6, parc. č. 1134 - naoraný objekt; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 9. 1995; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 101/97.
- 65/ DOLNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, neolit, středověk; LOK.: naleziště 6b - naorané objekty, parc. č. 1134, 1135 - J polovina; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 9. 1995; NÁLEZ: ŠI, opracované kameny, střepy; ULOŽ.: př. č. 82/96.
- 66/ DOLNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 16, parc. č. 1424, 1460/1, 1462/1; OKOL.: sběr D. Vích, 25. 3. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 83/96.
- 67/ DOLNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit (?); LOK.: naleziště 18 - naorané objekty, parc. č. 3475; OKOL.: sběr D. Vích, 3. 4. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 84/96.
- 68/ DOLNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk (13. století); LOK.: naleziště 19, parc. č. 3736/2; OKOL.: sběr D. Vích, 23. 9. 1995; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 85/96.
- 69/ DOLNÍ ŠTĚPANICE (okr. Trutnov)
KULT.: středověk (15. století); LOK.: hrad Štěpanice, věžovitá stavba na Z okraji; OKOL.: sběr VI. Wolf (senior et junior), 13. 8. 1994; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 209/97.
- 70/ DOLNÍ ÚJEZD (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 1, parc. č. 1441 - V okraj, 1444/5, 1447/1; OKOL.: sběr D. Vích, 8. 9. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 200, 201/97.
- 71/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: lužická; LOK.: „Rotemberk“, sonda 1, 2. vrstva; OKOL.: výzkum J. Kalferst, J. Sigl, 23. 5. 1992; NÁLEZ: střepy, mazanice; ULOŽ.: př. č. 105/97.
- 72/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk (14. stol.); LOK.: „Rotemberk“, sonda 2; OKOL.: výzkum J. Kalferst, J. Sigl, 23. 5. 1992; NÁLEZ: střep, cihla, kámen; ULOŽ.: př. č. 106/97.
- 73/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk; LOK.: „Rotemberk“, sonda 3; OKOL.: výzkum J. Kalferst, J. Sigl, 23. 5. 1992; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 107, 108/97.
- 74/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk; LOK.: „Rotemberk“, sonda 4; OKOL.: výzkum J. Kalferst, J. Sigl, 23. - 24. 5. 1992; NÁLEZ: střepy, mazanice, zl. cihel, Fe zlomky; ULOŽ.: př. č. 109/97.
- 75/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk; LOK.: „Rotemberk“, zed' u S obvodu; OKOL.: výzkum

- J. Kalferst, J. Sigl, 23. 5. 1992; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 110/97.
- 76/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk; LOK.: „Rotemberk“, Z strana akropole; OKOL.: výzkum J. Kalferst, J. Sigl 23. 5. 1992; NÁLEZ: střep, mazanice; ULOŽ.: př. č. 111/97.
- 77/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk; LOK.: „Rotemberk“, svah pod branou; OKOL.: výzkum J. Kalferst, J. Sigl, 23. 5. 1992; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 112/97.
- 78/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk; LOK.: „Rotemberk“, vkop v jádru hradu; OKOL.: výzkum J. Kalferst, J. Sigl, 24. - 25. 5. 1992; NÁLEZ: střepy, mazanice, zl. cihel, zvířecí kosti; ULOŽ.: př. č. 113/97.
- 79/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk; LOK.: „Rotemberk“, vkop na úbočí jádra hradu; OKOL.: výzkum J. Kalferst, J. Sigl, 24. 5. 1992; NÁLEZ: střepy, cihlovina, zvířecí kosti; ULOŽ.: př. č. 114/97.
- 80/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk; LOK.: „Rotemberk“, akropole; OKOL.: výzkum J. Kalferst, J. Sigl, 23. 5. 1992; NÁLEZ: střepy, zvířecí kosti; ULOŽ.: př. č. 115/97.
- 81/ HABŘINA (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk; LOK.: „Rotemberk“, vkop na hraně příkopu; OKOL.: sběr J. Kalferst, 16. 3. 1991; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 116/97.
- 82/ HEMŽE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 1, parc. č. 53, 56, 57; OKOL.: sběr D. Vích, 19. 9. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 156/97.
- 83/ HEMŽE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk; LOK.: naleziště 2, parc. č. 44; OKOL.: sběr D. Vích, 19. 9. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 157/97.
- 84/ HNĚVČEVES (okr. Hradec Králové)
KULT.: vypíchaná; LOK.: u žel. zastávky, parc. č. 348/10; OKOL.: předal ing. Hruška, 12. 8. 1993; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 211/97.
- 85/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit (?); LOK.: naleziště 1b, parc. č. 1920; OKOL.: sběr D. Vích, 17. 8. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 86/96.
- 86/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, pozdní doba hradištní; LOK.: naleziště 2, parc. č. 3249, 3265/1; OKOL.: sběr D. Vích, 13. 3., duben 1994, 13. 1. 1996; NÁLEZ: ŠI, střepy; ULOŽ.: př. č. 87, 88, 89/96.

- 87/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 3a, parc. č. 1851/1, 1877; OKOL.: sběr D. Vích, 1. 2. 1995, 8. 8. 1996; NÁLEZ: ŠI, střep; ULOŽ.: př. č. 90, 91/96.
- 88/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pravěk; LOK.: naleziště 5, parc. č. 1769/1, 4, 1741/1, 1760/3, 1762/1; OKOL.: sběr D. Vích, 12. 11. 1995; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 170/96.
- 89/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, neolit, lineární, vypíchaná, středověk; LOK.: naleziště 5a, parc. č. 1768/1, 1769/1, 2 - V okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 30. 3., 21. 4., 9. 10. 1994, 28. 8., 12. 11. 1995, 29. 4. 1996, 8. 8. 1996; NÁLEZ: ŠI, střepy, zlomky brousků; ULOŽ.: př. č. 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99/96.
- 90/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 5b, parc. č. 1707, 1709/1; OKOL.: sběr D. Vích, 9. 10. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 100/96.
- 91/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pravěk, mezolit, neolit, lužická; LOK.: naleziště 6a, parc. č. 1643, 1670 - S část; OKOL.: sběr D. Vích 22. 2., 26. 8. 1994, 1. 9. 1996; NÁLEZ: kameny, střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 101, 102, 103/96.
- 92/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, neolit, zvoncovité poháry, popelnicová pole, lužická. LOK.: naleziště 6b, parc. č. 1593, 1621, 1622 - S část. OKOL.: sběr D. Vích, 22. 2., 26. 8., 11. 9. 1994, 21. 3., 2. 5., 28. 9. 1996. NÁLEZ: kam. otloukače, střepy, zl. drtelů a tříků, kameny, ŠI, mazanice. ULOŽ.: př. č. 104, 105, 106, 107, 108, 171/96.
- 93/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: neolit; LOK.: V od naleziště 11, parc. č. 1612 - S část; OKOL.: sběr D. Vích, 31. 7. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 102/97.
- 94/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pravěk; LOK.: naleziště 12, parc. č. 1596/2; OKOL.: sběr D. Vích, 22. 2. 1994; NÁLEZ: střep, ŠI; ULOŽ.: př. č. 109/96.
- 95/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 14, parc. č. 2877/1, 2996/1; OKOL.: sběr D. Vích, 28. 8. 1994; NÁLEZ: střepy, ŠI, zl. přelenu; ULOŽ.: př. č. 110/96.
- 96/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pravěk; LOK.: naleziště 14c, parc. č. 2845 - Z okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 28. 8. 1994; NÁLEZ: ŠI, střep; ULOŽ.: př. č. 111/96.
- 97/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 14d, parc. č. 2841 - střed; OKOL.: sběr

- D. Vích, 28. 8. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 112/96.
- 98/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 14e, parc. č. 2873 - střed; OKOL.: sběr D. Vích, 28. 8. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 113/96.
- 99/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 14f, parc. č. 2841/1 - J polovina; OKOL.: sběr D. Vích, 28. 8. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 114/96.
- 100/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 14g, parc. č. 2873; OKOL.: sběr D. Vích, 28. 8. 1994; NÁLEZ.: ŠI, střep; ULOŽ.: př. č. 115/96.
- 101/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 14h, parc. č. 2926/2 - SZ roh; OKOL.: sběr D. Vích, 28. 8. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 116/96.
- 102/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 14i, parc. č. 2832 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 29. 8. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 117/96.
- 103/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, lužická; LOK.: naleziště 16, parc. č. 1581/1, 1592/1; OKOL.: sběr D. Vích, 22. 2. 1994; NÁLEZ.: ŠI, střepy, zlomky tříků, narávaný objekt; ULOŽ.: př. č. 118, 119/96.
- 104/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 20b, parc. č. 1917, 1931 - J část. OKOL.: sběr D. Vích, 18. 9., 28. 10. 1994, 20. 8. 1995, 12. 5. 1996; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 138, 139, 140, 141/96.
- 105/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 20c, parc. č. 1942, 1951; OKOL.: sběr D. Vích, 28. 10. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 120/96.
- 106/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 27j, parc. č. 3248/1, 3308 - střed; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 2. 1994; NÁLEZ.: ŠI, střep; ULOŽ.: př. č. 121/96.
- 107/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 27m, parc. č. 3268/1 - střed; OKOL.: sběr D. Vích, 7. 9. 1995; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 122/96.
- 108/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 32, parc. č. 2007/2; OKOL.: sběr D. Vích, 25. 5. 1993; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 123/96.
- 109/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 34, parc. č. 1978, 1980/3, 2000/2,3; OKOL.: sběr D. Vích, 17. 8. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 124/96.

- 110/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 36a, parc. č. 1935/1, 1959; OKOL.: sběr archeologického kroužku při ZŠ Sloupnice, 8. 4. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 125/96.
- 111/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 36a, parc. č. 1935/1, 1959; OKOL.: sběr D. Vích, 31. 12. 1994, 7. 5. 1995, 14. 1. 1996, 10. 11. 1996; NÁLEZ.: ŠI, střepy; ULOŽ.: př. č. 126, 127, 128, 172/96.
- 112/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 36b, parc. č. 1963, 1989/1; OKOL.: sběr D. Vích, 18. 3., 8. 4., 31. 12. 1994, 26. 8. 1995, 14. 1., 1. 5., 10. 11. 1996; NÁLEZ.: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 129, 130, 131, 132, 133, 134, 173/96.
- 113/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 36c, parc. č. 1963, 1989/1 - J část; OKOL.: sběr archeologického kroužku ZŠ ve Sloupnici, 8. 4. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 135/96.
- 114/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 36c, parc. č. 1963, 1989/1 - J část; OKOL.: sběr D. Vích, 26. 8. 1995, 14. 1., 10. 11. 1996; NÁLEZ.: ŠI, střepy; ULOŽ.: př. č. 136, 137/96, 174/96.
- 115/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 36d, parc. č. 1910, 1933; OKOL.: sběr D. Vích, 10. 11. 1996; NÁLEZ.: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 175/96.
- 116/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 43b, parc. č. 3512/1 - střed; OKOL.: sběr D. Vích, 9. 10. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 142/96.
- 117/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 47, parc. č. 3454, 3455 - J polovina; OKOL.: sběr D. Vích, 10. 5. 1995; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 143/96.
- 118/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 47c, parc. č. 3407 - J okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 10. 5. 1995; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 144/96.
- 119/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54a, parc. č. 3285 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 31. 3. 1994; NÁLEZ.: ŠI; ULOŽ.: př. č. 145/96.
- 120/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 54b, parc. č. 3332; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 3., 31. 3. 1994; NÁLEZ.: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 146, 147/96.

- 121/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54c, parc. č. 3268/1 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 2. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 148/96.
- 122/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 54d, parc. č. 3268/1 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 2. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 149/96.
- 123/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54e, parc. č. 3268/1 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 2. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 150/96.
- 124/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54f, parc. č. 3268/1 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 2. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 151/96.
- 125/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54g, parc. č. 3270; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 2. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 152/96.
- 126/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54h, parc. č. 3268/1 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 2., 13. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 153, 154/96.
- 127/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54ch, parc. č. 3268/1 - S část; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 2., 13. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 155, 156/96.
- 128/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54i, parc. č. 3268/1 - S část; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 2. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 157/96.
- 129/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54j, parc. č. 3290 - S část; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 158/96.
- 130/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54k, parc. č. 3290 - S část; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 159/96.
- 131/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54L(l), parc. č. 3290 - J část; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 160/96.
- 132/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54m, parc. č. 3285 - S část; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 161/96.
- 133/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54n, parc. č. 3285; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 162/96.
- 134/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54o, parc. č. 3218/1, 3285; OKOL.: sběr

- D. Vích, 27. 3., 31. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 163, 164/96.
- 135/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54p, parc. č. 3212 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 165/96.
- 136/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 54q, parc. č. 3306 - S část; OKOL.: sběr D. Vích, 31. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 166/96.
- 137/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 59, parc. č. 2929/4, 5; OKOL.: sběr D. Vích, 28. 8. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 167/96.
- 138/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk (14. - 15. století); LOK.: naleziště 60 - vozovka, parc. č. 4210/2 - výkop Telecomu; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 8. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 168/96.
- 139/ HORNÍ SLOUPNICE (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk; LOK.: naleziště 61 - vozovka, parc. č. 4210/2 - výkop Telecomu; OKOL.: sběr D. Vích, 28. 8. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 169/96.
- 140/ HORNÍ ŠTĚPANICE (okr. Trutnov)
KULT.: středověk (13. století); LOK.: část Rychlov, poloha „Hradiště“ - hrad; OKOL.: sběr Vl. Wolf, L. Jirásek, 1987; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 210/97.
- 141/ HOŘICE (okr. Jičín)
KULT.: středověk; LOK.: čp. 392; OKOL.: záchranný výzkum v základech policejní stanice, J. Kalferst, 9. 9. 1993; NÁLEZ: střepy, mazanice; ULOŽ.: př. č. 104/97.
- 142/ HOSTINNÉ (okr. Trutnov)
KULT.: novověk; LOK.: Revoluční ulice, průkop vodovodu; OKOL.: sběr M. Kopecký, 6. 6. 1994; NÁLEZ: střepy, zvířecí kosti; ULOŽ.: př. č. 213/97.
- 143/ HRÁDEK U NECHANIC (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk (13. - 14. stol.), tvrzíště; LOK.: čp. 15, základy domu p. V. Nováka; OKOL.: předal V. Novák, 13. 1. 1993; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 29/97.
- 144/ JAROMĚŘ - DOLNÍ DOLCE (okr. Náchod)
KULT.: pravěk; LOK.: autobazar, parc. č. 2247/1; OKOL.: sběr J. Kalferst, 29. 7. 1994; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 74/96.
- 145/ JAROMĚŘ - DOLNÍ DOLCE (okr. Náchod)
KULT.: neolit; LOK.: objekt 1, autobazar - parc. č. 2247/1; OKOL.: záchr. výzkum, J. Kalferst, 28. 7. 1994; NÁLEZ: střep, kameny; ULOŽ.: př. č. 73/96.

- 146/ JAROMĚŘ - DOLNÍ DOLCE (okr. Náchod)
KULT.: vypichaná, hradištní; LOK.: autobazar, parc. č. 2247/1; OKOL.: sběr J. Slavík, 10. 8. 1994; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 75/96.
- 147/ JAROMĚŘ - DOLNÍ DOLCE (okr. Náchod)
KULT.: pravěk, středověk; LOK.: parc. č. 2407/1; OKOL.: sběr J. Kalferst, 22. 4. 1995; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 76/96.
- 148/ JAROMĚŘ - DOLNÍ DOLCE (okr. Náchod)
KULT.: pravěk, středověk; LOK.: parc. č. 2394/1; OKOL.: sběr J. Kalferst, 22. 4. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 77/96.
- 149/ JAROMĚŘ - DOLNÍ DOLCE (okr. Náchod)
KULT.: pravěk, středověk; LOK.: parc. č. 2665; OKOL.: sběr J. Kalferst, 22. 4. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 78/96.
- 150/ JAROMĚŘ - HORNÍ DOLCE (okr. Náchod)
KULT.: doba římská (?), středověk až novověk; LOK.: parc. č. 2713; OKOL.: sběr J. Kalferst, 22. 4. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 79/96.
- 151/ JEŘICE (okr. Jičín)
KULT.: lineární, vypichaná, lužická; LOK.: „U studánky“ - Vaňkovo pole, parc. č. 263 - 267, 264/1, 2, 6, 9; OKOL.: sběr D. Vích, 20. 10., podzim 1994, 6. 12. 1994, 5. 4., 8. 4., 5. 10., 7. 11. 1995, 11. 11. 1996; NÁLEZ: zlomky drtidel, brus, brousky, otloukač, BN, mazanice, střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74/97.
- 152/ JEŘICE (okr. Jičín)
KULT.: lineární, vypichaná, lužická; LOK.: „U studánky“ - parc. č. 270, 272/1, 280/12; OKOL.: sběr M. Kopecký, D. Vích, 5. 10. 1995, 11. 11. 1996; NÁLEZ: střepy, ŠI, BN; ULOŽ.: př. č. 75, 76/97.
- 153/ JEŘICE (okr. Jičín)
KULT.: vypichaná, popelnicová pole, slezskoplatěnická; LOK.: „U mlýna“ parc. č. 305/1,2; OKOL.: sběr D. Vích, 20. 10. 1994, 5. 10. 1995; NÁLEZ: střepy, BN, zlomky drtidla; ULOŽ.: př. č. 77, 79/97.
- 154/ JEŘICE (okr. Jičín)
KULT.: neolit, slezskoplatěnická; LOK.: „U mlýna“ - parc. č. 299, 305/3; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 10. 1995; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 80/97.
- 155/ JEŘICE (okr. Jičín)
KULT.: neolit; LOK.: „U mlýna“ - parc. č. 320/3; OKOL.: sběr D. Vích, říjen 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 81/97.
- 156/ JEŘICE (okr. Jičín)
KULT.: popelnicová pole; LOK.: naleziště IVa, parc. č. 307/1; OKOL.: sběr D. Vích, 6. 12. 1994; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 78/97.
- 157/ JEŘICE (okr. Jičín)
KULT.: pravěk, středověk; LOK.: naleziště VIIIa, parc. č. 197/1; OKOL.:

- sběr J. Kalferst, 25. 3. 1995; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 82/97.
- 158/ JEŘICE (okr. Jičín)
KULT.: vypichaná; LOK.: naleziště VIII, parc. č. 197/1; OKOL.: sběr D. Vích, 12. 4. 1995; NÁLEZ: střepy, BN; ULOŽ.: př. č. 83/97.
- 159/ JEŘICE (okr. Jičín)
KULT.: lužická; LOK.: naleziště I, mohylník, parc. č. 79 (Votuz); OKOL.: sběr D. Vích, 30. 11. 1994; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 84/97.
- 160/ KAL (okr. Jičín)
KULT.: starohradištní; LOK.: hradiště Vala; OKOL.: sběr M. Hrnčič, 1980, předáno z ARÚ AVČR v Praze v r. 1996; NÁLEZ: bronzové kování; ULOŽ.: př. č. 32/97.
- 161/ KOLDÍN (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit (?), pravěk (?); LOK.: parc. č. 728, 788/16, 36; OKOL.: sběr D. Vích, 9. 8. 1994; NÁLEZ: střep, ŠI; ULOŽ.: př. č. 148/97.
- 162/ KOLDÍN (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: parc. č. 725/2; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 10. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 149/97.
- 163/ KOLDÍN (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: neolit (?); LOK.: parc. č. 728/36; OKOL.: sběr D. Vích, 7. 4. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 150/97.
- 164/ KOLDÍN (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pravěk, středověk, hradištní; LOK.: parc. č. 728/52-54; OKOL.: sběr D. Vích, 7. 4. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 151/97.
- 165/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, pravěk, středověk; LOK.: naleziště I, parc. č. 211; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 5. 1996; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 47/97.
- 166/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: pravěk, mezolit, středověk; LOK.: naleziště 1b, parc. č. 211, 252, 254, 276 - J část; OKOL.: sběr D. Vích, 25. 5. 1994, 7. 2., 5. 5. 1996; NÁLEZ: mazanice, střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 48, 49, 50/97.
- 167/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: lužická; LOK.: naleziště 1b, parc. č. 252 - J okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 5. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 51/97.
- 168/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, lužická, středověk (13. století); LOK.: naleziště 1c, parc. č. 252, 254/1, 276 - střed; OKOL.: sběr D. Vích, 25. 5. 1994, 7. 2. 1995, 5. 5. 1996; NÁLEZ: střepy, ŠI, struska, kameny; ULOŽ.: př. č. 52, 53, 54/97.
- 169/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, neolit (?), lužická, středověk; LOK.: naleziště 1d, parc. č.

- 254/1, 276 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 25. 5. 1994, 7. 2. 1995, 5. 5. 1996; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 55, 56, 57/97.
- 170/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 1e, parc. č. 197/2, 210; OKOL.: sběr D. Vích, 7. 2. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 58/97.
- 171/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: neolit; LOK.: naleziště 1e, parc. č. 210, 211, 252, 254/1, 276; OKOL.: sběr D. Vích, 29. 9. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 98/97.
- 172/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, neolit (?), pravěk; LOK.: naleziště 2, parc. č. 169, 177/1-3; OKOL.: sběr D. Vích, 24. 11. 1991; NÁLEZ: střepy, ŠI, mazanice; ULOŽ.: př. č. 59/97.
- 173/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, neolit, lineární, lužická, středověk; LOK.: naleziště 2a, naoraný objekt, parc. č. 169, 177/1-3; OKOL.: sběr D. Vích, 21. 11. 1991, 7. 2. 1995, 5. 5. 1996; NÁLEZ: střepy, zl. drtidla, ŠI, BN; ULOŽ.: př. č. 60, 61, 65/97.
- 174/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: lineární, mezolit, lužická; LOK.: naleziště 2b, parc. č. 177/2, 180, naoraný objekt; OKOL.: sběr D. Vích, 7. 2. 1995, 5. 5., 20. 10. 1996; NÁLEZ: střepy, mazanice, ŠI, zl. drtidla; ULOŽ.: př. č. 62, 63, 99/97.
- 175/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: neolit; LOK.: naleziště 2c, parc. č. 177/1 - J část; OKOL.: sběr D. Vích, 7. 2. 1995; NÁLEZ: zl. drtidla; ULOŽ.: př. č. 64/97.
- 176/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: středověk; LOK.: naleziště 6b, parc. č. 215, 216, 249, 250; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 5. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 66/97.
- 177/ KORNICE (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 9, parc. č. 99/1; OKOL.: sběr D. Vích, 18. 10. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 100/97.
- 178/ LÁZNĚ BOHDANEČ (okr. Pardubice)
KULT.: latén; LOK.: parc. č. 2372, 2373; OKOL.: sběr Dr. Šafář, březen 1986; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 44/96.
- 179/ LÁZNĚ BOHDANEČ (okr. Pardubice)
KULT.: nálevkovitých pohárů; LOK.: parc. č. 2372, 2373; OKOL.: sběr Dr. Šafář, 1985; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 45/96.
- 180/ LEVÍNSKÁ OLEŠNICE (okr. Semily)
KULT.: středověk (13. století); LOK.: „Hradiště“, zbytky hrádku; OKOL.: sběr M. Dostál, 10. 4. 1988; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 117/97.
- 181/ NEDOŠÍN (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, středověk. LOK.: naleziště 2, parc. č. 154, 159, 162, 163

- J okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 8. 5. 1994, 27. 8. 1995, 5. 5. 1996; NÁLEZ: ŠI, střep; ULOŽ.: př. č. 36, 37, 38/97.
- 182/ NEDOŠÍN (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 2a, parc. č. 159; OKOL.: průkop pro dálkový kabel, sběr D. Vích, 8. 9. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 39/97.
- 183/ NEDOŠÍN (okr. Svitavy)
KULT.: neolit, vypichaná, laténská, středověk; LOK.: naleziště 3, parc. č. 154, 155/1,2, 159, 162, 163 - S část; OKOL.: sběr D. Vích, 8. 5., 26. 9. 1994, 5. 5., 20. 10. 1996; NÁLEZ: ŠI, zl. otloukače, střepy, BN; ULOŽ.: př. č. 40, 41, 42, 94/97.
- 184/ NEDOŠÍN (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6, parc. č. 153; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 8. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 43/97.
- 185/ NEDOŠÍN (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6a, parc. č. 551; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 5. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 44/97.
- 186/ NEDOŠÍN (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6b, parc. č. 554; OKOL.: výkop Teleco-
mu, sběr, D. Vích, 8. 9. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 45/97.
- 187/ NEDOŠÍN (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 9, parc. č. 201; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 8. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 46/97.
- 188/ NOVÁ SÍDLA (okr. Svitavy)
KULT.: středověk; LOK.: parc. č. 9/44; OKOL.: sběr J. Sigl, V. Vokolek, 8. 4. 1992; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 208/97.
- 189/ OSÍK (okr. Svitavy)
KULT.: neolit; LOK.: naleziště 1a, parc. č. 1893 - SV část; OKOL.: sběr D. Vích, 22. 10. 1995; NÁLEZ: část BN; ULOŽ.: př. č. 193/97.
- 190/ OSÍK (okr. Svitavy)
KULT.: středověk (13. století); LOK.: naleziště 3a, parc. č. 1883, 1885; OKOL.: sběr D. Vích, 8. 9. 1994; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 194/97.
- 191/ OSÍK (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, středověk (13. století); LOK.: naleziště 3c, parc. č. 1879; OKOL.: sběr D. Vích, 30. 9. 1994; NÁLEZ: střepy, kamenný otloukač, bronzové kování, ŠI; ULOŽ.: př. č. 195/97.
- 192/ OSÍK (okr. Svitavy)
KULT.: pravěk, mezolit, mladý paleolit, hradištní, středověk (13. století); LOK.: naleziště 4, parc. č. 1874, 1890, 1893, 1894; OKOL.: sběr D. Vích, 8. 9. 1994; NÁLEZ: střepy, ŠI, zlomky mlýnků, Fe hrot; ULOŽ.: př. č. 197, 198/97.

- 193/ OSÍK (okr. Svitavy)
KULT.: pravěk; LOK.: cihelna, parc. č. 1885/1 - narušený objekt; OKOL.: sběr D. Vích, 8. 9. 1994; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 199/97.
- 194/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: Zahořanský kopec, naleziště 1, parc. č. 1229, 1231, 1232, 1234, 1241, 1242, 1272, 1273, 1279; OKOL.: sběr D. Vích 13. 11. 1994, 3. 9. 1995, 19. 8., 6. 10. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 26, 27/96, 35, 204/97.
- 195/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: lineární; LOK.: naleziště 3, parc. č. 739/2-34; OKOL.: sběr D. Vích, 16. 11. 1994; NÁLEZ: střepy, ŠI, BN; ULOŽ.: př. č. 28/96.
- 196/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: neolit; LOK.: naleziště 3a, parc. č. 739/22 - 31; OKOL.: sběr D. Vích, 24. 3. 1996; NÁLEZ: střep, BN, ŠI; ULOŽ.: př. č. 33/97.
- 197/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: lineární; LOK.: naleziště 3a,c, parc. č. 739/22 - 34; OKOL.: sběr D. Vích, 4. 5. 1996; NÁLEZ: střepy, BN, ŠI; ULOŽ.: př. č. 34/97.
- 198/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6, parc. č. 1277; OKOL.: sběr D. Vích 16. 11. 1994, 3. 9. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 32, 33/96.
- 199/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: středověk; LOK.: naleziště 7; OKOL.: sběr D. Vích, 13. 9. 1993; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 29/96.
- 200/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: popelnicových polí; LOK.: naleziště 7a; OKOL.: sběr D. Vích, 13. 9. 1993; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 30/96.
- 201/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit (?), pravěk; LOK.: naleziště 7b; OKOL.: sběr D. Vích, 13. 9. 1993; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 31/96.
- 202/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 8, parc. č. 1273; OKOL.: sběr D. Vích, 13. 11., 16. 11. 1994, 3. 9. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 34, 35, 36/96.
- 203/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 9, parc. č. 1264, 1286; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 9. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 37/96.
- 204/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 10, parc. č. 1215; OKOL.: sběr D. Vích, 5. 9. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 38/96.
- 205/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 11, parc. č. 797; OKOL.: sběr D. Vích, 3. 9. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 39/96.

- 206/ PEKLA (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 12, parc. č. 740/1 - V část; OKOL.: sběr D. Vích, 3. 9. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 40/96.
- 207/ PŘEDMÉRICE NAD LABEM (okr. Hradec Králové)
KULT.: středověk (13. století); LOK.: parc. č. 687 - V konec; OKOL.: sběr D. Vích, 30. 9. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 80/96.
- 208/ SEBRANICE (okr. Svitavy)
KULT.: středověk (13. století); LOK.: naleziště 1, parc. č. 70/2 - JV roh; OKOL.: sběr D. Vích, 2. 3. 1991; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 205/97.
- 209/ SEDLEC (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk; LOK.: naleziště 1, parc. č. 212 (SV část), naorané objekty; OKOL.: sběr D. Vích, 18. 9. 1997; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 214/97.
- 210/ SEDLEC (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: lužická, laténská, středověk; LOK.: naleziště 4, parc. č. 127/1, 2, 4, 5, 146/1 - 23; OKOL.: sběr D. Vích, 4. 10. 1997; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 215/97.
- 211/ SEDLIŠTĚ (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit, středověk (13. století); LOK.: naleziště 4, parc. č. 254/1; OKOL.: sběr D. Vích a J. Šmejdiř, 20. 3. 1994; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 202/97.
- 212/ SEDLIŠTĚ (okr. Svitavy)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 4a, parc. č. 279/2 - SV část; OKOL.: sběr D. Vích, 20. 3. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 203/97.
- 213/ SKOCHOVICE (okr. Hradec Králové)
KULT.: mezolit (?), středověk; LOK.: naleziště 2, parc. č. 584; OKOL.: sběr D. Vích, 19. 8. 1994; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 161/97.
- 214/ SYŘENOV (okr. Semily)
KULT.: středověk (15. století); LOK.: hrad Bradlec; OKOL.: sběr J. Slavík, 27. 3. 1989, 31. 3. 1990; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 58, 59/96.
- 215/ ŠTĚNEC (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mladý paleolit; LOK.: hradiště, parc. č. 390; OKOL.: sběr D. Vích, 21. 8. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 216/97.
- 216/ ŠTĚNEC (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mladší doba hradištní, středověk; LOK.: hradiště, parc. č. 390; OKOL.: sběr D. Vích, 20. 8. 1997; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 217/97.
- 217/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: neolit; LOK.: naleziště 1 - Staré Mýto, parc. č. 617 - u řezu 19A; OKOL.: sběr B. Dragoun, 1. 8. 1988; NÁLEZ: zlomek BN; ULOŽ.: př. č. 165/97.

- 218/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: neolit; LOK.: naleziště 1 - Staré Mýto, parc. č. 617 - u řezu 8B; OKOL.: sběr B. Dragoun, 5. 8. 1988; NÁLEZ: zlomek BN; ULOŽ.: př. č. 166/97.
- 219/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, středověk; LOK.: naleziště 1 - Staré Mýto, parc. č. 617; OKOL.: sběr D. Vích, 18. 10. 1996; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 167/97.
- 220/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit (?); LOK.: naleziště 1 - Za Voštickou cestou, parc. č. 557/2 - Z okraj, 617; OKOL.: sběr D. Vích, 18. 9. 1996, 18. 10. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 168, 169/97.
- 221/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit (?), středověk; LOK.: naleziště 4, parc. č. 239/1, 248; OKOL.: sběr D. Vích, 16. 8. 1990; NÁLEZ: střepy, ŠI; NÁLEZ: př. č. 170/97.
- 222/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit (?), středověk; LOK.: naleziště 4a, parc. č. 239/1 - střed; OKOL.: sběr D. Vích, 17. 8. 1996; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 171/97.
- 223/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit (?), středověk; LOK.: naleziště 5, parc. č. 239/2; OKOL.: sběr D. Vích, 16. 8. 1990; NÁLEZ: střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 172/97.
- 224/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 5a, parc. č. 239/2 - SV roh; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 2. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 173/97.
- 225/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6, parc. č. 239/3, 248; OKOL.: sběr D. Vích 21. 1. 1993, 27. 2., 24. 4., 30. 10. 1994, 29. 1., 20. 4. 1995, 17. 8. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180/97.
- 226/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6a, parc. č. 248, 264/1, 268 - J konec; OKOL.: sběr D. Vích, 21. 1. 1992, 24. 1. 1993, 27. 2. 1994, 29. 1., 20. 4. 1995, 5. 8., 17. 8. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187/97.
- 227/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6b, parc. č. 248 - JZ roh; OKOL.: sběr D. Vích, 29. 1. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 188/97.
- 228/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6c, parc. č. 248 - J část; OKOL.: sběr D. Vích, 29. 1. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 189/97.

- Vích, 29. 1. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 189/97.
- 229/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6d, parc. č. 264/1 - J konec; OKOL.: sběr D. Vích, 21. 1. 1993; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 190/97.
- 230/ TISOVÁ (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 6e, parc. č. 239/3 - S okraj; OKOL.: sběr D. Vích, 27. 2., 30. 10. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 191, 192/97.
- 231/ TOPOL (okr. Chrudim)
KULT.: slezskoplatěnická; LOK.: „Habrov“; OKOL.: předáno ze školy v Topolu, předal Jar. Capoušek z Kočí; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 212/97; KOMENTÁŘ: patrně z hradiště.
- 232/ TRUTNOV (okr. Trutnov)
KULT.: středověk, novověk; LOK.: ul. Na struze, sonda I, za čp. 36 - 38, hradby; OKOL.: výzkum J. Sigl, 1994; NÁLEZ: střepy, zlomky kachlů, Fe, sklo, struska, mince; ULOŽ.: př. č. 30/97.
- 233/ TRUTNOV (okr. Trutnov)
KULT.: středověk, novověk; LOK.: ul. Na struze, sonda II, za čp. 36 - 38, hradby; OKOL.: výzkum J. Sigl, 1994; NÁLEZ: střepy, zlomky kachlů, Fe zlomky, sklo, struska; ULOŽ.: př. č. 31/97.
- 234/ TUNĚCHODY (okr. Chrudim)
KULT.: doba římská; LOK.: naleziště 8, parc. č. 270/1; OKOL.: sběr V. Vokolek, 22. 9. 1980; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 206/97.
- 235/ TUNĚCHODY (okr. Chrudim)
KULT.: lužická; LOK.: naleziště 9, parc. č. 317; OKOL.: sběr V. Vokolek, 1. 7. 1981; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 207/97.
- 236/ TŘEBOVĚTICE (okr. Jičín)
KULT.: lineární, vypíchaná, lužická, latén; LOK.: „V blatečkách“ parc. č. 307/1-4, 312/9-12, 316/2-6, 371; OKOL.: sběr P. Květina a T. Mangel, 3. 4. 1993; NÁLEZ: střepy, mazanice, ŠI, BN, zl. koule; ULOŽ.: př. č. 85/97.
- 237/ TŘEBOVĚTICE (okr. Jičín)
KULT.: neolit, lineární, vypíchaná, lužická; LOK.: „V blatečkách“ parc. č. 307/1-4, 312/9-12, 316/2-6, 371; OKOL.: sběr D. Vích, 26. 10., 30. 11. 1994; NÁLEZ: střepy, mazanice, ŠI, BN; ULOŽ.: př. č. 86, 87/97.
- 238/ VLČKOV (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 1c, parc. č. 154; OKOL.: sběr D. Vích, 1. 11. 1994, 5. 4., 29. 9. 1995, 18. 8. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 90, 91, 92, 93/97.
- 239/ VRACLAV (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: lužická, latén; LOK.: naleziště 3a, parc. č. 935/2 - JV část; OKOL.: sběr D. Vích, 4. 10. 1997; NÁLEZ: střepy, kam. nástroje; ULOŽ.:

- př. č. 218/97.
- 240/ VRACLAV (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: lužická, latén; LOK.: naleziště 3b, parc. č. 942 - S polovina;
OKOL.: sběr D. Vích, 4. 10. 1997; NÁLEZ: střepy, Fe struska; ULOŽ.: př.
č. 219/97.
- 241/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mladý paleolit, slezskoplatěnická, hradištní; LOK.: Bučkův
kopec, parc. č. 3112, 3114, 3115/1; OKOL.: sběr D. Vích, 29. 10. 1994, 9.
12. 1995; NÁLEZ: spál. kůstky, střepy, mazanice, ŠI, kameny; ULOŽ.: př.
č. 185, 186/96.
- 242/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: slezskoplatěnická, hradištní; LOK.: Bučkův kopec, parc. č. 3112,
3114, 3115/1; OKOL.: sběr archeologického kroužku při ZŠ Sloupnice,
19. 5. 1993; NÁLEZ: střepy, zlomek brousku; ULOŽ.: př. č. 184/96.
- 243/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: slezskoplatěnická, hradištní - středověk; LOK.: Bučkův kopec,
parc. č. 3104; OKOL.: sběr archeologického kroužku při ZŠ Sloupnice,
19. 5. 1993; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 187/96.
- 244/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: jordanovská, slezskoplatěnická; LOK.: cihelna Kréta, obj. 1;
OKOL.: sběr D. Vích, 4. 9. 1994, 15. 7., 12. 9., 9. 12. 1995, 24. 3., 16. 5.,
14. 6. 1996; NÁLEZ: střepy, mazanice, kámeny, ŠI, BN, zvířecí kosti,
spálená kůstka; ULOŽ.: př. č. 188, 189, 191, 192, 193, 194, 195/96.
- 245/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: jordanovská; LOK.: cihelna Kréta, obj. 1 - profil; OKOL.: sběr D.
Vích, 27. 7., 18. 8., 18. 9., 18. 10., 9. 11. 1996; NÁLEZ: střepy, ŠI, zvířecí
kosti, mazanice; ULOŽ.: př. č. 1, 2, 3, 4, 5/97.
- 246/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: jordanovská; LOK.: cihelna Kréta, obj. 2 - profil; OKOL.: sběr D.
Vích, 27. 6. 1996; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 6/97.
- 247/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: neolit; LOK.: cihelna „Kréta“; OKOL.: sběr D. Vích, 18. 9. 1996;
NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 103/97.
- 248/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk; LOK.: cihelna „Kréta“, z areálu. OKOL.: sběr D. Vích,
16. 5. 1996. NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př. č. 11/97.
- 249/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: neolit, slezskoplatěnická, lužická, středověk; LOK.: pole před
těžební stěnou cihelny Na Krétě; OKOL.: sběr D. Vích, 9. 12. 1995, 14.
3., 16. 5. 1996; NÁLEZ: střepy, mazanice, zl. drtidla, tříky, ŠI; ULOŽ.:
př. č. 7, 9, 10/97.

- 250/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: jordanovská, slezskoplatěnická, středověk; LOK.: Kréta, v cihel-
ně; OKOL.: sběr D. Vích, 12. 9. 1995; NÁLEZ: střepy, ŠI, tříky, zlomky
drtidel; ULOŽ.: př. č. 190/96.
- 251/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: doba římská, středověk; LOK.: nad čistící stanicí, parc. č. 1474/1,
1475, 1479, 1480 1481, 1483, 1491/1; OKOL.: sběr D. Vích, 17. 11.
1996; NÁLEZ: střepy, mazanice; ULOŽ.: př. č. 8/97.
- 252/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk (13. - 15. století); LOK.: výkop před starým špitálem
u kostela sv. Vavřince; OKOL.: sběr D. Vích, 7. 1. 1992; NÁLEZ: střepy,
zl. kachlů; ULOŽ.: př. č. 12/97.
- 253/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk (14. století); LOK.: pod hradbami; OKOL.: sběr D.
Vích, 8. 11. 1994; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 13/97.
- 254/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk (14. století); LOK.: výkop u Litomyšlské brány;
OKOL.: sběr D. Vích, 27. 6. 1995; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 14/97.
- 255/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk (15. - 16. století); LOK.: výkop na náměstí; OKOL.:
sběr D. Vích, 24. 10. 1996; NÁLEZ: střepy, zlomky kachlů; ULOŽ.: př. č.
15/97.
- 256/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk - novověk; LOK.: u zvonice; OKOL.: sběr D. Vích, 31.
10. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 16/97.
- 257/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk (13. - 15. století); LOK.: ulice B. Němcové; OKOL.:
sběr D. Vích, 31. 10. 1996; NÁLEZ: střepy, mazanice; ULOŽ.: př. č.
17/97.
- 258/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: novověk; LOK.: výkop mezi zvonici a internátem; OKOL.: sběr
D. Vích, 31. 10. 1996; NÁLEZ: střepy, zl. kachlů, zlomky Fe; ULOŽ.: př.
č. 18/97.
- 259/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk, novověk; LOK.: náměstí - kanalizace; OKOL.: sběr D.
Vích, 4. 12. 1996; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 19/97.
- 260/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: novověk (16. - 18. století); LOK.: čp. 65/I; OKOL.: studna, hl. 0 -
350 cm, předáno dělníky, 29. 3. 1989; NÁLEZ: střepy, zl. kachlů; ULOŽ.:
př. č. 20/97.

- 261/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk, novověk (17. - 18. století); LOK.: náměstí - SV roh;
OKOL.: geologická šachtice, hl. 200 cm, předáno dělníky, 20. 11. 1989;
NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 21/97.
- 262/ VYSOKÉ MÝTO (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk (13. století); LOK.: Spálenec, parc. č. 4144, 4206/1 -
SV část; OKOL.: sběr D. Vích, 12. 9. 1995; NÁLEZ: střepy, Fe struska;
ULOŽ.: př. č. 22, 23/97.
- 263/ VŘESNÍK (okr. Jičín)
KULT.: středověk; LOK.: tvrziště „Bělušice“; OKOL.: sběr B. Koudelka,
2. 10. 1988; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 62/96.
- 264/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk (14. století); LOK.: naleziště 2, parc. č. 303; OKOL.:
sběr Dr. F. Šafář, 12. 5. 1986; NÁLEZ: střep; ULOŽ.: př. č. 119/97.
- 265/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit, slezskoplatěnická, středověk; LOK.: naleziště 2, parc. č.
303; OKOL.: sběr D. Vích, 24. 2., 17. 4., 12. 8., 29. 9. 1994, 30. 8. 1995;
NÁLEZ: ŠI, střepy; ULOŽ.: př. č. 121, 123, 127, 128, 131/97.
- 266/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 2, parc. č. 278, 281/1, 300/2; OKOL.:
sběr D. Vích, 7. 4., 17. 4., 12. 8. 1994, 30. 8. 1995; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.:
př. č. 122, 124, 126, 130/97.
- 267/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pozdní paleolit, mezolit, slezskoplatěnická; LOK.: naleziště 2,
parc. č. 303, 300/1,2; OKOL.: sběr D. Vích, 24. 2., 6. 11. 1994; NÁLEZ:
střep, ŠI, otloukač; ULOŽ.: př. č. 120, 129/97.
- 268/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 2, parc. č. 283; OKOL.: sběr D. Vích,
17. 4. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 125/97.
- 269/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pravěk, mladší paleolit, pozdní paleolit, mezolit, středověk (13.
století); LOK.: naleziště 3a, parc. č. 292/7,8; OKOL.: sběr D. Vích, 16. 4.,
18. 8., 29. 9., 6. 11. 1994, 30. 8. 1995, 7. 4. 1996; NÁLEZ: střepy, ŠI,
otloukač; ULOŽ.: př. č. 132, 133, 134, 135, 136, 137/97.
- 270/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: středověk; LOK.: naleziště 3b, parc. č. 253/1 - J část; OKOL.:
sběr D. Vích, 6. 11. 1994; NÁLEZ: střepy; ULOŽ.: př. č. 138/97.
- 271/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 3c, parc. č. 272/4; OKOL.: sběr D. Vích,
16. 4. 1994, 7. 4. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 139, 140/97.

- 272/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: pravěk, mezolit, středověk; LOK.: naleziště 3d, parc. č. 272/8,9;
OKOL.: sběr D. Vích, 16. 4., 18. 8., 6. 11. 1994, 30. 8. 1995; NÁLEZ:
střepy, ŠI; ULOŽ.: př. č. 141, 142, 143, 144/97.
- 273/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mezolit; LOK.: naleziště 3e, parc. č. 353/1 - střed; OKOL.: sběr
D. Vích, 18. 8. 1994, 7. 4. 1996; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 145, 146/97.
- 274/ ZÁŘECKÁ LHOTA (okr. Ústí nad Orlicí)
KULT.: mladý paleolit; LOK.: naleziště 3f, parc. č. 253/1 - Z okraj, střed;
OKOL.: sběr D. Vích, 16. 4. 1994; NÁLEZ: ŠI; ULOŽ.: př. č. 147/97.

David Vích, Vít Vokolek: Accessions to the archaeological collections of the Museum of East Bohemia (henceforth MEB) in the years 1996 and 1997. A review of new finds registered in the abovementioned years. A substantial proportion thereof has come in as an outcome of the strenuous activities of one of the authors of this contribution, D. Vích. He has contributed numerous finds from the vicinity of the towns of Litomyšl, Vysoké-Mýto and Choceň, the very first proofs of prehistoric and medieval settlement of a number of hitherto unknown sites. Recent accessions obtained in consequence of activities of other cooperators and members of the MEB Archaeological department are also published herewith.

ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY Z OKRESU JIČÍN V ROCE 1996

Eva Ulrychová

1/ BRĚŠŤANY

KULT.: RS 3 (raný středověk), VS 1 (vrcholný středověk), NO 1 (novověk); LOK.: severně od obce směrem k Milovicím, ZM 10: 13-21-10, (koordináty západ:jih) 282:62, 273: 29, 252:0, ZM 10: 13-21-15: 252:380, 236:318, 234:317, 228: 304, 211: 297, PI 2 (přesnost prostorové identifikace), 271 m n. m.; OKOL.: vodovod Milovice - Břestřany; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 10/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5626/96.

2/ ČEŠOV

KULT.: VS 2; LOK.: západní část hradiště, ppč. 773, údajně poblíž vodního zdroje, ZM 10:13-21-06, 128:92, PI 2, 311 m n. m.; OKOL.: údajně náhodný nález, vyhledáno detektorem kovů, 1995; NÁLEZ: železné listovité kopí a železný nůž; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 1/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5627/96; POZN.: V blízkosti udávaného místa nálezu byl při letecké prospekci zjištěn vojenský tábor pravděpodobně z období husitského (husitská vojska byla v prostoru v roce 1423).

3/ DĚTENICE

KULT.: únětická, NO 1, NO 2; LOK.: náves, před čp. 6 a čp. 8, ZM 10:13-12-03, 333:139, PI 2, 225 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel a přípojky pro čp. 6 a čp. 8; NÁLEZ: keramika; zvířecí kosti z jámy před čp. 6 a kult. vrstvy před čp. 8; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 7/96 a 8/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5628/96.

4/ DOLNÍ NOVÁ VES

KULT.: NO 1; LOK.: jihozápadní okraj obce, pč. 179/1, ZM 10: 30-43-24, 433:325, PI 2, 293 m n. m.; OKOL.: stavba rodinného domku; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 6/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5629/96.

5/ DŘEVĚNICE

KULT.: NO 2; LOK.: centrum obce u sochy Nejsvětější Trojice, ZM 10:03-43-17, 422:323, PI 2, 302 m n. m.; OKOL.: rýha pro vodovod; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 41/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5630/96.

6/ DŘEVĚNICE

KULT.: VS 2; LOK.: poloha „Na kopci“ východně od obce, ZM 10:03-13-17, 449:348, PI 2, 374 m n. m.; OKOL.: sběr Miroslava Pittnera, Dřevěni-

ce 71, jaro 1996; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 44/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5631/96; POZN.: v poloze „Na kopci“ údajně panské sídlo.

7/ CHODOVICE

KULT.: RS 3 a 4; LOK.: místní část Chodovice, zahrada čp. 3 severně nad kostelem, ZM 10:13-21-04, 448:244, PI 2, 328 m n. m.; OKOL.: opakovaný sběr na ryté ploše zahrady (1996); NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 26/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5632/96.

8/ HOŘICE V PODKRKONOŠÍ

KULT.: NO 1, pravěk (?); LOK.: jižní svah vrchu Gothard, ZM 10:13-21-05, 371:82, 382:82, 383:85, 392:85, 392:70, 375:72, PI 2, 287 - 298 m n. m.; OKOL.: sběr na ploše stavby trafostanice; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 13/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5633/96.

9/ HRADIŠŤKO

KULT.: RS 3; LOK.: u jihozápadního nároží stodoly čp. 15, ZM 10: 13-21-07, 256:352, PI 2, 260 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 50/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5634/96.

10/ JIČÍN

KULT.: NO 2; LOK.: ulice Nerudova, před čp. 49, ZM 10: 03-43-16, 191:150, PI 2, 276 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika, zlomek kachle; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 28/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5635/96.

11/ JIČÍN

KULT.: NO 2; LOK.: ulice Nerudova, před čp. 56, ZM 10: 03-43-16, 188:153, PI 2, 286 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 35/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5636/96.

12/ JIČÍN

KULT.: NO 2; LOK.: ulice Na příkopech, výplň sklepa čp. 67, ZM 10: 03-43-16, 194:155, PI 2, 287 m n. m.; OKOL.: znovuzřízení sklepa; NÁLEZ: keramika, kachle, železa, sklo; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 32/96, 33/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5637/96.

13/ JIČÍN

KULT.: NO 2; LOK.: nároží ulic Dlouhá, Karla Vika a Sokolovská, ZM 10: 03-43-16, 188:60, PI 2, 267 m n. m.; OKOL.: kanalizační přípojka domu pro seniory; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 34/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5638/96; POZN.: Opakovaný nález keramiky u kraje plochy Albrechtem z Valdštejna založeného Nového Města.

14/ JIČÍN

KULT.: mladý paleolit (?); LOK.: plocha čerpací stanice pohonných hmot, ppč. 616/2, poloha „U hvězdárny“, ZM 10: 30-43-16, 133:97, PI 2, 270 m n. m.; OKOL.: výkop pro nádrž; NÁLEZ: kamenný nástroj, zlomek suroviny (obě radiolarit); ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 38/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5639/96; POZN.: Nález určil Dr. Sl. Vencel.

15/ JIČÍN

KULT.: NO 1; LOK.: 5,5 m východně od východního rohu výrobní haly firmy KOBIT ul. Konecchlumská, ppč. 568, ZM 10: 03-43-16, 366:43, PI 2, 263 m n. m.; OKOL.: rýha pro kanalizační přípojku; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 5/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5640/96.

16/ JIČÍN

KULT.: NO 2; LOK.: místní část Sedličky, objekt Valdštejnovy lodžie, po obvodu sally terreny, ZM 10: 03-43-16, 388:279, 390:280, 391:282, PI 2, 300 - 301 m n. m.; OKOL.: statické sondy po obvodu budovy; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 20/96, 21/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5641/96; POZN.: keramika je přesně datována do období stavby lodžie (1625 - 1634).

17/ JIČÍN

KULT.: HA (halštat) - slezskoplatěnická, RS 4, VS 1; LOK.: místní část Sedličky, zahrádkářská kolonie, ppč. 1643/3, ZM 10: 03-43-16, 346:268, 357:278, 361:264, 356:259, PI 2, 291 - 295 m n. m.; OKOL.: sběr na ploše známé osady popelnicových polí (Pavel Kracík, Jičín); NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 3/96, 4/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5642/96; POZN.: Nově zjištěno osídlení RS 4 a VS 1.

18/ JIČÍN

KULT.: popelnicová pole (pozdní doba bronzová); LOK.: jižní svah vrchu Zebín, asi 30 m pod vrcholem, ZM 10: 30-43-16, 360:325, PI 2, přibližně 370 m n. m.; OKOL.: ověřovací sběr (Pavel Kracík, Jičín) k nálezům z r. 1988; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 2/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5643/96, Zpravodaj KMVČ XVI, 1989; POZN.: potvrzeno osídlení lidu osady popelnicových polí z pč. 1643/3.

19/ KARLOV

KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; LOK.: pahorek pod čp. 18, „U Buršů“, ZM 10: 03-43-03, 241:129, 244:125, 240:125, PI 2, 473 m n. m.; OKOL.: sběr po letecké prospekci k získání datovacího materiálu; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 42/96; LIT.: Archiv ARÚ ČAV Praha, NZ čj. 5644/96.

20/ KETENŇ

KULT.: RS (RS 3?); LOK.: jihozápadně od obce, jižně od úvozu, ZM 10:

13-12-05, 295:96, 300:107, 301:117, 323:112, 309:90, PI 2, 296 - 300 m n. m.; OKOL.: sběr po zjištění jedenácti mohyl leteckou prospekci; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 52/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5645/96.

21/ KOSTELEČ

KULT.: RS 3; LOK.: při severovýchodním okraji obce, ZM 10: 13-21-01, 59:350, 31:278, 46:257, 50:260, 75:300, PI 2, 292 - 308 m n. m.; OKOL.: sběr po zjištění hradiště leteckou prospekci; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 22/96, 24/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5646/96.

22/ KOZOJEDY

KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; LOK.: severně od kostela sv. Václava, areál usedlosti čp. 49, ZM 10:13-21-11, 340:303, PI 2, 282 m n. m.; OKOL.: dohledání zbytku tvrziště po letecké prospekci; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 47/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5647/96; POZN.: Tvrziště zničeno husitskými vojsky 1423 (viz výše - Česlov), vojenský tábor u češovského hradiště je odtud vzdálen asi 5 km.

23/ LIBÁŇ

KULT.: NO 2; LOK.: před vchodem do čp. 144, ulice Jičínská, ZM 10: 13-12-04, 175:218, PI 2, 240 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 23/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5648/96.

24/ LUŽANY

KULT.: VS 2; LOK.: hrádek Mokřice, centrální plocha hrádku, ZM 10: 03-43-18, 186:228, PI 2, 340 m n. m.; OKOL.: sběr účastníků exkurze XXIV. semináře muzejních archeologů 29. 5. 1996; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 25/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5649/96.

25/ MILETÍN

ULT: NO 2; LOK.: před vchodem do čp. 249, ZM 10: 30-44-21, 182:160, PI 2, 339 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 45/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5650/96.

26/ MILOVICE

ULT.: lineární; LOK.: ppč. 89/2, ZM 10:13-21-10, (koordináty z:j) 274:57, PI 2, 269 m n. m.; OKOL.: stavba rodinného domku (neohlášená akce); NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 48/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5651/96.

27/ MLÁZOVICE

KULT.: VS 1, VS 2, NO 1, NO 2; LOK.: „Na závisti“, před čp. 77, ZM 10: 03-43-23, 453:253, PI 2, 318 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel;

- NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 16/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5652/96.
- 28/ PODHORNÍ ÚJEZD
KULT.: NO 1; LOK.: před čp. 2 a čp. 3, ZM 10: 13-21-03, 454:344, PI 2, 290 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 40/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5653/96.
- 29/ RADIM
KULT.: NO 2; LOK.: před čp. 1, ZM 10:03-43-17, 267:371, PI 2, 306 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika, sklo; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 46/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5654/96.
- 30/ ŘEHEČ
KULT.: RS 4, VS 1; LOK.: na ploše asi 5 m² u trafostanice při severním okraji obce, ZM 10:03-43-22, 260:356, PI 2, 271 m n. m.; OKOL.: sběr na zahrnuté rýze el. kabelu pro hájenku (neohlášená akce); NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 36/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5655/96.
- 31/ SOBĚRAZ
KULT.: vypichaná; LOK.: mezi obcí a závodem MAVE Soběraz, ZM 10: 03-43-12, 98:114, 113:123, 135:96, 131: 67, 105:74, PI 2, 324-345 m n. m.; OKOL.: sběr Miroslava Pittnera, Dřevěnice 71, na jaře 1996; NÁLEZ: šedá pazourková čepel; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 43/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5656/96; POZN.: sídliště lokalizováno při letecké prospekci 1996.
- 32/ SOBOTKA
KULT.: VS 1, VS 2; LOK.: ulička zv. Úzká, u čp. 198, ZM 10: 03-34-13, 389:110, 391:115, PI 2, 307 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 49/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5657/96.
- 33/ STŘELEČ
KULT.: NO 1; LOK.: severozápadní okraj obce, ZM 10: 03-34-14, 446:291, PI 2, 331 m n. m.; OKOL.: v okolí rýhy pro vodovod; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 9/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5658/96.
- 34/ TŘEBOVĚTICE
KULT.: NO 1; LOK.: severně od polní cesty mezi Cerekvicí n. B. a Třeboveticemi, ZM 10: 13-22-06, 414: 128, PI 2, 273 m n. m.; OKOL.: rýha pro plynovod; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 11/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5659/96.
- 35/ TŘEBOVĚTICE
KULT.: NO 1, NO 2; LOK.: před čp. 17 a čp. 20, ZM 10: 13-22-06,

- 390:126, 393:133, PI 2, 274 - 276 m n. m.; OKOL.: z požárové vrstvy v rýze pro plynovod; NÁLEZ.: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 14/96, 17/96, 18/96, 19/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5660/96.
- 36/ TRTĚNICE
KULT.: RS 4, VS 1; LOK.: u severní strany obytného domu usedlosti čp. 24, ZM 10: 13-21-03, 93:228, PI 2, 251 m n. m.; OKOL.: rýha pro plynovodní přípojku; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 39/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5661/96.
- 37/ ÚDRNICE
KULT.: VS 1, NO 1, NO 2; LOK.: hřbitov u kostela sv. Martina, u vrat hřbitova, ZM 10: 13-12-05, 30:215, PI 2, 269 m n. m.; OKOL.: sběr na hromadě vykopané hlíny; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 12/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ 5662/96.
- 38/ UDRNICKÁ LHOTA
KULT.: slezskoplatěnická, RS; LOK.: u jihovýchodního okraje obce, na ploše asi 2 000 m², ZM 10:13-12-05, (koordináty z.j) 98: 155, 102:160, 110:160, 98:151, 98:150, PI 2, 280 - 283 m n. m.; OKOL.: sběr po zjištění rozorvaných objektů leteckou prospekci; NÁLEZ: keramika, kamenný nástroj, zl. zrnotěrky, mazanice; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 53/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5663/96.
- 39/ ÚJEZD POD TROSKAMI
KULT.: NO 1; LOK.: před čp. 54 v centru obce, ZM 10: 03-34-10, 46:171, PI 2, 296 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 15/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5664/96.
- 40/ VAŽICE
KULT.: VS 2, NO 1; LOK.: západní polovina hradiště, ZM 10: 03-34-24, 279:90, 275:68, 288:54, 300:66, 292:77, PI 2, 284 - 301 m n. m.; OKOL.: sběr k získání datovacího materiálu; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 51/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5665/96.
- 41/ VRŠCE
KULT.: lineární, vypichaná, popelnicová pole; LOK.: jižně od Kravína, západně od silnice Vršce - Slavhostice, ZM 10: 13-12-15, 466:348, 475:347, 477:340, 466: 329, PI 2, 264 - 266 m n. m.; OKOL.: sběr Dr. K. Motykové v roce 1954 (při záchranném výzkumu v Sobčicích); NÁLEZ: keramika, kamenný nástroj, mazanice (plastika?); ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 30/96, 31/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5666/96, 609/95.
- 42/ VYSOKÉ VESELÍ
KULT.: slezskoplatěnická; LOK.: jižně od katolického hřbitova, ZM 10: 13-21-07, 335:79, 347:78, 347:69, 337:68, PI 2, 250 - 254 m n. m.; OKOL.: sběr po orbě na známém sídlišti; NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M

Jičín, ev. č. 37/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5667/96.
43/ ZÁMOSTÍ
KULT.: NO 1; LOK.: před čp. 8, ZM 10: 03-34-14, (koordináty zj) 456:141, PI 2, 292 m n. m.; OKOL.: rýha pro telefonní kabel; NÁLEZ: keramika, železo; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 27/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5668/96.

44/ ŽELEZNICE
KULT.: VS 1; LOK.: před jižním průčelím fary rýha pro kanalisaci, na ostrožném hradišti s kostelem sv. Jilji (románský), ZM 10 03-43-11: 443:150, PI 2, 319 m n. m.; OKOL.: předáno farářem P. Kordíkem (nález z r. 1995); NÁLEZ: keramika; ULOŽ.: M Jičín, ev. č. 29/96; LIT.: Archiv ARÚ AV ČR Praha, NZ čj. 5669/96.

Eva Ulrychová: The 1996 archaeological finds from the Jičín district. A group of finds contributed by salvage excavations, collections and acquisitions by a specialist of the Jičín District museum and gallery.

LETECKÁ PROSPEKCE NA JIČÍNSKU 1993 - 1996 (STAV K 31.12.1996)

Eva Ulrychová

Letecká prospekce na Jičínsku byla zahájena v roce 1993 díky nabídce učněné tehdejší přednostou OkÚ Jičín ing. Luděkem Pušem využít letadlo namate pro potřeby OkÚ Jičín.

Důležitost tohoto druhu propekce je nesporná zvláště v dnešní době rozsáhlých a početných stavebních aktivit. Zároveň bylo nezbytné velmi rychle odhadovat veškeré nemovité památky (většinu z nich též navrhopvat k zápisu do ÚSNP) a další orbou většinou těžce poškozovaná a ničená sídliště a pohřebiště. Na Jičínsku působil archeolog pouze v letech 1964 - 1965 (Dr. Z. Drenko), výčinní situace byla tedy zcela jednoznačná.

Počet letových hodin určuje potřeba dokumentovat prostor budoucích stavebních aktivit a nemovité památky ohrožené stejným způsobem. Zatím dvakrát byl snimkovan prostor po obou březích hlavního toku regionu - řeky Cidlina, jednou též všechna hradiště na ploše okresu Jičín. Nearcheologické objekty jsou určovány opakovaným snimkováním místa, archeologické potvrzovány pozemní prospekci. Je dbáno, aby v dané sezóně byla ověřena veškerá pozitivní místa, a aby snímky sloužily k dalšímu využití (návrhy nemovitých objektů k zápisu do Ústředního seznamu nemovitých památek, dokumentace objektů pro Státní archeologický seznam, dokumentace center obcí s památkami nearcheologickými pro oddělení kultury referátu regionálního muzeje OkÚ Jičín a pro jednotlivé obecní úřady).

Seznam snimkovaných lokalit:

1/ BRADA

LOK.: zřícenina hradu a její okolí; KULT.: středověk (VS 1, VS 2); ZJIŠTĚNÍ: přesné vymezení areálu hradu (31. 10. 1993, 21. 6. 1996); POZN.: Hrad zapsán v Ústředním seznamu nemovitých památek (dále ÚSNP) pod r. č. 1335. V r. 1996 vyhotovena znovu dokumentace objektu, letecký snímek její součástí.

2/ BRTEV

LOK.: poloha zv. Byšičky, východně od solitérního kostela k rybníkům Bahník a Zákopský, kterými protéká Lukavecký potok, zaniklá středověká osada Byšičky (písemné zmínky 1318, 1405, 1544) a další ZSV (zaniklá středověká vesnice) u rybníka; KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: do-

kumentace plochy k povrchovému sběru, vymezení plochy ZSV - terénní akce opakovaně v září 1996, sběr zatím neproveden (plocha pokryta vegetací), 24. 10. 1996.

3/ ČEŠOV

LOK.: hradiště Češov, včetně plochy severovýchodně, východně a jižně od něho, západně od silnice Češov - Slavhostice; KULT.: neolit, RS 2/3, RS 3, RS 4, VS 2, NO 2; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace hradiště, tři „mohyl“, tři obdélných objektů tarasů, na k. ú. Slavhostice zachyceny úseky několika-násobného kruhového objektu - rondelu, oblouk půdorysu bumerangu ohraničující plochu rožoraných mohyl, severovýchodně od tarasů obdélný objekt asi 80 x 120 m, vojenský tábor (?), poblíž nález zbraní (1996) z 15. století, přítomnost husitských vojsk v místě r. 1423, 1424 (zničena tvrz v Kozojedech), 17. 4. 1993, 31. 10. 1993, 5. 4. 1995, 21. 6. 1995, 24. 10. 1995, 12. 5. 1996, 16. 9. 1996, 23. 10. 1996; POZN.: Pro plochu hradiště znovu vyhotovena dokumentace (hradiště ÚSNP r. č. 1136), v r. 1996 po zaměření hradiště PÚ Pardubice návrh na vyhlášení NKP, objekty mimo hradiště navrženy k zápisu do ÚSNP 1997.

4/ DĚTENICE

LOK.: centrum obce - zámek, hospodářský dvůr; KULT.: středověk, novověk; ZJIŠTĚNÍ: zástavba typu okrouhlíce v kombinaci s ulicovým typem, 31. 10. 1993, 21. 6. 1995; POZN.: snímek pro OkÚ Jičín.

5/ DOLANY

LOK.: jižní okraj katastru, východně od říčky Mrliny; KULT.: RS 3; ZJIŠTĚNÍ: hradiště plochy asi 1,2 ha, rekognoskace a sběr 1995, 24. 10. 1995, 12. 5. 1996, 23. 10. 1996; POZN.: snímky součástí návrhu k zápisu do ÚSNP 1995.

6/ HOLOVOUSY

LOK.: severozápadně od kostela v Chodovicích, poloha Obora; KULT.: RS 2/3; ZJIŠTĚNÍ: snímek známého hradiště (ÚSNP r. č. 4799) 23. 10. 1996; POZN.: pro plochu hradiště znovu vyhotovena dokumentace, snímek její součástí.

7/ HOLOVOUSY

LOK.: osada Chloumka, zahrada severně od obytného domu čp. 6, jižní okraj osady; KULT.: VS 1, VS 2; ZJIŠTĚNÍ: kruhové tvrzíště 23. 10. 1996, objekt navržen 1997 k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace.

8/ HOŘICE V PODKRKONOŠÍ

LOK.: centrum města, návrší východně odtud zv. Gothard; KULT.: středověk, novověk; ZJIŠTĚNÍ: tvar zástavby centra města kapkovitého tvaru při hlavní severojižní komunikaci, na návrší Gothard tvrzíště (snímek součástí návrhu k zápisu do ÚSNP 1997), 21. 6. 1995, 24. 10.

1995; POZN.: snímky města pro OkÚ Jičín.

9/ HRADIŠTKO

LOK.: návrší nad Cidlinou, na ploše stejnojmenné obce; KULT.: RS 3, VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace k vymezení především jižního okraje slovanského hradiště, severozápadně od fary je tvrzíště, oba objekty navrženy k zápisu do ÚSNP 1995 (snímek součástí dokumentace) 31. 10. 1993, 5. 4. 1995, 24. 10. 1995, 16. 9. 1996; POZN.: snímek obce pro OkÚ Jičín.

10/ CHLUM U HOŘIC

LOK.: obec a její okolí; KULT.: středověk, novověk; ZJIŠTĚNÍ: zástavba typu okrouhlíce obklopená vějířem plužin, 21. 6. 1995; POZN.: snímek i pro OkÚ Jičín.

11/ JIČÍN

LOK.: centrum města (Staré Město), Holinské předměstí (vodárenská věž); KULT.: středověk, novověk; ZJIŠTĚNÍ: zástavba města, vodárenská věž, 17. 4. 1993, 5. 4. 1995, 12. 5. 1995; POZN.: snímky i pro OkÚ Jičín.

12/ JIČÍN

LOK.: místní část Sedličky, návrší Zebín, ppč. 1789 a okolí; KULT.: halštát C-D, středověk; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace osady z pravěku, osady Sedličky, kostela sv. Jiljí, 17. 4. 1993, 23. 10. 1996; POZN.: snímky i pro OkÚ Jičín.

13/ JIČÍN

LOK.: místní část Sedličky, tzv. Valdštejnova loďie, obora a jejich okolí, prostor Zebín - vrch Čeřov; KULT.: neolit, novověk; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace prostoru s nálezy z neolitu, dále komplexu staveb Valdštejnovy loďie a obory (1625 - 1634) 5. 4. 1995, 23. 10. 1996; POZN.: snímky součástí návrhu vyhlášení NKP (areál loďie a obory).

14/ KAL

LOK.: návrší Vala; KULT.: popelnicová pole, RS 2/3; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace hradiště (ÚSNP r. č. 4798) 12. 5. 1996; POZN.: pro objekt znovu vyhotovena dokumentace (snímek její součástí).

15/ KBELNICE

LOK.: severně od obce, ppč. 180; KULT.: neolit - kultura s keramikou vypichanou; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace sídliště, 5. 4. 1995; POZN.: V archeologické sbírce jičínského muzea četné nálezy keramiky a kamenných nástrojů (opakované sběry do 1995).

16/ KETEN

LOK.: jihozápadní okraj obce, jižně od hlubokého úvozu; KULT.: hradištní; ZJIŠTĚNÍ: řada nejméně jedenácti kruhových objektů v řadě (pravděpodobně rožorané hradištní mohyly), 5. 4. 1995; POZN.: ověřeno sběrem v listopadu 1996, blíže nedatovatelná hradištní keramika.

17/ KONECCHLUMÍ

LOK.: poloha Pod hůrou, severovýchodně od silnice Konecchlumí - Vojice; KULT.: pravěk (?) ZJIŠTĚNÍ: sídliště (rozorané objekty) 5. 4. 1995, 23. 10. 1996; POZN.: sběr 7. 11. 1996 zatím negativní, jihozápadně od uvedeného silnice kruhový areál vytěžené pískovny.

18/ KOPIDLNO

LOK.: centrum města (zámek a okolí); KULT.: středověk, novověk; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace areálu zámku a zámecké zahrady (zámek bývalou vodní tvrzí) ÚSNP r. č. 1217, 24. 10. 1995; POZN.: snímek pro OkÚ Jičín.

19/ KOSTELEC

LOK.: severovýchodně od obce Kostelec; KULT.: hradištní (RS 3 ?); ZJIŠTĚNÍ: dokumentace hradiště objeveného v březnu 1996, 16. 9. 1996, 23. 10. 1996, ověřeno sběrem opakovaně 1996; POZN.: hradiště navrženo 1997 k zápisu do ÚSNP (snímek součástí dokumentace).

20/ KOVAČ

LOK.: severovýchodní okraj k. ú., asi 25 m jižně od silnice Jičín - Hradec Králové, při rozhraní k. ú. Kovač, Konecchlumí a Kamenice; KULT.: neolit - kultura s keramikou vypíchanou; ZJIŠTĚNÍ: asi polovina kruhového objektu se světlým středovým bodem, průměr odhadem 50 m, 5. 4. 1995, 21. 6. 1995, v rýze pro DOK 1996 protínající objekt asi 4 m (od severu) v hloubce 40 cm kulturní vrstva s keramikou; POZN.: V okolí objektu nálezy (neolit, halštat, hradištní). Západně od obce, asi 50 m severozápadně od kóty 261, tmavý pravidelný kruhový útvar, sběr 22. 11. 1996 negativní.

21/ KOZOJEDY

LOK.: jižní okraj obce, areál čp. 49 a čp. 1; KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: gotický kostel sv. Václava, tvrzíště při severním okraji hřbitova u kostela, 21. 6. 1995; POZN.: existence tvrzíště (zachována je menší půle) ověřena sběrem 1996, snímek kostela pro OkÚ Jičín.

22/ LABOŮN

LOK.: poloha Dlouhý háj jihovýchodně od obce; KULT.: neolit - kultura s keramikou lineární a vypíchanou; ZJIŠTĚNÍ: sídlištní objekty 5. 4. 1995; POZN.: V archeologické sbírce jičínského muzea několik desítek kamenných nástrojů a početné zlomky keramiky, předpokládána dílna na výrobu kamenné industrie.

23/ LIBÁŇ

LOK.: východně od osady Kozodírky; KULT.: VS 1, VS 2; ZJIŠTĚNÍ: zaniklá středověká osada Lopuč, 12. 5. 1996; POZN.: zatím neověřeno, plocha pokryta vegetací.

24/ LÍSKOVICE

LOK.: západní okraj obce; KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: kruhové tvrzíště, písemné zprávy 1357, 1499, 1551; POZN.: V archeologické sbírce jičínského muzea keramika z celého období trvání tvrže (záchranná akce 12. 5. 1995). Objekt navržen 1995 k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace.

25/ LUŽANY

LOK.: severně od obce v lese, ppč. 1015/1, poloha Na zámkách, kóta 451; KULT.: VS 1, VS 2; ZJIŠTĚNÍ: kruhový hrádek zv. Mokřice, písemné zprávy 1318, 1462, 5. 4. 1995, hrádek navržen k zápisu do ÚSNP 1995, snímek součástí dokumentace; POZN.: keramika z opakovaných sběrů VS 1 a VS 2 v archeologické sbírce jičínského muzea.

26/ MARKVARTICE

LOK.: jižně od obce, při polní cestě k Hřmenínu, poloha Žižkovy šance; KULT.: mladší doba železná, NO 2; ZJIŠTĚNÍ: čtyřúhelníkové valy (východozápadním směrem proorané), 5. 4. 1995, vojenský tábor ze 30leté války na mladolatěnském sídlišti; POZN.: objekt navržen 1995 k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace.

27/ MELOVICE

LOK.: poloha Nad vorlem, okraj rozsáhlého sídliště z mladší doby kamenné; KULT.: neolit; ZJIŠTĚNÍ: půdorys dlouhého domu a části dalších objektů, 21. 6. 1995 (vegetační příznaky).

28/ NADSLAV

LOK.: Starohrádecký les (poloha I.), jihovýchodně od obce; KULT.: RS 2, RS 3; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace známého mohylníku, r. 1995 navrženého k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace.

29/ NADSLAV

LOK.: poloha U mohyl, les zv. Vysoký, výběžek lesa jihozápadně od obce, severně od silnice do Batína. KULT.: RS 2, RS 3. ZJIŠTĚNÍ: rozoraný mohylník (odhadem asi 10 mohyl) 23. 10. 1996. POZN.: v lese zachované mohyly navrženy k zápisu do ÚSNP v r. 1995.

30/ OSENICE

LOK.: plocha cihelny fy Charamza, východní okraj obce; KULT.: latén (?) pravěk; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace plochy s pravěkými nálezy určené k měření těžby v roce 1997.

31/ OSTROMĚŘ

LOK.: plocha slovanského hradiště a jeho okolí severně od města; KULT.: RS 3, RS 4; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace plochy hradiště, 21. 6. 1995, 23. 10. 1996; POZN.: hradiště zapsáno v ÚSNP r. č. 4800, v roce 1996 znovu vyhotovena dokumentace, snímek je její součástí.

32/ PAŘEZSKÁ LHOTA

LOK.: západní okraj k. ú., při okraji lesa Prachovských skal, poloha Přední Moravsko; KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: zaniklá středověká osada (ZSO) Přední Moravsko (vegetační příznaky) 31. 10. 1993, 24. 10. 1995; POZN.: plocha ZSO součástí vymezeného hradiště Prachov (Prachovské skály) zapsaného v ÚSNP r. č. 1152. V roce 1996 byla znovu vyhotovena dokumentace pro hradiště Prachovské skály.

33/ PECKA

LOK.: hrad a jeho okolí; KULT.: VS 2, NO 1, NO 2; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace hradu a centra renesančního městečka, 12. 5. 1996; POZN.: hrad zapsán v ÚSNP r. č. 1309, snímek i pro potřeby OkÚ Jičín.

34/ PODHRADÍ

LOK.: hrad a jižní svahy k obci Veliš; KULT.: VS 1, VS 2, NO 1, NO 2, neolit; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace zříceniny hradu Veliš a jižních svahů návrší, odkud pocházejí četné nálezy z mladší a pozdní doby kamenné; POZN.: rozsáhlý areál z neolitu pokračuje i na k. ú. Veliš (viz níže) a Bukvice.

35/ PODHRADÍ

LOK.: osada Šlikova Ves, při jižním okraji zástavby, asi 300 m východně od hradu Veliš; KULT.: středověk (?); ZJIŠTĚNÍ: asi 1 ha plochy se stopami po těžební činnosti, respektováno při orbě okolního pole, kuželovité útvary vzniklé nasypáním zeminy, souběžné meze, kruhový objekt v nároží plochy, sinusovitě probíhající násypy; POZN.: pravděpodobně těžební prostor pro blízký hrad Veliš (?).

36/ PRACHOV

LOK.: prachovské sedlo, jihovýchodní okraj hradiště Prachovské skály; KULT.: RS 2, RS 3, VS 1, VS 2, NO 1, NO 2; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace prostoru 1. valu hradiště a prostoru za ním, 16. 9. 1996; POZN.: na ploše prachovského sedla nálezy z neolitu, halštatu, raného středověku a zaniklá osada Valy, prostor stavební uzávěry 1996.

37/ PSINICE

LOK.: Jižně od obce, poloha U hrušky či Kelníky; KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: zaniklá středověká osada Kelníky (v písemných pramenech v letech 1396 - 1571), 31. 10. 1996; POZN.: ZSO navržena 1995 k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace.

38/ RAKOV

LOK.: Přibližně 200 m od obce po obou stranách silnice do Batína; KULT.: RS 4, VS 1; ZJIŠTĚNÍ: pravděpodobně zaniklá pozdněhradištní či středověká osada, 23. 10. 1996, ověřeno sběrem 26. 11. 1996 na plochách rozoraných obdélkových objektů; POZN.: zaniklá osada patřila zřejmě k hrádku Okrouhlý (viz dále).

39/ RAKOV

LOK.: Jihovýchodní okraj obce nad zaniklým rybníkem a Rakovským potokem; KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: fotodokumentace hrádku Okrouhlý, objekt navržen 1995 k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace; POZN.: hrádek těžce poškozen hlubokou orbou.

40/ SEDLIŠTĚ

LOK.: Údolí sedmi mlýnů, nad silnicí do Važic, tzv. první hřmenínské hradiště, úzký ostroh nad údolím; KULT.: nezjištěno (travnatý povrch); ZJIŠTĚNÍ: hradiště na ostrohu, dvojité dispozice, 23. 10. 1996, objekt navržen 1997 k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace.

41/ SEDLIŠTĚ

LOK.: Severozápadně od Sedlišť k obci Milkovice, jižní svah nad údolím potoka Bukoviny; KULT.: středověk; ZJIŠTĚNÍ: rozsáhlá soustava polí středověkého původu, 5. 4. 1995, 24. 10. 1995; POZN.: plocha plužin bude zahrnuta do chráněného území potoka Bukovina.

42/ SEKERICE

LOK.: severní část obce, zahrada za čp. 20; KULT.: VS 1, VS 2; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace tvrziště a hráze zaniklého rybníka, 23. 10. 1996. Objekt 1995 navržen k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace.

43/ SLATINY

LOK.: centrum obce; KULT.: NO 2; ZJIŠTĚNÍ: kostel Nanebevzetí Panny Marie (gotický a 1761- 1763), ÚSNP r. č. 1372, 17. 4. 1993; POZN.: snímek pro OkÚ Jičín.

44/ SOBĚRAZ

LOK.: Obec a prostor severně od ní; KULT.: neolit, RS 4, VS 1, VS 2; ZJIŠTĚNÍ: Zástavba typu okrouhlíce, severně od obce sídliště lidu s keramikou vypichanou, 5. 4. 1995.

45/ SOBĚRAZ

LOK.: U jihovýchodního okraje obce, jižně od silnice Soběraz - Radim; KULT.: pravěk blíže neurčený; ZJIŠTĚNÍ: rozorané sídlištní objekty, ve střední plochy světlý ovál o průměru asi 60 m, 12. 5. 1996; POZN.: bude znovu ověřeno v r. 1997.

46/ SOBĚRAZ

LOK.: Severozápadně od obce, jihovýchodně od rozcestí silnic Valdice - Železnice - Soběraz; KULT.: mladší doba kamenná; ZJIŠTĚNÍ: rozsáhlé sídliště 23. 10. 1996; POZN.: bude ověřeno v r. 1997.

47/ STARÉ HRADY

LOK.: areál zámku a jeho okolí; KULT.: RS 4, VS 1, VS 2, NO 1, NO 2; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace zámku 31. 10. 1993, 24. 10. 1995; POZN.: objekt zapsán do ÚSNP r. č. 1396, snímek pro OkÚ Jičín.

48/ STARÉ SMRKOVICE

LOK.: jihozápadně a jihovýchodně od obce; KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace oválného tvrziště, lokalisace tvrze Weitmile na plochu rybníka u koty 244, východně od obce, jihozápadně od obce zachyceno koryto zaniklého potoka, 23. 10. 1996; POZN.: Podle písemných zpráv tvrziště Weitmile zatopeno rybníkem, lokalisováno do prostoru východně od obce.

49/ STAV

LOK.: východně od obce při staré silnici Jičín - Nová Paka; KULT.: VS 2; ZJIŠTĚNÍ: areál gotického kostelíka sv. Petra a Pavla, ÚSNP 1397; POZN.: snímek pro OkÚ Jičín.

50/ SUKORADY

LOK.: jihovýchodně od hřbitova; ZJIŠTĚNÍ: kruhový útvar, ve vymezeném areálu uvnitř rozorané obdélníkovité objekty, zaniklá středověká osada (?), ze sběru 26. 11. 1996 pouze novověké střepy; POZN.: Místo bude znovu snímkováno a ověřeno.

51/ ŠÁROVCOVA LHOTA

LOK.: nad úvozem severně od obce, při rozhraní s k. ú. Dolní Nová Ves; KULT.: VS 1; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace středověkého hrádku 23. 10. 1996, objekt navržen v r. 1995 k zápisu do ÚSNP.

52/ ÚDRNICE

LOK.: na návrší jihozápadně od obce; KULT.: VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace hrádku Zlivštejn 31. 10. 1993; POZN.: hrádek navržen k zápisu do ÚSNP 1995, snímek součástí dokumentace.

53/ ÚDRNICE

LOK.: severně od obce; KULT.: středověk; ZJIŠTĚNÍ: vějířovitě uspořádaná soustava středověkých polí, 24. 10. 1995; POZN.: plůžiny nelze zatím žádným způsobem chránit.

54/ ÚDRNICE

LOK.: místní část Údrnická Lhota, jižně od čp. 107, nad rozsáhlým zčásti již zaniklým rybníkem; KULT.: halštát C - kultura slezskoplatěnická; ZJIŠTĚNÍ: sídliště, 23. 10. 1996.

55/ ÚDRNICE

LOK.: jižně od areálu ZD, po obou stranách rozhraní obou k. ú., poloha Na vrších; KULT.: RS 4; VS 1, VS 2, NO 1; ZJIŠTĚNÍ: pravděpodobně zaniklá středověká osada, 23. 10. 1996, sběrem 26. 11. 1996 byla získána keramika 12. - 16. století.

56/ VAŽICE

LOK.: okraj Údolí sedmi mlýnů; KULT.: zatím nezjištěno; ZJIŠTĚNÍ: oválná výšinná opevněná poloha, hradiště, celá plocha vymezena až 23. 10. 1996, snímky 31. 10. 1993, 12. 5. 1996, 16. 9. 1996, 23. 10. 1996.

POZN.: opakované sběry negativní (pouze novověký materiál), objekt navržen v r. 1997 k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace.

57/ VELEŠICE

LOK.: plocha obce a její bezprostřední okolí; KULT.: RS 3, RS 4, VS 1, VS 2; ZJIŠTĚNÍ: slovanské hradiště (zjištěno 16. 10. 1996), 5. 4. 1995, 23. 10. 1996. Objekt navržen k zápisu do ÚSNP v r. 1997, snímek součástí dokumentace; POZN.: V archeologické sbírce jičínského muzea kolekce keramiky 10. - 14. století, v blízkém lese mohly.

58/ VELÍŠ

LOK.: jižně od školy ve Velíši, ppč. 337/4, 337/12; KULT.: neolit - kultura s keramikou vypíchanou; ZJIŠTĚNÍ: kruhový objekt - rondel (průměr odhadem asi 180 m), na ploše části rozlehlého areálu z mladší doby kamenné (viz Podhradí), 21. 6. 1995; POZN.: bude ověřeno v r. 1997.

59/ VESEC

LOK.: jihozápadně od dvora Semy, poloha Poráň; KULT.: popelnicová pole, RS 1, RS 2, RS 4; ZJIŠTĚNÍ: snímek známého ostrožného hradiště 16. 9. 1996, objekt navržen v r. 1997 k zápisu do ÚSNP, snímek součástí dokumentace; POZN.: zjišťovací výzkum 1963 - 1964 (Dr. Drenko) přinesl doklady osídlení slezskoplatěnické kultury a raného středověku, z plochy hradiště i keramika pražského typu.

60/ VRŠCE

LOK.: západně od obce za posledním domem a v lesíku asi 150 m od obce; KULT.: raný středověk; ZJIŠTĚNÍ: mohylník a rozsáhlý sídlištní areál (jižně od silnice Vršce - Kopidlno asi 100 rozoraných mohyl), zachovaná část mohylníku severně od silnice v lese, 12. 5. 1996; POZN.: Zachovaná část mohylníku navržena r. 1995 k zápisu do ÚSNP, zjišťovací výzkum Dr. Šolle 1948.

61/ ZLIV

LOK.: centrum obce a její okolí; KULT.: středověk; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace obce pro lokalisaci tvrziště 31. 10. 1993; POZN.: snímek pro OkÚ Jičín.

62/ ŽELEZNICE

LOK.: návrší zv. Železný, plocha obce Těšín; KULT.: pravěk, hradištní; ZJIŠTĚNÍ: kruhové hradiště na vrchu Železný, další kruhová plocha zastavěná (obec Těšín) 24. 10. 1995, 23. 10. 1996; POZN.: na snímku i prostor severozápadně od obce Soběraz (viz).

63/ ŽELEZNICE

LOK.: centrum obce s kostelem sv. Jiljí; KULT.: RS 3, RS 4, VS 1; ZJIŠTĚNÍ: ostrožné hradiště s kostelem románského založení v čele, 17. 4. 1993, 12. 5. 1996, výrazný zejména západní svah ostrožny; POZN.: Bude znovu snímkováno pro vymezení celého obvodu hradiště.

64/ ŽELEZNICE

LOK.: severovýchodně od Železnice po okraj obce Bradlecká Lhota
KULT.: pravěk; ZJIŠTĚNÍ: nad místní vodotečí rozorané pravěké sídliště kosočtverečný a tři kruhové objekty, 5. 4. 1995, sběr 22. 11. 1996, negativní.

65/ ŽERETICE

LOK.: obec a plocha severozápadně od ní a severně od silnice Žeretice - Slatiny; KULT.: neolit, halštát, mladší doba římská, RS 3, RS 4; ZJIŠTĚNÍ: dokumentace obce a polykulturní lokality severozápadně od ní, 5. 4. 1995, 24. 10. 1995; POZN.: Z katastru obce nejvíce archeologických nálezů na Jičínsku. Snímek obce pro potřeby OkÚ Jičín.

Eva Ulrychová: Air prospection in the Jičín region, 1993-1996 (as on 31 December 1996). Results of air prospection and documentation of sixty-nine archaeological sites in the Jičín district.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM V OBĚDOVICÍCH - PÍSKOVNA I - „NA POŽÁRCE“, SEZONA 1996

Jiří Kalferst

Ve dnech 5. až 29. srpna 1996 proběhla v pískovně „Na požárce“ již druhá sezona předstihového záchranného výzkumu na polykulturním sídlišti, na ploše, která se rozkládá v těsném sousedství pískovny v místě plánovaného postupu těžby. Naleziště leží na protáhlém hřebtu orientovaném zhruba ve směru východ - západ mezi dnešní pískovnou a obcí Kratonohy, (okr. Hradec Králové). Výzkum navazující na starší povrchové průzkumy AO MVČ z let 1990, 1994 a záchranné práce z roku 1995 byl vyvolán dalším postupem těžby štěrkopísků zemědělské společnosti se sídlem v Kratonohách.

Práce prováděné archeologickým oddělením Muzea východních Čech v Hradci Králové na ploše asi 1,75 ha navázaly na záchranné výkopy z roku 1995 (Kalferst 1996) jen nepřímo - přes veškerou snahu se totiž nepodařilo navázat na ložskou zkoumanou plochu, neboť v období mezi jednotlivými sezonami postoupila těžba i do míst zneprístupněných ložského roku skládkou zeminy. Tak vznikl mezi oběma prozkoumanými úseky prostor v šíři cca 12 metrů. Lze oprávněně předpokládat, že zde byly zničeny některé objekty především z okrajové části neolitického sídliště.

Mimo pracovníka AO MVČ se na výzkumu formou suddodávky podílelo i archeologické oddělení Památkového ústavu v Pardubicích osobou mgr. Jany Benešové. Geodetická skupina AO PÚ Pardubice rovněž provedla i vytyčení národního měřičského bodu (Fx^o96), a tím i fixaci výzkumu v terénu. Naleziště se nachází v poloze „Záluční“ na hranicích katastrů Obědovic a Kosiček (obě okr. Hradec Králové), východně samoty „Požáry“. Leží na parcelách 346/1,2 v k. a. Obědovice a dále v dosud nespecifikovaném rozsahu směrem k východu. Viz ZM 1:10 000 13-23-09, (koordináty výzkumu /z:j/ - 375:221, 378:222, 380:222, 381:211, 388:212, 391:197, 382:198, 379:211 mm) v nadmořské výšce 227 - 232 m. Rozkládá se na štěrkopískovém návrší, patrně zbytku levobřežní územní terasy říčky Bystřice, která teče po jeho severním a západním úbočí. Z jižní strany je omezeno regulovaným tokem Třesického potoka a na východě (pracovně) polní cestou z Obědovic. Povrchovými sběry byla zachycena nejvýraznější sídlištní aktivita i východně od této komunikace. Jižní úbočí hřebene rozděljuje na dvě části mělká erozní rýha jdoucí přibližně ve směru severovýchod - západ.

Nadloží tvoří degradovaná sprašová hlina přecházející v nižších polohách do svahových pód (Válek 1964). Původní vegetační pokryv tvoří rozhraní acido-

filních doubrav s dubohabrovými háji přecházející západně do luhů a olšin dolního toku Bystřice. Lokalita má mírně suché klima, s převážně mírnou zimou s 500 - 600 mm ročních srážek a průměrnou teplotou mezi 8 až 9 stupni Celsia (Mikyška a kol. 1969).

Záchranný archeologický výzkum zachytil část polykulturního sídliště situovaného do jižní části plochy záboru. Severní polovina záboru (ary XXVII až XCVI) byla archeologicky sterilní. Osídlení začínalo na temeni pahorku a osadilo celý jižní svah až k zátopové hranici. Toto území bylo pedologicky rozlišitelné díky vrstvám náplavů. Prehistorické osídlení využívalo především sprašového pokryvu návrší, a proto byly objekty až nezvykle mělké. Výjimku tvořily pouze nepočetné jámy se zásobní funkcí charakteristické svým kruhovým půdorysem. Půdní pokryv byl však na ploše výzkumu nestejný. Na temeni návrší byl splachy ztenčen na minimální úroveň tak, že došlo k proorávání podloží, a tím i likvidaci části mělkých objektů, především kúlových jamek. Na skryté ploše se tak zachovaly jen náznaky stavebních systémů.

Výzkum prokázal, že plocha pískovny byla osídlena již v mladší době kamenné, dále pak ve středním stupni pozdní doby kamenné, následně osídlení je z mladší doby bronzové a starší doby železné. Jádro tohoto osídlení však předpokládáme na základě povrchové prospekce spíše ve východní části parc. č. 346/1. Zde se také předpokládá centrum sídelní aktivity z mladohradištního období. Ojedinelé nálezy středověké a novověké keramiky jsou zde pouze v sekundárním uložení a nemají sídlištní charakter.

Nejstarší dosud na lokalitě prokázané osídlení patří lidu s keramikou lineární. Sídlištní objekty datované lineární keramikou představují v sezoně 1996 nejčastěji zkoumaný typ jam. Jsou zde zastoupeny různé druhy sídlištních objektů: hliníky, zásobní jámy, a části půdorysů dlouhých domů v podobě žlabu, kratších žlábků a jednotlivých kúlových jamek. Dlouhý dům, nebo jeho část, můžeme s vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat na ploše mezi objekty č. 62 a 63 - na straně severní a obj. 28 a 19 na straně jižní. Další dům je patrně ohraničen objekty č. 82, 81, 35 a 40. Vzhledem ke kumulaci kúlových jamek ve čtverci 132 pokračuje patrně jihovýchodním směrem ven ze zkoumané plochy.

Vedle keramiky obsahovaly jámy i štipané silicitové nástroje a zlomky broušených nástrojů: sekerek z krystalických břidelic, pískovcových brousků a zlomků slepencových drtidel. Vzhledem k intenzitě osídlení s lineární keramikou a počtu jejich objektů se část jejich střepů dostala druhotně i do objektů následných kultur.

Na rozdíl od předchozí kultury je osídlení lidu s keramikou vypíchanou doloženo jen z některých částí skryvky. Je charakteristické především svými rozsáhlými objekty - hliníky a koncentruje se v nižší partii jihovýchodního okraje výzkumu. Podle rozložení objektů i zde můžeme usuzovat na existenci domu této kultury patrně mezi objekty č. 45, 46, 43 a 49. Další koncentrace

mladší je podél severní hranice naleziště. Jedná se zde ale jen o ojedinelé objekty.

V jamách lidu s kulturou vypíchanou se našly pouze zlomky keramiky, silicitové a broušené nástroje.

Nejvýznamnějším nálezem celé sezony je bezesporu soubor keramických hliníků a ostatních artefaktů získaných z objektů č. 23/96 a 60/96 ležících v horní části svahu. Jsou datovány na sklonek kulturního okruhu kanelované keramiky a patří skupině bošácké. Obědovice jsou tak vedle Plotišť nad Labem druhým nalezištěm této skupiny nejen ve východočeském regionu, ale i v centech Čechách (Vokolek, V. - Zápotočský, M. 1990). Sídliště v Obědovicích tak vedle dalšího srovnávacího materiálu poskytlo i směr případné expanze nositelů této západoslovenské skupiny známé dosud z jen ojedinelých (osmi) sídlišť na Moravě a několika dalších v okolí polského Krakova. Více než třicetimetrová vzdálenost mezi oběma objekty a značně bohatý inventář jam dokládá přesvědčivě skutečnost, že se v tomto případě jednalo o sídliště a ne o nějaký blíže nespecifikovaný kulturní zásah. Mimo keramiku a mazanici bylo z objektů získáno i drtídko a broušený nástroj. Existence bošáckého sídliště v poloze „Na Plotištích“ staví také do nového světla okolní nálezy měděných seker, ať již depot z Rudavice nalezený v minulém století nebo nový nález z Chlumce nad Cidličkou (Tichý, R. 1994). Problematice osídlení východních Čech nositeli této skupiny bude věnován samostatný příspěvek.

Osídlení návrší kulturami lidu popelnicových polí prokázaly již povrchové prospekce. V letech 1990 a 1992 byly zachyceny doklady sídliště kultury lužické a v roce 1995 byly při sběrech na předpolí skryvky získány doklady o sídlišti lidu s kulturou slezskoplatěnickou. Během výzkumné sezony v roce 1996 byly zachyceny objekty přináležející oběma kulturám. Zároveň kultura lužická se soustředila spíše v objektech na severozápadním okraji zkoumané plochy a na zbylých částech výzkumu se projevila již jen náhodně ojedinelými zásobními jamami, kultuře slezskoplatěnické patří drobné štipky a nejspíše i systém kúlových jamek u jihozápadní hranice skryvky. Mělo by se jednat o pozůstatek nadzemního kúlového domu. S přihlédnutím k výsledkům povrchových sběrů očekáváme centrum osídlení obou výše uvedených kultur až v prostoru za vodotečí, tj. východně od plochy letošního výzkumu. Z tohoto pohledu lze chápat zkoumané objekty pouze jako okrajovou část sídliště a lze tím částečně zdůvodnit i absenci zajímavějších nekeramických artefaktů inventáře zmíněných kultur.

Nejmladší sídlištní aktivita na nalezišti byla doložena pouze ojedinelým objektem č. 54/96 nízko na úbočí nad záplavovým horizontem návrší. Objekt patří k slovanskému sídlišti zjištěnému povrchovými sběry ve východní části parc. č. 346/1. Vzhledem k excentrickému umístění objektu je jeho obsah - keramické zlomky a štipky přepáleného pískovce - odpovídající. Jeho osamot-

cenost vylučuje bez výsledků dalších výzkumů specifikovat blíže jeho funkci.

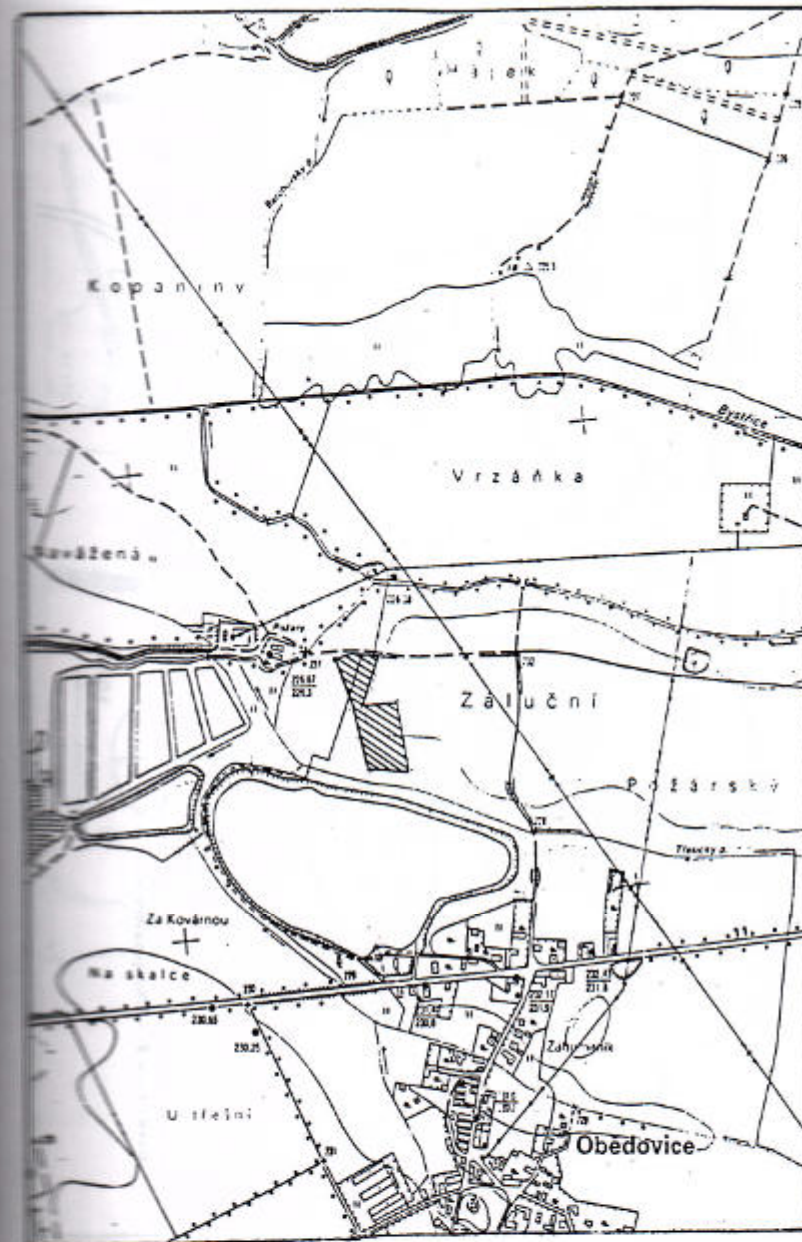
Další slovanský materiál nebyl při prvotním setřídění a určení stáří jednotlivých objektů rozpoznán. Slovanské sídliště v Obědovicích patří rovněž do systému raně středověkého osídlení dolního toku Bystřice, jako jsou osady v Roudnici, Pisku nebo v poloze Luhy na k. ú. Ostrov.

Záchranný archeologický výzkum AO MVČ v Hradci Králové, který proběhl letošního roku v obědovické pískovně, rozšířil poznatky o osídlení dolního toku Bystřice. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem a postupu pískovny ve směru známých lokalit bude pískovně I „Na Požárce“ věnována ze strany AO MVČ zvýšená pozornost.

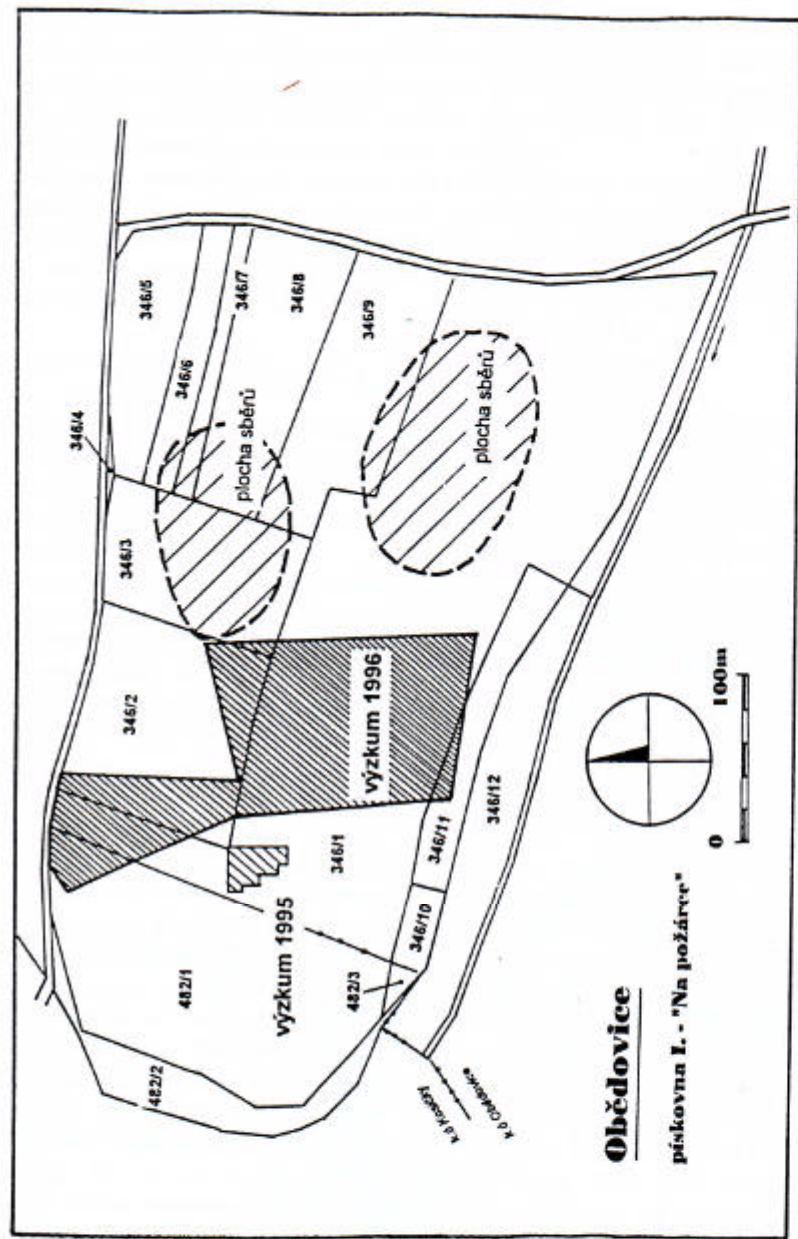
Literatura:

- Kalferst, J. 1996: Záchranný výzkum v areálu pískovny I - „Na Požárce“, k. ú. Obědovice (okr. Hradec Králové), Zpravodaj muzea v Hradci Králové, 22, 22 - 33. Hradec Králové.
- Mikyška, R. a kol. 1969: Geobotanická mapa ČSSR, list M-33-XVI Hradec Králové. Praha.
- Tichý, R. 1994: Ojedinelý nález měděné sekerky u Chlumce nad Cidlinou, Zpravodaj muzea v Hradci Králové, 20, 81 - 85. Hradec Králové.
- Válek, B. 1964: Půdy východních Čech, mapa půdních typů - list 6. Havlíčkův Brod.
- Vokolek, V. - Zápotocký, M. 1990: Východní Čechy ve středním eneolitu (Otázka zásahu bošácké skupiny), Památky archeologické LXXXI/1, 28 - 58. Praha.

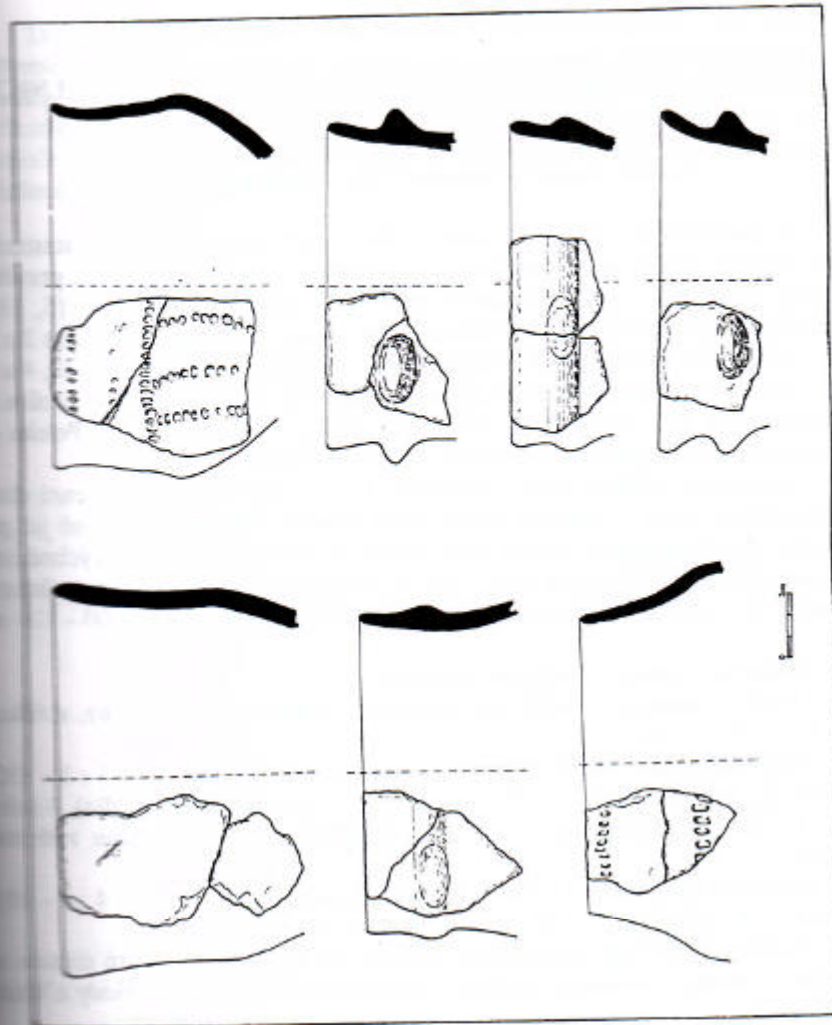
Jiří Kalferst: Salvage excavations at Obědovice, sand-mining pit I - „Na Požárce“ (The burnt spot), 1996 campaign. A multicultural site with settlement evidence reaching from the Neolithic to the 11th-12th post-Christian centuries has been documented by the second campaign of salvage precedence excavations within a sand-mining pit belonging to the Kratonohy agricultural society. Settlement features and parts of house plans belonging to the Neolithic Linear- and Stroked-pottery cultures and to the Bronze-Age Lusatian and Silesia-Platěnice cultures have come to light. A lonely feature belonged to the 11th-12th post-Christian centuries. A find of major importance is constituted by two pits which have yielded materials of the Eneolithic Bošáca-group of E Moravia and Slovakia. After the site of Platiště-nad-Labem, this is the second site of Bohemia where such finds have been unearthed. Future excavations will be launched in dependence on the extent and schedule of the local sand mining.

Tab. 2

Tab. 3

PRAVĚKÉ A STŘEDOVĚKÉ OSÍDLENÍ NA TRASE STARÉ DÁLNIČE MEZI CHORNICEMI A LÁZY

Luděk Ducháč - Richard Thér - Radomír Tichý

Při povrchových sběrech v letech 1996 a 1997 se podařilo na katastrech obcí Chornice a Lázy mezi Jevičkem a Moravskou Třebovou lokalizovat pravěké lokality zjištěné při stavbě dálnice v roce 1939 (Mackerle 1948, 9, 15, 19). Lokality popelnicových polí mezi Chornicemi a Lázy odpovídají lokalitám 2 a 3 (tab. 11), známá lokalita „Pod Hušákem“ byla rozdělena na polohy 1a, 1b, 4 a 5 (tab. 11). Přitom zůstává nejasné, kterou lokalitou je sídliště z období neolitu a popelnicových polí zkoumané v roce 1939, zdá se však, že 1a, 1b. Poloha 4 představuje tedy zřejmě nově objevené neolitické sídliště.

Velmi husté osídlení mezi Chornicemi a Lázy zaujímá každou terénní vlnu na mírnějším svahu v prostoru stavby staré dálnice. Na západní straně již po několika desítkách metrů stoupá svah prudce k vrcholu Hušáku a východním směrem svah mírně klesá do nivy. Tam se osídlení zatím nepodařilo prokázat. Lokality se nacházejí na sprašovém podloží v nadmořské výšce 300 - 400 m n. m.

Kulturně se jedná o tři časové horizonty:

Lineární keramika mladší doby kamenné - lokalita 1a, 1b (Tichý, v tisku, tab. 5 : 3 - 4) a 4 (tab. 9 : 1 - 13).

Popelnicová pole mladší doby bronzové - lokalita 1a (tab. 1, 2, 3 : 1 - 12), 1b (tab. 6 : 1 - 13), 2 (tab. 6 : 14 - 16, 7, 8 : 1 - 9 a nekreslené drtidlo), 3 (tab. 10 : 1 - 3), pazourková čepel (tab. 10 : 6) patří zřejmě některému z těchto období.

Keramika hradištní a 13. stol. - lokalita 1a (tab. 3 : 13 - 14, tab. 4 : 1 - 10), 1b (tab. 5 : 1 - 9), 5 (tab. 8 : 10 - 11), 3 (tab. 10 : 4 - 5).

Průzkum potvrzuje koncentraci osídlení na místě stavby staré dálnice a přispívá k poznání charakteru osídlení v severní části Boskovické brázdy a Malé Hané.

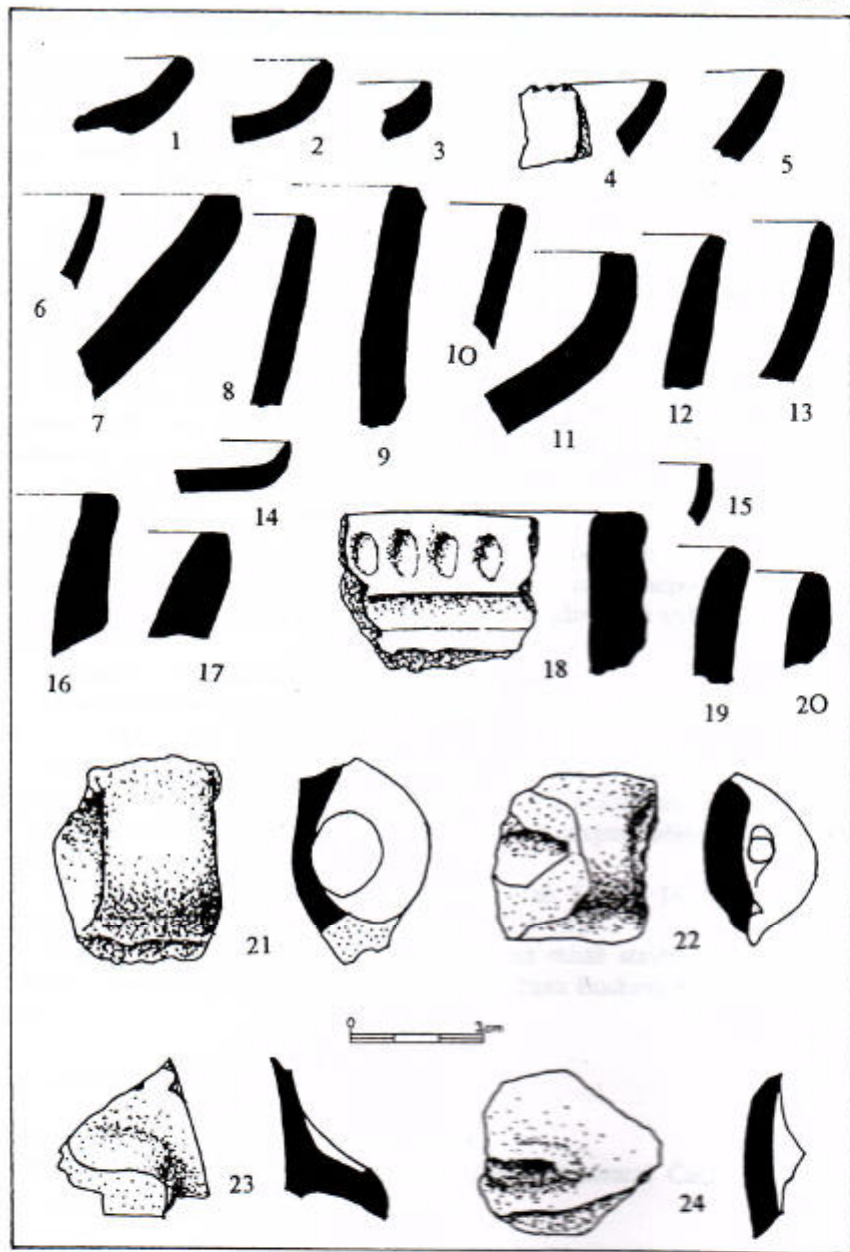
Literatura:

Mackerle, J. 1948: Pravěk Malé Hané. Jevičko.

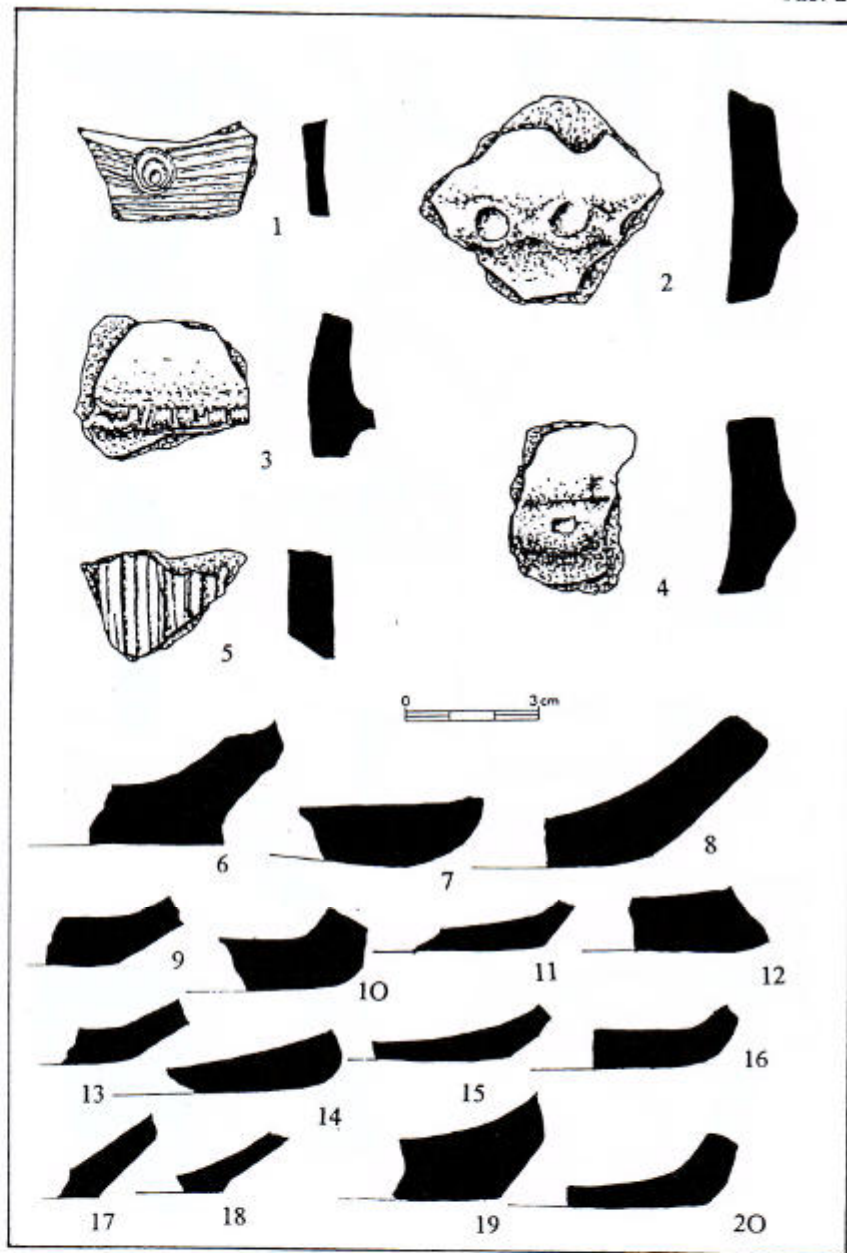
Tichý, R. (v tisku): Neolitické a eneolitické nálezy na pomezí Čech a Moravy, Moravskotřebovské vlastivědné listy, č. 7.

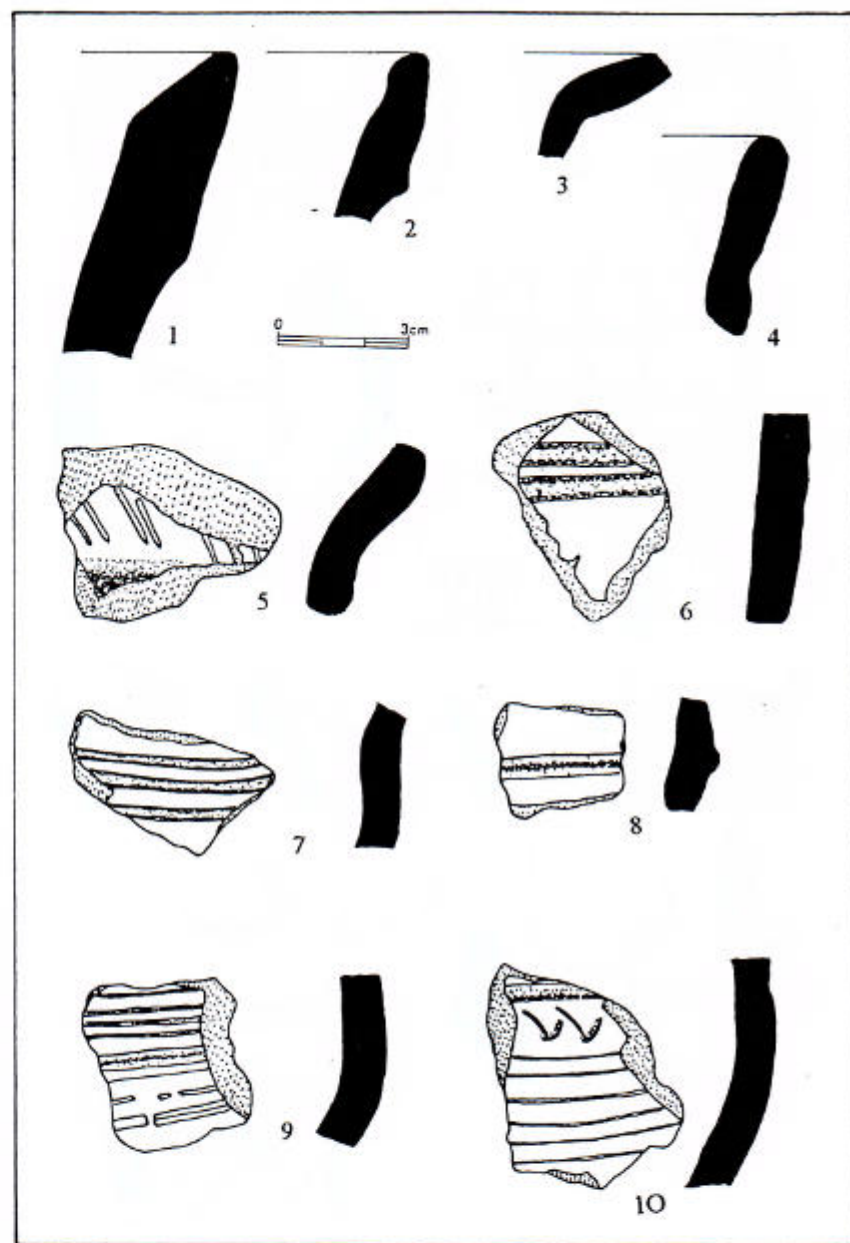
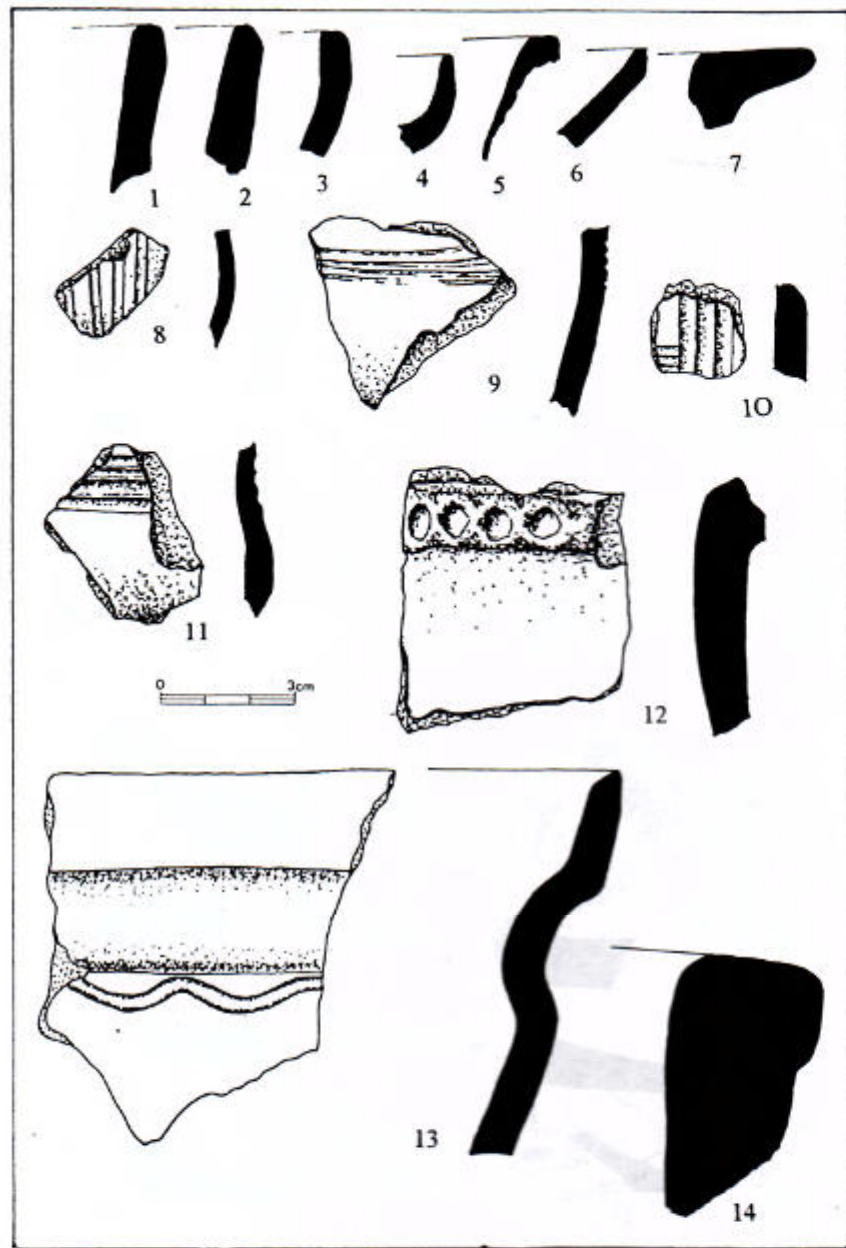
Luděk Ducháč, Richard Thér, Radomír Tichý: Prehistoric and medieval settlement along the old highway between the communities of Chornice and Lázy. Surface surveys and site revisions carried out by the authors on the route of an unfinished wartime highway. Three sites have yielded finds belonging to the Neolithic Linear-Pottery culture, to Urnfield people and to the early Middle Ages. Medieval pottery was also found.

Tab. 1

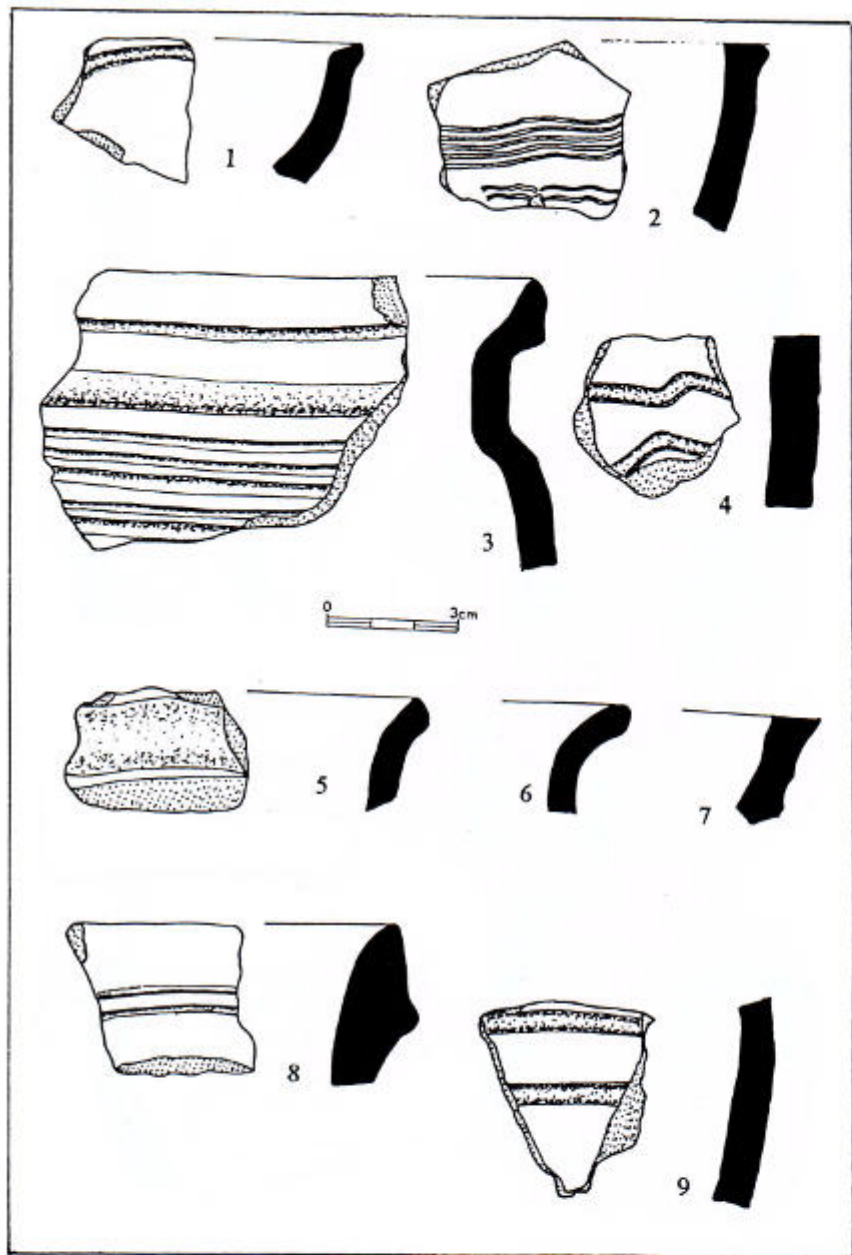

Tab. 2

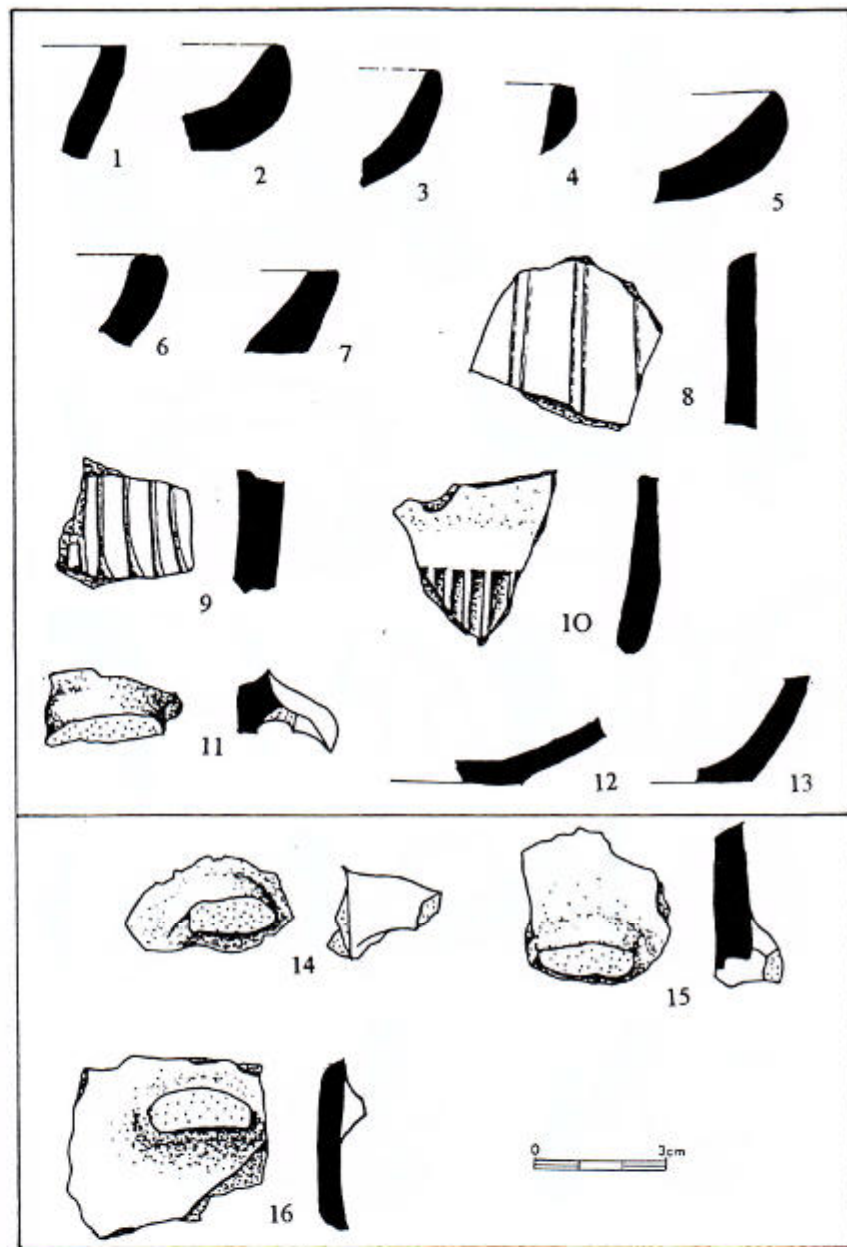

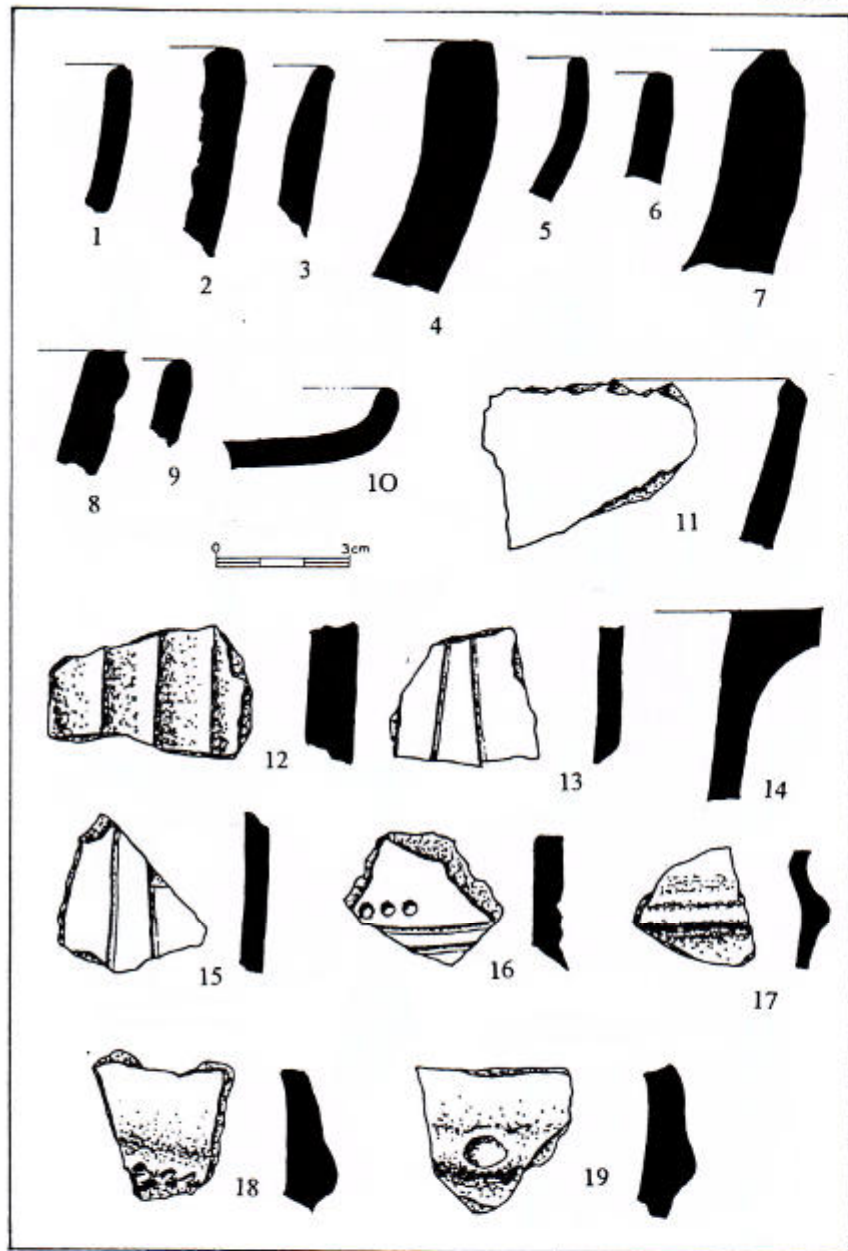
Tab.5

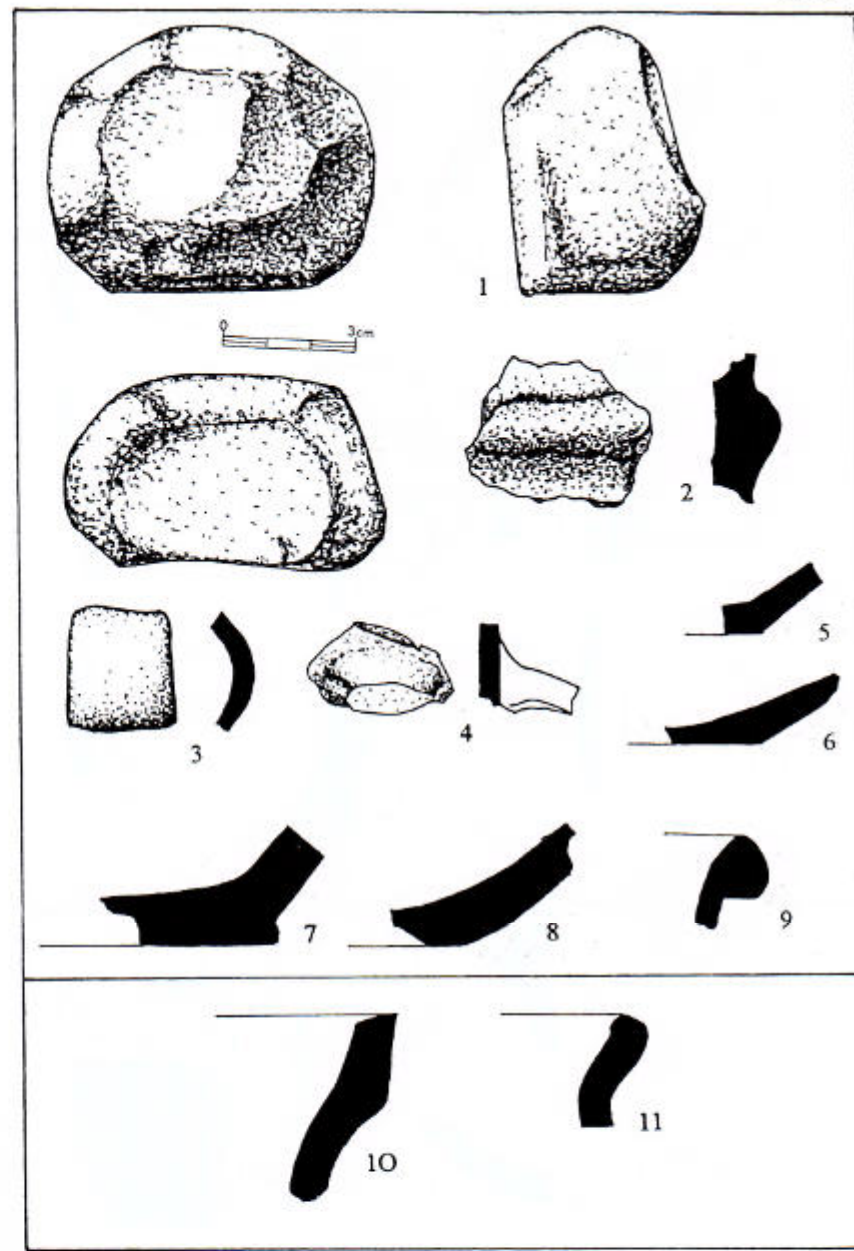
Tab. 6

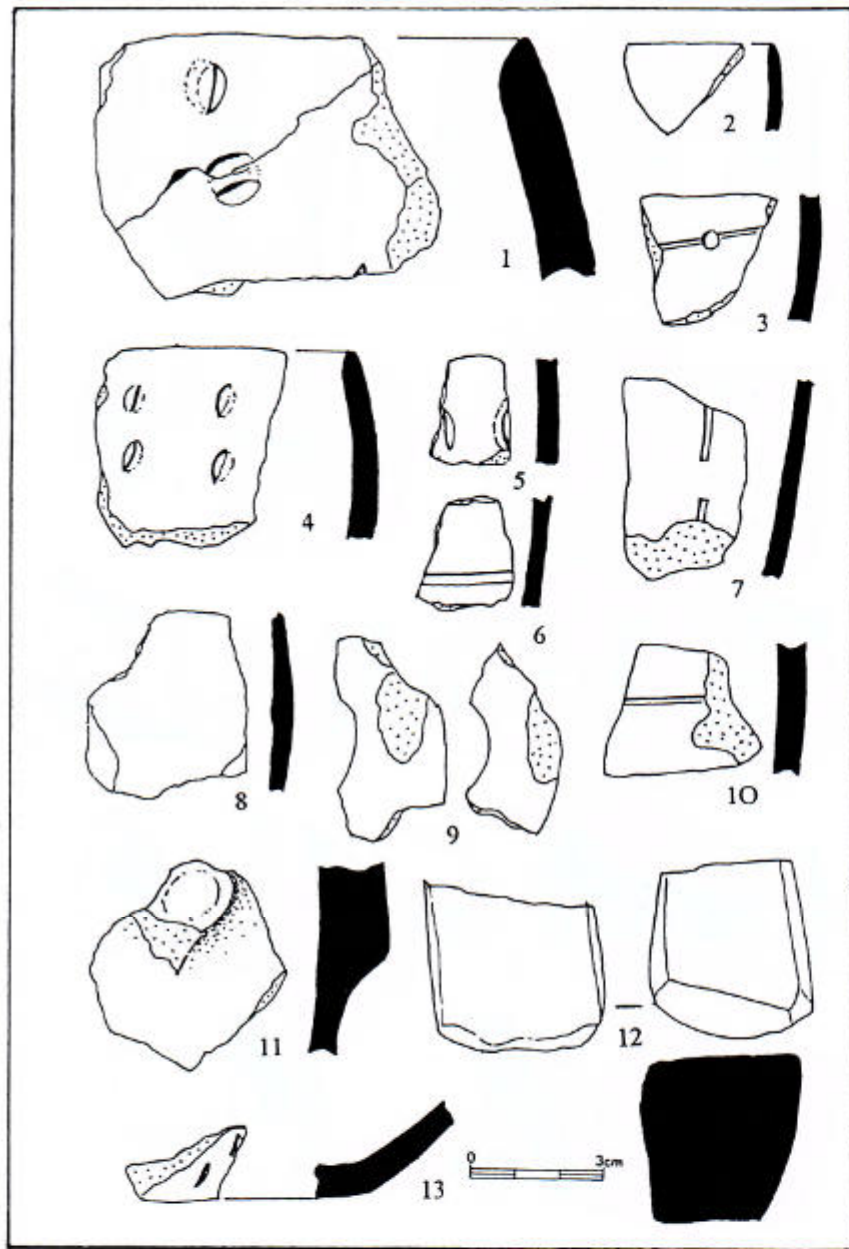
Tab. 7

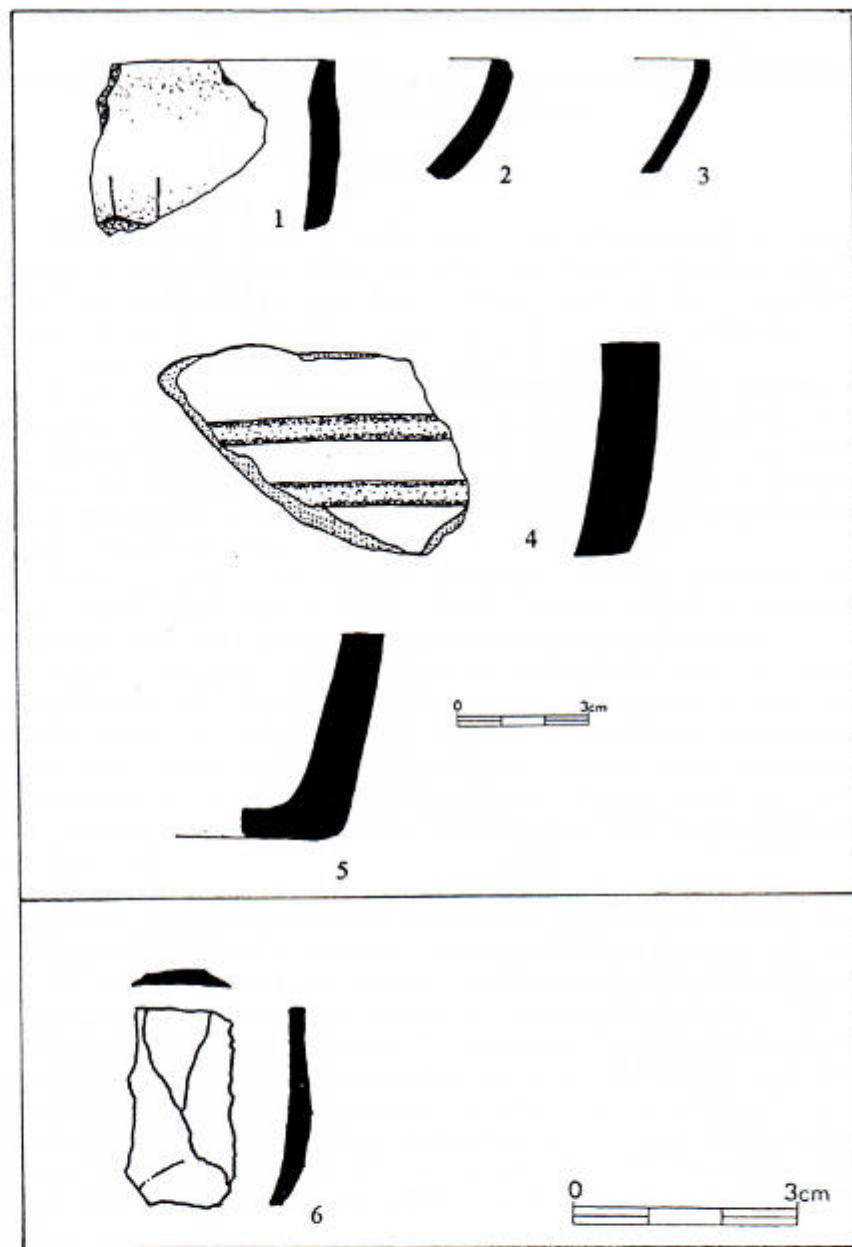
Tab. 8

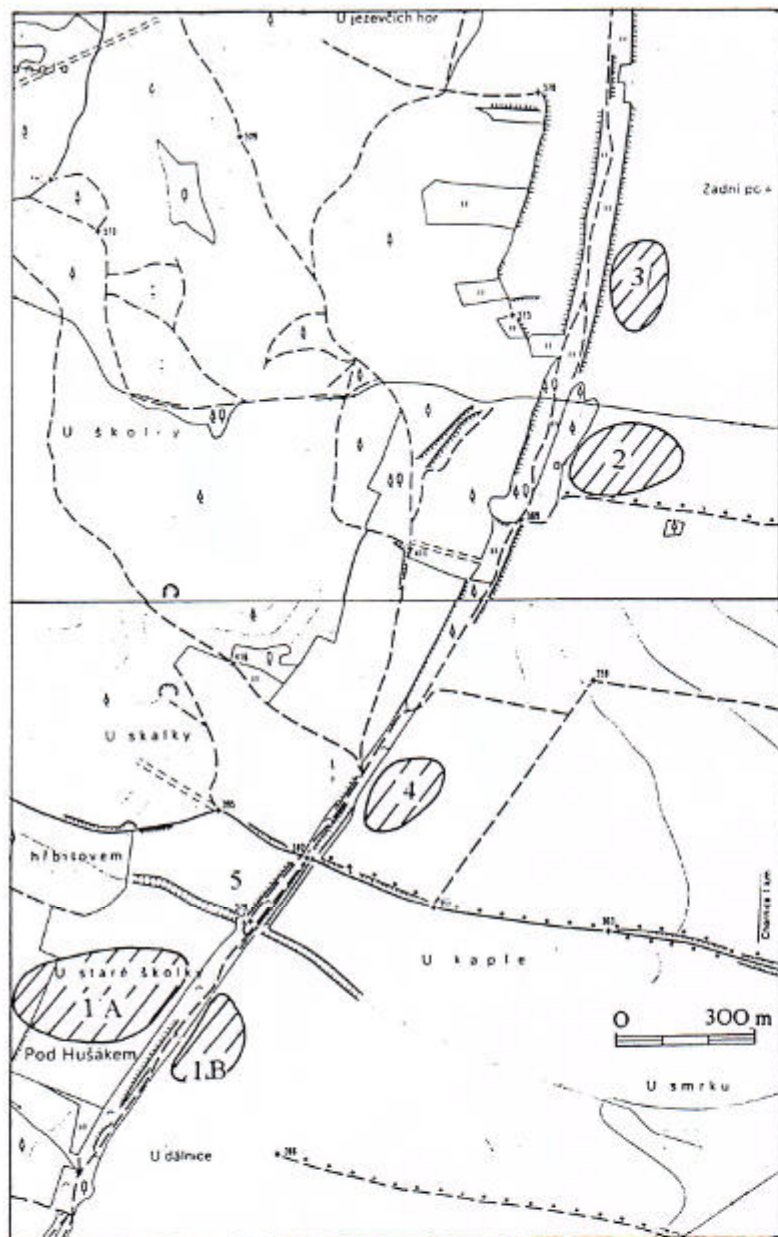

Tab. 9

Tab. 10

REVIZE MOHYLOVÉHO POHŘEBIŠTĚ VE STRAČOVSKÉ LHOTĚ, OKR. HRADEC KRÁLOVÉ

Milan Kuchařík

Obec Stračovská Lhota se nalézá cca 15 km severozápadně od Hradce Králové, ve východní části Bydžovské tabule. Polykulturní mohylník leží přibližně 1 km jihozápadně od centra obce v poloze „Stračovský Bor“, na rozhraní katastrů Stračova a Stračovské Lhoty (ZM 10:13-21-20 (koordináty z/j): 357:351 mm/ v okolí kóty 295,7 m n. m. (tab. č. 3).

Vrchol kopce zde tvoří plošinu přibližně trojúhelníkovitého půdorysu se zaoblenými rohy a s delší osou orientovanou na severozápad - jihovýchod. Cca 15 m západně od kóty se nalézá křižovatka dvou cest. První z nich, v ose sever-jih, vede dále severním směrem k hájence a k obci Stračov. Druhá, se severozápadně - jihovýchodní orientací, vytváří spojku mezi okresními silnicemi Stračov - Suchá a Stračovská Lhota - Suchá.

Sledovaná lokalita leží v oblasti hnědozemí jílovitého charakteru. Pod slabou vrstvou lesní půdy se nalézá podloží, tvořené slínovci a vápenitými jílovcem (kol. 1968, 648). Lokalita je v západní části narušena pískovnou.

Kopec z východní a západní strany svírají dva vodní toky - ze západu Bašnický potok (tok 4. řádu) a z východu Klenická svodnice (tok 4. řádu), jež náleží k povodí Labe (kol. 1968, 543). Oblast leží v klimatickém pásmu pahorkatin s mírně teplým, mírně vlhkým klimatem a s mírnou zimou, s průměrnou roční teplotou 8°C a průměrnými srážkami okolo 700 mm ročně (kol. 1968, 523). Původní vegetační pokryv této oblasti představovaly dubohabrové háje (kol. 1968, 439).

Jakési povědomí o Stračovském Boru jako archeologické památce bylo patrně mezi místním obyvatelstvem již počátkem tohoto století, kdy zde je na základě několika zmínek v pracích L. Domečky (Domečka III, 388 - 389, 420; týž 1925, 42 - 47; týž 1933, 57) doložen výzkum studujících Weissera a Fiedlera v mohyle č. 3. První větší akci představuje prokopání mohylníku v r. 1921 L. Domečkou a muzejním laborantem Fr. Žaloudkem. Nalezli zde 20 mohyl, z nichž 9 bylo zkoumáno. Na základě jeho náčrtu lze rekonstruovat plán, který zachycuje tehdejší stav lokality. Mohyly lze rozdělit do čtyř skupin (viz tab. č. 4). Výzkum nebyl nikdy v úplnosti publikován, ačkoliv lze o něm nalézt dva články L. Domečky (Domečka 1925, 42 - 47; týž 1933, 57). Poslední archeologickou akcí bylo zaměření lokality geodetickou skupinou PÚ v Pardubicích v r. 1994.

cen na plánu PÚ z r. 1994 (tab. č. 5). Oproti stavu v r. 1921 byl areál pohřebiště narušen stavbou lesní školky v severovýchodní části a v části západní rozsáhlou pískovnou. Na plánu je zachyceno devět dnes existujících mohyl (označené A - C, E, F, I, K - M, značeny plnou čarou). Tento plán byl v r. 1996 doplněn o terénní příznaky, které mohou být zničenými mohylami (D, G, H, J, značeny přerušovanou čarou).

Popis hrobových celků a jejich datace

Mohyla č. 1

- Spálené lidské kosti. Poznámka: v depozitáři nenalezeny. Literatura: Domečka 1933, 57.

Mohyla č. 2

- Bronzová jehlice s kulovitou šikmo provrtanou hlavicí, zdobená čtyřmi svazky čar. Poznámka: v depozitáři nenalezena.

- Jehlice s kulovitou hlavicí šikmo provrtanou. Rozměry: délka 1,5 cm (z toho jehla 0,7 cm). Poznámka: jehlice má světle zelenou patinu a je silně poškozená, inv. č. 14023, tab. 1:1.

- Dva zlomky bronzového náramku ve tvaru písmene C. Rozměry: délka 6 cm, \varnothing těla 0,3 cm. Poznámka: inv. č. 14029, tab. 1:12.

- 8 spirálovitých záušnic z dvojitého bronzového drátu v různém stupni poškození. Rozměry: \varnothing od 2, 0 do 2,5 cm, \varnothing drátu 0,2 cm. Poznámka: inv. č. 14024, tab. 1:2-9.

- 2 malé záušnice a 5 zlomků z nich. Rozměry: průměr 1,9 cm. Poznámka: Jedná se zřejmě o inv. č. 14031, tj. 2 záušnice přilepené na kameni.

- 3 malé náušnice z roztepaného bronzového plechu. Rozměry: šířka 0,4 cm, \varnothing 0,6 x 0,4 cm. Poznámka: inv. č. 14025, tab. 1:10-11.

- 5 pískovcových kamenů. Poznámka: v depozitáři nenalezeny (jedná se patrně o prvky vnitřní konstrukce). Literatura: Domečka III, 388 - 389, týž; 1933, 57.

Mohyla č. 3

- Bronzová jehlice s velkou kulovitou hlavicí. Rozměry: délka jehlice 6,1 cm (z toho délka jehly 4,5 cm), \varnothing hlavice 2 cm. Poznámka: Ve vzdálenosti přibližně dvou třetin od hlavice je jehlice nalomená a zahnutá, inv. č. 14023, tab. 1:13.

- Zlomek jehlice s kulovitou hlavicí. Poznámka: v depozitáři nenalezen.

- Láhev ze slovanského dodatečného pohřbu. Hmota okrové barvy bez zjistitelného ostřiva, tvrdý výpal, povrch je polohlázený. Na horní části výdutě jsou dvě dvojité, jemně ryté vlnice. Okraj je ovalený, vně vyhnutý. Osa okraje je vychýlena o 1,4 cm od osy dna. Láhev je vyrobena bez použití kruhu. Rozměry: výška 21,1 cm, \varnothing ústí 9,25 cm. Poznámka: inv. č. 14022 (staré inv. č. 192), tab. 2:1.

- 2 hladké okrajové střepy z dodatečného slovanského pohřbu. Poznámka:

v depozitáři nenalezeny.

Mohyla č. 4

- Bronzová jehlice se svinutou hlavicí, Rozměry: délka 7,6 cm. Poznámka: V současné době je ve zcela rozpadlém stavu a je velmi těžko rekonstruovatelná, inv. č. 14027, tab. 1:16.

- Jehlice s kulovitou hlavicí šikmo provrtanou. Rozměry: délka 9,7 cm (z toho délka jehly 8,5 cm), \varnothing hlavice 1,2 cm. Poznámka: Hlavice má mírný náběh v dvojkónický tvar, inv. č. 14020, tab. 1:14.

- Jehlice s kulovitou, šikmo provrtanou hlavicí. Rozměry: délka 5 cm (z toho délka jehly 4 cm), \varnothing hlavice 1,2 cm. Poznámka: inv. č. 14021, tab. 1:15.

- 8 spirálovitých záušnic. Poznámka: v depozitáři nenalezeny.

- 3 malé spirálovité záušnice z dvojitého drátu. Rozměry: \varnothing 1,5 - 2,3 cm, \varnothing drátu 0,2 cm. Poznámka: inv. č. pravděpodobně 14025, 14026, 14030, tab. 1:18-19.

- Náušnice z roztepaného bronzového plechu. Rozměry: šířka 0,5 cm, \varnothing 0,8 x 0,5 cm. Poznámka: inv. č. 14025, tab. 1:17.

- 2 hradištní střepy zdobené vodorovnými rýhami. Poznámka: v depozitáři nenalezeny, obrázek převzat z Domečkova deníku, tab. 1:21, 22.

- Železný srp z dodatečného slovanského pohřbu. Rozměry: pravděpodobná délka nalezeného zlomku cca 18,2 cm. Poznámka: v depozitáři nenalezen, tab. 1:20.

Mohyla č. 5

- Spálené lidské kosti. Poznámka: v depozitáři nenalezeny.

- Zlomek stěny z lužického okřínu. Poznámka: v depozitáři nenalezeno. Literatura: Domečka III, 388 - 389, týž 1933, 57.

Mohyly č. 10, 12, 14, 17

- Popel. Poznámka: v depozitáři nenalezeno. Literatura: Domečka 1933, 57.

Nově identifikované nálezy:

- Bronzová nášivka oválného tvaru. Rozměry: \varnothing 1,9 x 1,6 cm, výška 0,6 cm. Poznámka: původní tvar byl pravděpodobně kruhový, inv. č. 14029, tab. 2:2.

- 19 zlomků lidských kostí. Poznámka: inv. č. 14032 (mohyly 2, 3, 4).

Na lokalitu ve Stračovské Lhotě je také často nesprávně lokalizován nález skleněných korálek (Frajdl - Zikmunda 1965, 197), které ve skutečnosti pocházejí z mohylového pohřebiště v Horním Přímu (Moucha 1958, 44).

Na základě dosavadních výsledků lze konstatovat následující: vzhledem k bohaté výbavě bronzovými milodary je pravděpodobné, že toto pohřebiště uniklo patrně pro své periferní postavení vyloupení, které je typickým znakem pohřebiště mladší fáze starší doby bronzové. Lužické pohřebiště lze považovat za

chudé. Nelze vyloučit ani existenci plochých žárových hrobů v okolí mohyl. Výbava a způsob pohřbu ve slovanských mohylách je ukázkou typického pohřebiště venkovské osady zemědělského charakteru, které náleží východočeské skupině této kultury.

Domečka datoval na základě těchto nálezů mohyly č. 2, 3 a 4 v I. skupině jako únětické, mohyly č. 1 a 5 v téže skupině jako lužické a mohyly ve skupinách č. II., III. a IV. společně s dodatečnými pohřby v mohylách č. 3 a 4 v I. skupině jako starohradištní (Domečka III, 388 - 389, 420; týž 1925, 42 - 47; týž 1933, 57).

Tato datace je dnes již nevyhovující, a proto bylo na základě nového rozboru přikročeno k jejímu revidování. Pohřby v mohylách č. 2, 3 a 4 byly přiřazeny věteřovské skupině (tab. č. 6). Pohřby v mohylách č. 1 a 5 patří nadále lužické kultuře s upřesněním do její starší fáze (tab. č. 6). Mohyly ve skupinách č. II., III. a IV. společně s dodatečnými pohřby v mohylách č. 3 a 4 v I. skupině jsou datovány do střední doby hradištní (tab. č. 7).

Závěr

Pohřebiště ve Stračovské Lhotě je zajímavé především datací mohyl č. 2, 3 a 4 věteřovské skupině, které tak představují nejstarší dosud známý horizont mohylového pohřbívání ve východních Čechách. Lužické a slovanské pohřby pak dokládají, že Stračovský Bor byl vyhledáván jako pohřebiště ve vicereých obdobích pravděpodobně pro svou dominantní polohu.

Z původního počtu 20 mohyl, které byly nalezeny v roce 1921, jich v roce 1996 je zřetelných pouze 9. Přesto, že se v prostoru Bašnického potoka nalézají sprašové lavice vhodné k osídlení, nemáme prozatím z nejbližšího okolí doklad o sídlištních kultur na lokalitě zastoupených.

Z archeologického hlediska zastupuje pohřebiště ve Stračovské Lhotě malou skupinu polykulturních mohylových pohřebišť. Závěrem lze říci, že pohřebiště je v současné době, jako mnoho jiných, silně poškozeno a že tento proces se vlivem antropogenní činnosti neustále zrychluje. Vzhledem k pokračující devastaci terénu, bude jakýkoliv archeologický výzkum na této lokalitě výzkumem záchranným.

Literatura:

- Domečka, L. (b. r.): Rukopisný deník, díl III, 388 - 389, 420. Ulož. AO MVČ Hradec Králové.
Domečka, L. 1925: Žárové hroby hradištní u Stěblové, Lhoty Stračovské, Sádové a Lodina, OP IV - Niederlův sborník, 42 - 47.
Domečka, L. 1933: Mohyly u Lhoty Stračovské, PA XXXIX, 57.
Frajdl, J. - Zikmunda, V. 1965: Listy z dějin východních Čech. Hradec Krá-

lové.

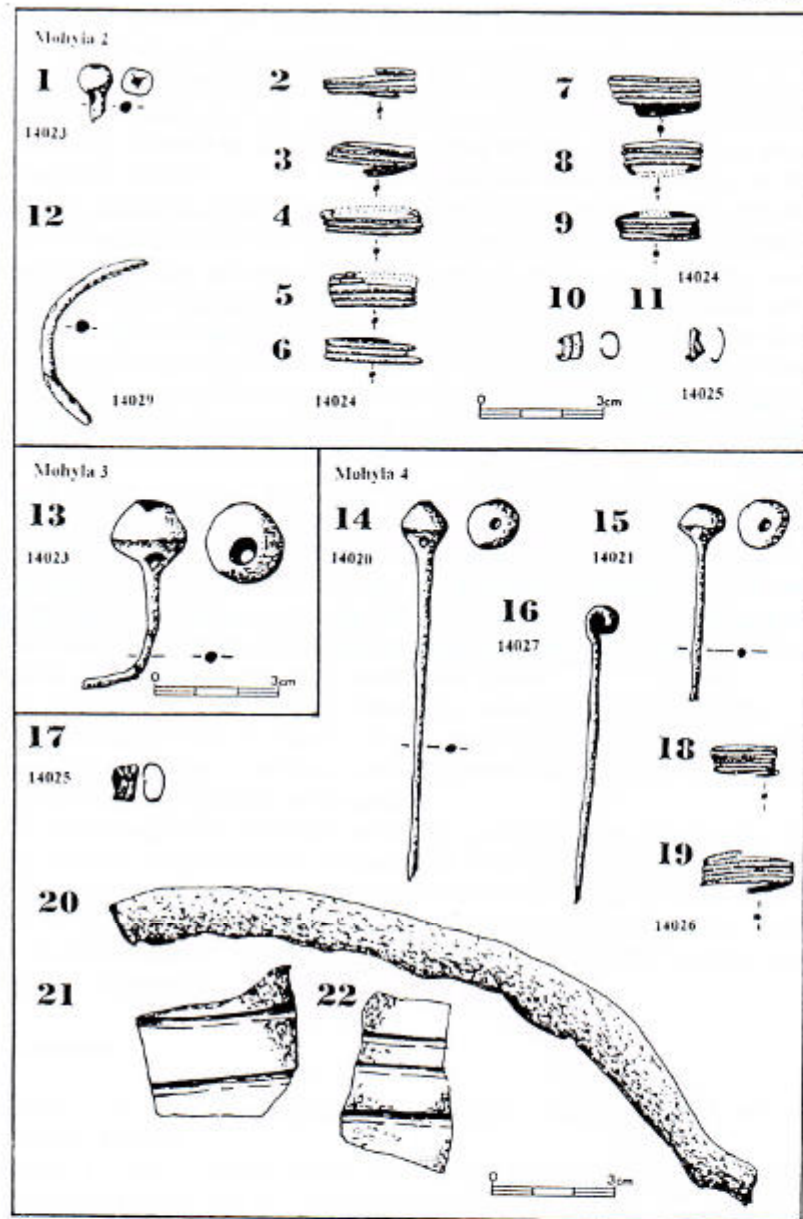
kolektiv 1968: Československá vlastivěda I. - Příroda, sv. 1. Praha.

Moucha, V. 1958: Faience and glassy faience Beads in the Únětice Culture in Bohemia, in: Epitymbion Roman Haken, 44 - 49. Praha.

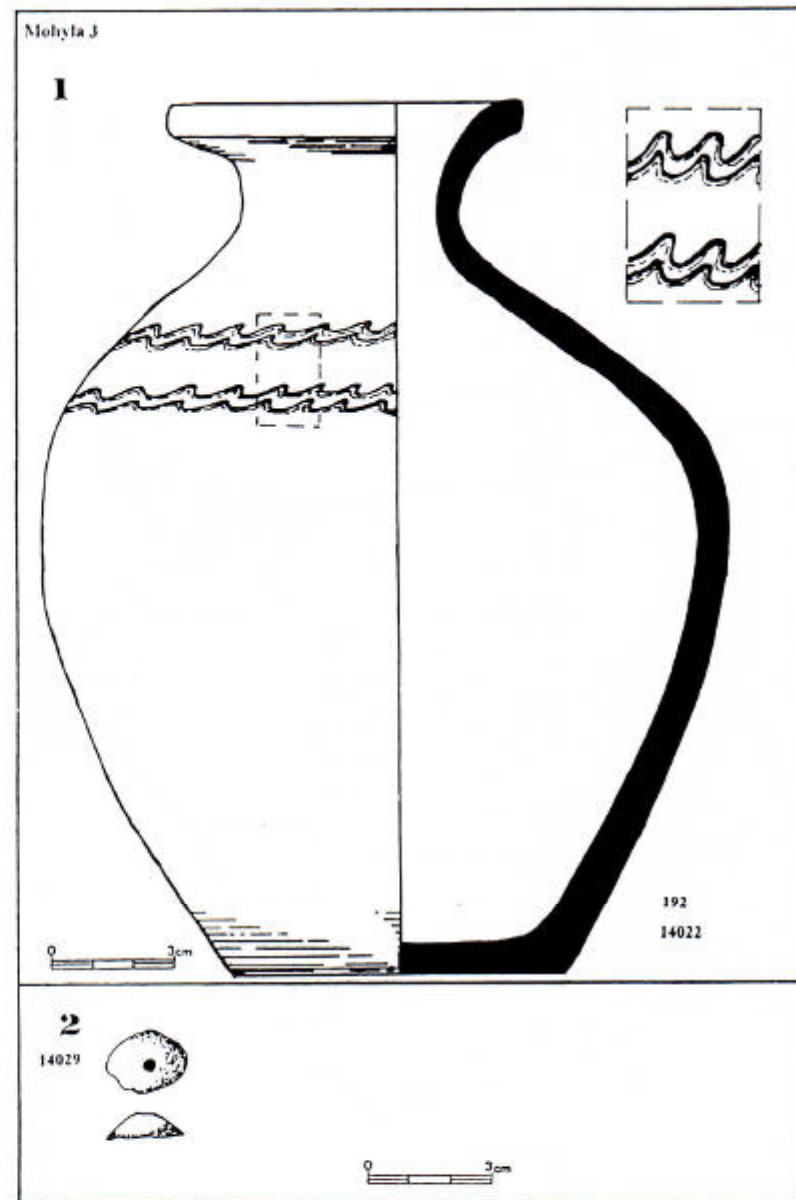
M. Kuchařík: Revision of a barrow cemetery at Stračovská-Lhota, district of Hradec-Králové. This multicultural barrow cemetery lies some 15 km NW of the regional capital at a spot called „Stračovský Bor“ (The Stračov pine wood) close to a site with elevation 295 m above sea level. In 1921, specialists from the Hradec-Králové museum recorded 21 barrows here of which they excavated nine. The results were only partially published (e.g. by L. Domečka or V. Moucha). Textual data do nonetheless indicate that excavations at the site must have begun even earlier. A geodetical survey of the surviving barrows has been undertaken by the Antiquities Institute of Pardubice.

Both existing finds and the local field record show that interments in barrows Nos. 2, 3 and 4 belong to the Early Bronze Age Věteřov culture and those in Nos. 1 and 5 to the Late Bronze Age Lusatian culture (earlier phase). The rest of the barrows, including intrusive burials in barrows Nos. 3 and 4, may be assigned to the 9th-10th post-Christian centuries. The site has recently sustained heavy damage and due to anthropogenous activities, this process keeps accelerating.

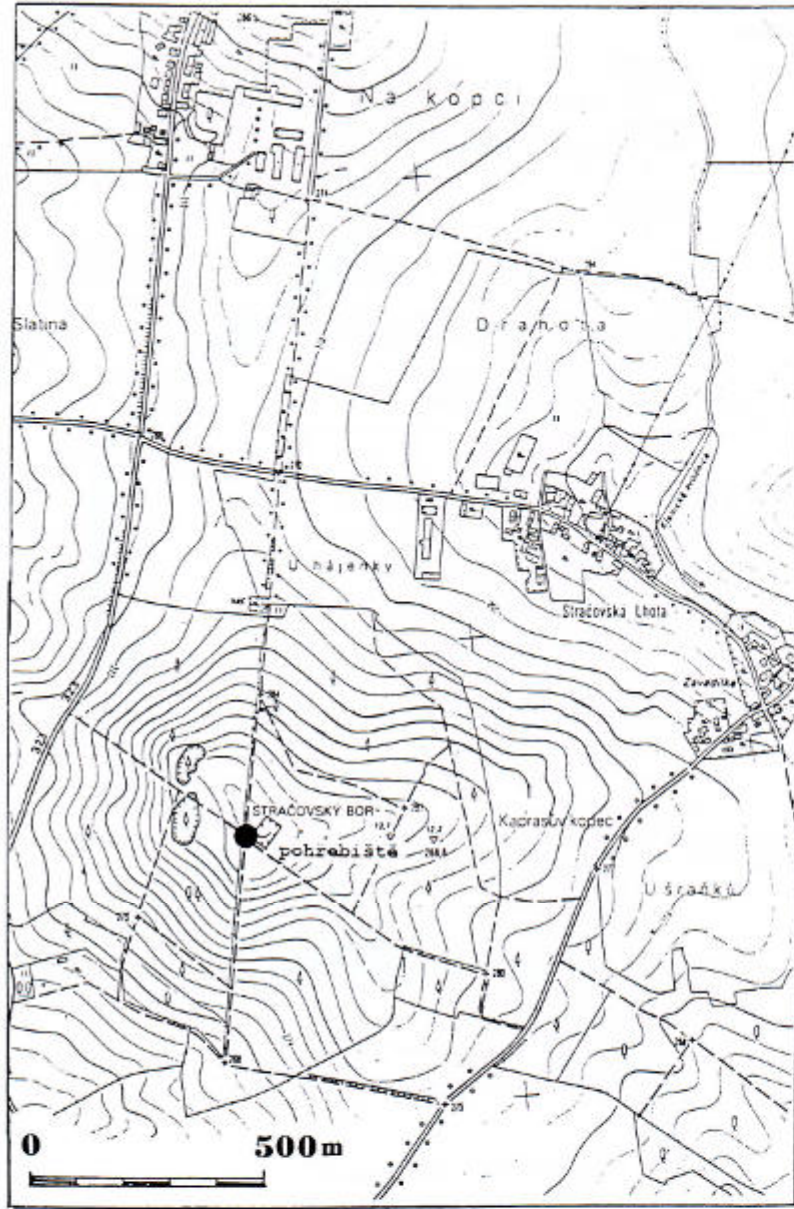
Tab. 1

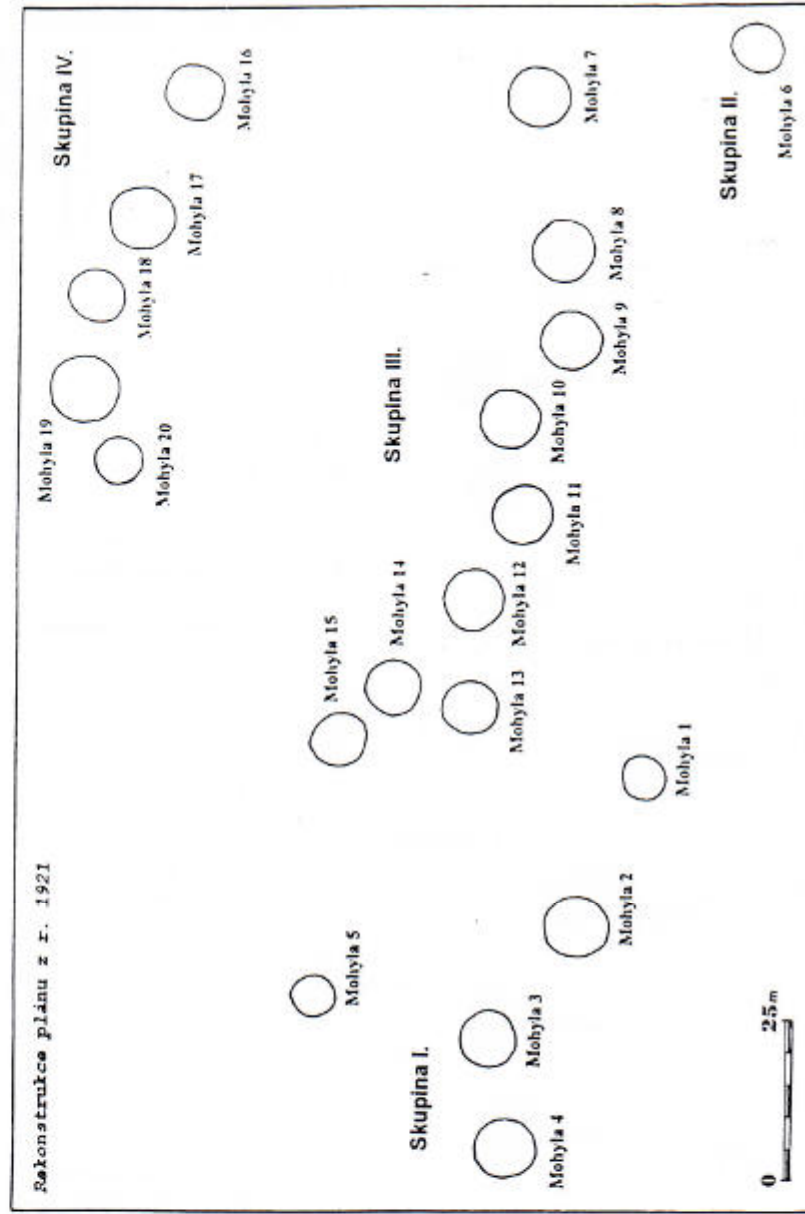
Tab. 2

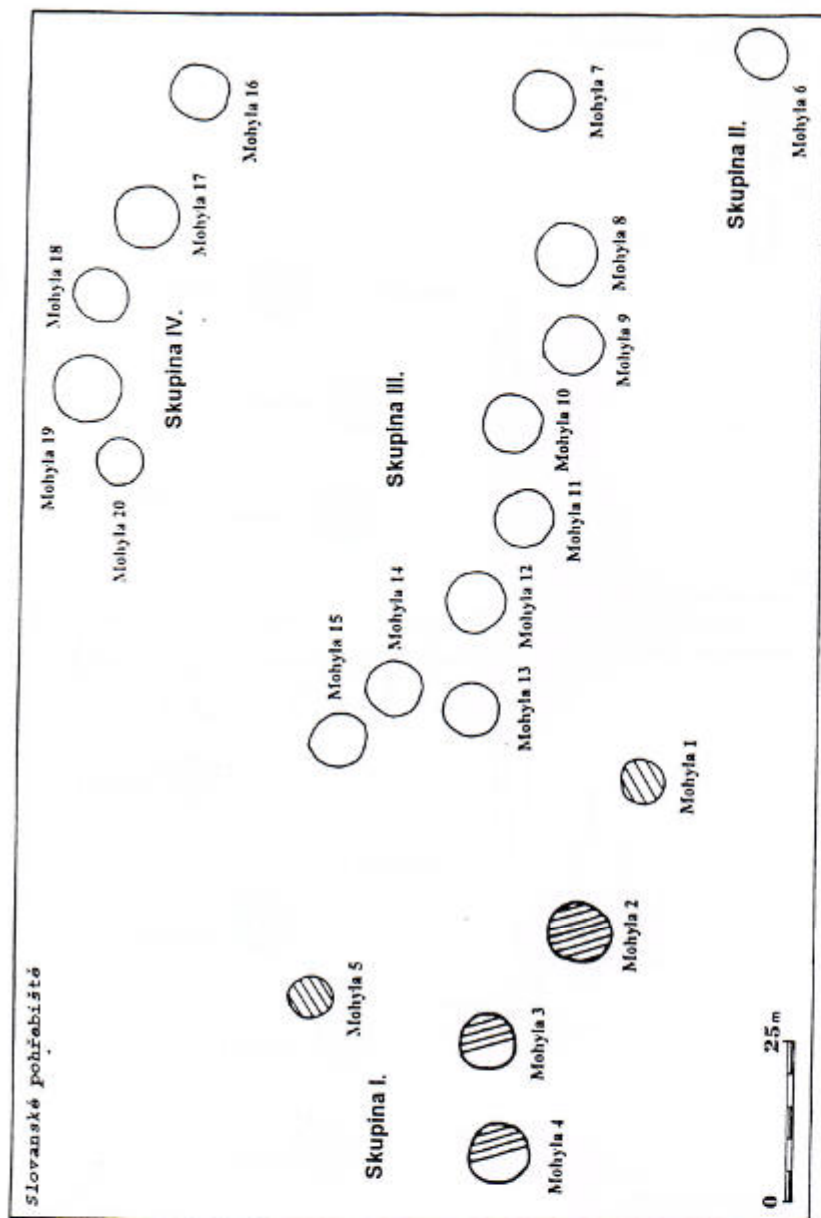

Tab. 3

Tab. 4

NOVÉ LUŽICKÉ HRADIŠTĚ V HABŘINĚ

Vít Vokolek

V roce 1992 provedlo archeologické oddělení MVČ v Hradci Králové krátký zjišťovací výzkum v předpolí středověkého hrádku Rotemberk, nalézajícím se nedaleko obce Habřiny, okr. Hradec Králové (Kalferst 1993). V sondě 1 na okraji předhradí byly zachyceny stopy pravěkého opevnění, které tuto lokalitu přiřazují k dalším opevněným místům lidu popelnicových polí.

Hradiště bylo založeno na podlouhlé úzké ostrožně, která je součástí Neznášovského kopce, rozkládajícího se SZ od Habřiny, blízce k Hustiřanům. Ostrožna je zhruba 300 m dlouhá a průměrně 40 - 50 m široká, s maximální nadmořskou výškou 305 m. Položena je ve směru SZ - JV, na JV konci je ukončena úzkou šíjí, která byla přepažena nízkým valem. Celá lokalita je nyní porostlá lesem, v minulosti však na předhradí hradu byla zakládána malá polička. Při polních pracích vedle středověkých nálezů byly nacházeny i pravěké, především kamenné nástroje. J. Duška (1898, 55) popisuje i nález kostrového hrobu z r. 1882, při kterém měl být bronzový hrot kopí.

Sonda 1 z výzkumu 1992, o rozměrech 5 x 1 m protínala terénní vlnu v místech příchodu na ostrožnu. Jižní profil sondy vykazoval toto zvrstvení: 1 - lesní humus, 2 - hnědookrová písčité vrstva s hlinitou příměsí a drobnými kaménky. Do této vrstvy byly zapuštěny 2 kúlové jamky (3), vyplněné stejnou, ale tmavší písčitou hlinou. Příkop před valem nebyl zkoumán. Ačkoliv nebyl proveden celý řez valem a příkopem, celková situace jasně ukazuje, že zde bylo vybudováno jednoduché opevnění, charakteristické pro lužická hradiště - nízký val, na kterém stála palisáda z kolmých a sešikmených podpůrných kúlů. Podobné opevnění bylo zkoumáno na př. na části hradiště v Praseku, ve spodním horizontu hradiště v Zárecké Lhotě (Vokolek 1990) nebo ve větším rozsahu i na centrálním hradišti v Hradci Králové (Richter, Vokolek 1995, 16 - 17). Přesné rozměry opevnění ani příkopu zjišťovací výzkum, který byl zaměřen na jiné problémy, nestanovil.

Z prostoru sondy, z vrstvy 2, byly vyzvednuty 4 zlomky keramiky a 4 kusy tvrdě vypálené okrové mazanice (př. č. 105/97). Ze střepů byl nalezen: a) Střep z horní části misky se zvednutým okrajem, drsného povrchu, okrové, uvnitř světlešedé barvy, s příměsí pisku, o rozměrech 38 x 32 mm (tab. 2:2). b) Střep ze slabě zoblého spodku nádoby se zdůrazněným vybihající dnem, hrubého černohnědého povrchu s příměsí pisku, o rozměrech 55 x 52 mm (tab. 2:3). c) Střep patrně z drobného osudí hrubého setřelého červenohnědého povrchu, uvnitř šedý, o rozměrech 24 x 21 mm (tab. 2:4). d) Střep ze stěny větší nádoby

hlazeného okrového povrchu, v materiálu přiměs písku, o rozměrech 53 x 44 mm. Nálezy lze bezpečně zařadit do lužické kultury. Ačkoliv zde nejsou zcela charakteristické znaky, nejspíše náležejí k mladší fázi středního stupně (IIb) východočeské skupiny. Podobný charakter misky mají nálezy na př. ze sídliště ve Svitkově (Vokolek 1988, tab. 25).

Vnitřní zástavba hradiště je porušena nejen výstavbou středověkého hrádku, ale i další lidskou činností. V ostatních sondách z výzkumu 1992 byly zachyceny pouze středověké nálezy. Mazanice ze sondy 1 pochází patrně z omítky chat, což nasvědčuje, že obytné objekty stály v bezprostřední blízkosti opevnění.

Lužická hradiště ve východních Čechách, mimo centrální v Hradci Králové, mají většinou nevelké rozměry nepřesahující 1,5 a 2 ha (Prasek, Běstovice - Darebnice, Mělčany, Velká Ledská).

V celkem rovinatém prostředí polabské krajiny byla v období lidu popelnicových polí využívána každá strategická poloha. Na kat. ú. Habřiny bylo nedávno výzkumem ověřeno a zaměřeno nové hradiště slezskoplatěnické kultury v poloze Prašivka (Vokolek 1985). Musíme předpokládat, že více hradišť lužické kultury nebylo dosud objeveno, jak ukazuje příklad z nedalekých Holohlav (Vokolek 1985b), nebo byly porušeny při výstavbě středověkých hradů (na př. Potštejn), tvrzí (Zářecká Lhota) či měst (Hradec Králové, Chrudim).

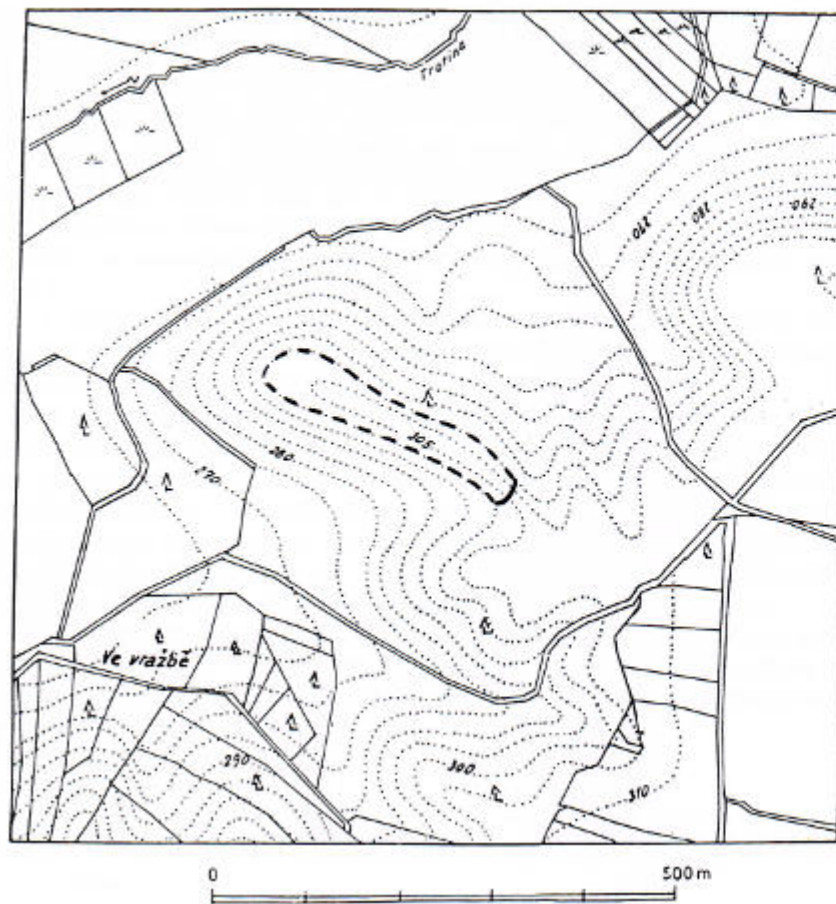
Hradiště v Habřině je dokladem podobné situace, kdy bylo překryto středověkým objektem. Je umístěno v místech s bohatými doklady osídlení lidu popelnicových polí (Hustiřany, Račice, Holohlavy) s osadami i žárovými pohřebišti.

Literatura:

- Duška, J. 1898 : Nálezy předhistorické v kraji Královéhradeckém, Hradec Králové.
- Kalferst, J. 1993 : Zjišťovací výzkum na hradě Rotemberku, k. ú. Habřina (okr. Hradec Králové), Zpravodaj muzea v Hradci Králové, 19, 100 - 106.
- Richter, M. - Vokolek, V. 1995 : Slovanské hradiště a počátky města. Hradec Králové.
- Vokolek, V. 1985a : Slezskoplatěnické hradiště v Habřině, AR 37, 607 - 614, 718.
- Vokolek, V. 1985b : Nálezy při stavbě vodojemu v Holohlavech, Zpravodaj KMVČ v Hradci Králové, 12, 40 - 64.
- Vokolek, V. 1988 : Osady lužické kultury ve východních Čechách, část I. Fontes Musei Reginaehradecensis XVI - 1.
- Vokolek, V. 1990 : Hradiště lidu popelnicových polí v Zářecké Lhotě, Zpravodaj muzea v Hradci Králové, 17, 54 - 59.

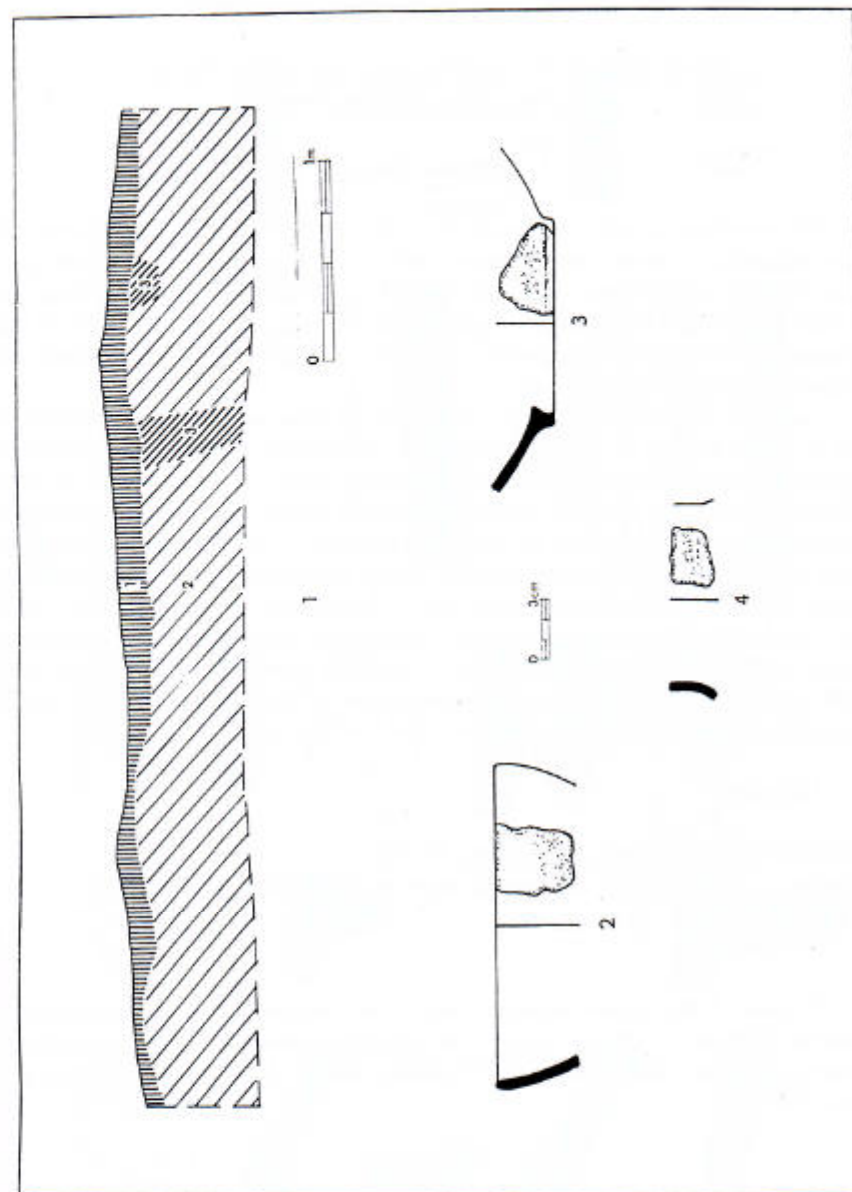
Vít Vokolek: A new Lusatian hillfort at Habřina. A low ridge, visible across an isthmus connecting a spur-shaped hill on which the medieval castle of Rotemberk is situated to the surrounding plain, has been cut into in 1992 when the Rotemberk bailey area was being excavated. This brought to light remains of a rampart fortification belonging to the Bronze-Age Lusatian culture, whereby a new and hitherto unknown hillfort site could be added to those known from E Bohemia.

Tab. 1

Tab. 1. Habřina, okr. Hradec Králové, poloha lužického hradiště.
Pl. 1. Habřina, district of Hradec-Králové, situation of a Lusatian hillfort.

Tab. 2

Tab. 2. Habřina, 1 - J profil sondy 1, 2 - 4 - nálezy z vrstvy 2.
Pl. 2. Habřina, 1 - S section of trench 1, 2-4 - finds from layer 2.

NOVÉ SÍDLIŠTĚ LIDU POPELNICOVÝCH POLÍ NA MORAVSKOTŘEBOVSKU

Radomír Tichý

Při povrchovém sběru ve dnech 25. a 26. 4. 1997 našel autor severně od obce Městečko Trnávka, okr. Svitavy, (tab. 3) 65 kusů keramiky, zbytek přelenu (tab. 2: nečíslováno) a drtidlo (tab. 2:2). Evidentně sídlištní nálezy lze přiřadit kultuře lidu popelnicových polí (výběr tab. 1:1 - 15, tab. 2:1 - 3) (55 ks) a ranému a vrcholnému středověku (tab. 2:4 - 12) (10 ks). Z toho 5 kusů má velikost nad průměr střepeu 6 cm.

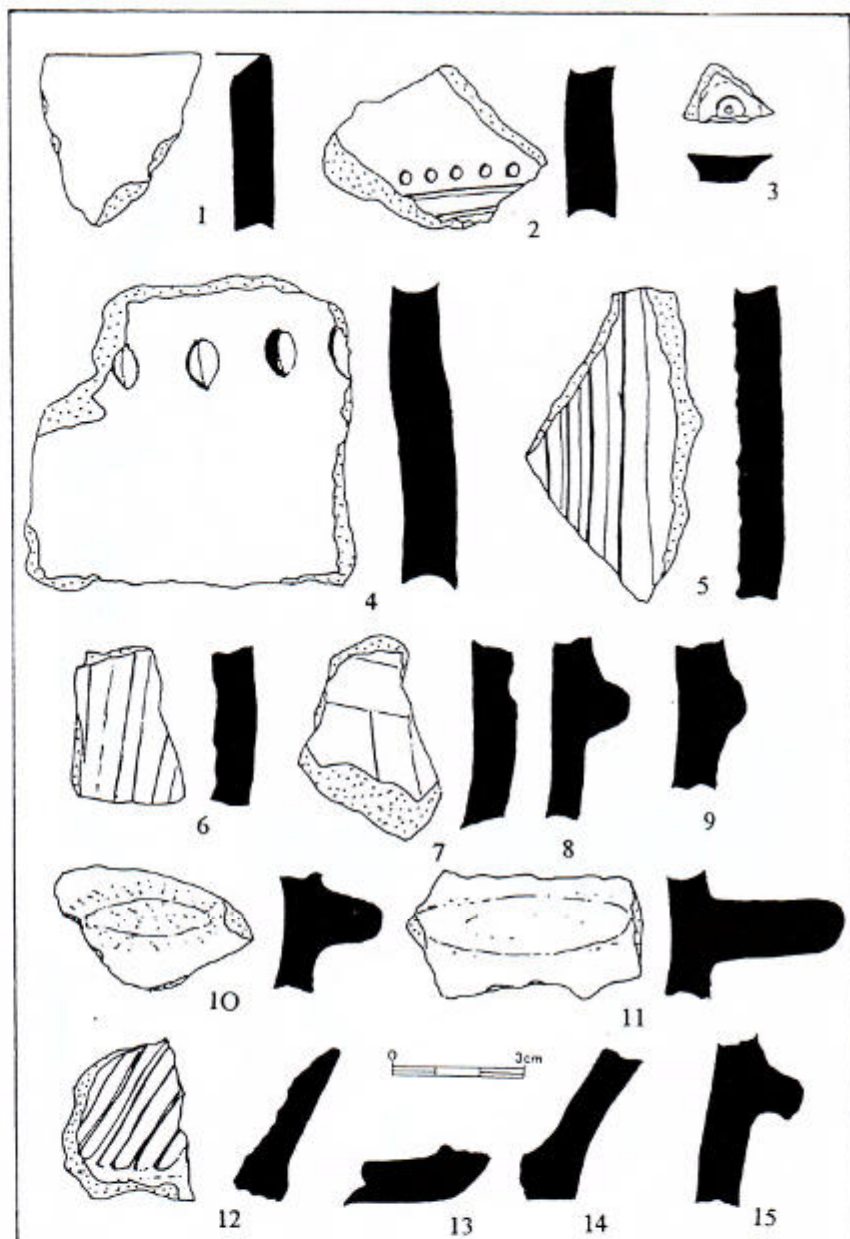
Lokalita se nachází na terase, asi 100 m od obce na ploše přibližně 100 x 200 m. Toto sídliště je zatím nejseverněji doloženým v oblasti Malé Hané a bohatého osídlení Boskovické brázdy (Mackerle 1948, 13 - 18). Objev se stává důležitým dokladem toho, že dřívější ojedinělé nálezy na Moravskotřebovsku (Mackerle 1948, 16) mohou být indikací osídlení. Z nich nejbliže lokalitě je depot bronzových náramků na Suchém Dvoře (Mackerle 1948, 17), pravděpodobný depot bronzů vykopaný roku 1855 v Městečku Trnávce (Vondra 1988, 30) a ojedinělý nález bronzového srpu z obce Lázy (vzdálené 1 km). Z hlediska polohy sídliště je zajímavé jeho blízké umístění stavbě staré dálnice z roku 1939, stejně jako v ostatních případech lokalit v Boskovické brázdě. I zde je podloží spraš a nadmořská výška mezi 300 - 400 m n. m.

Literatura:

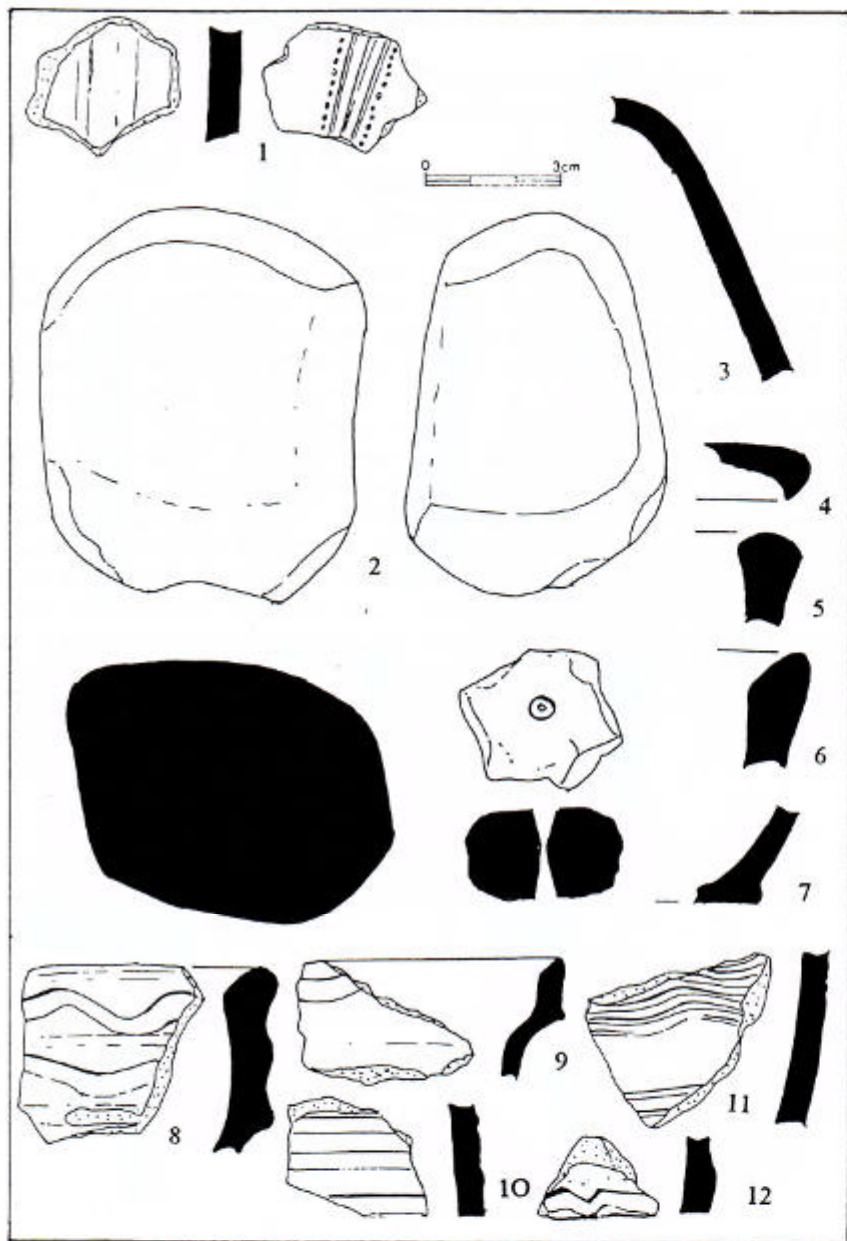
Mackerle, J. 1948: Pravěk Malé Hané. Jevíčko.

Vondra, J. 1988: Zaniklé středověké osady na Trnávceku, Trnáváček, č. 3, 29 - 33

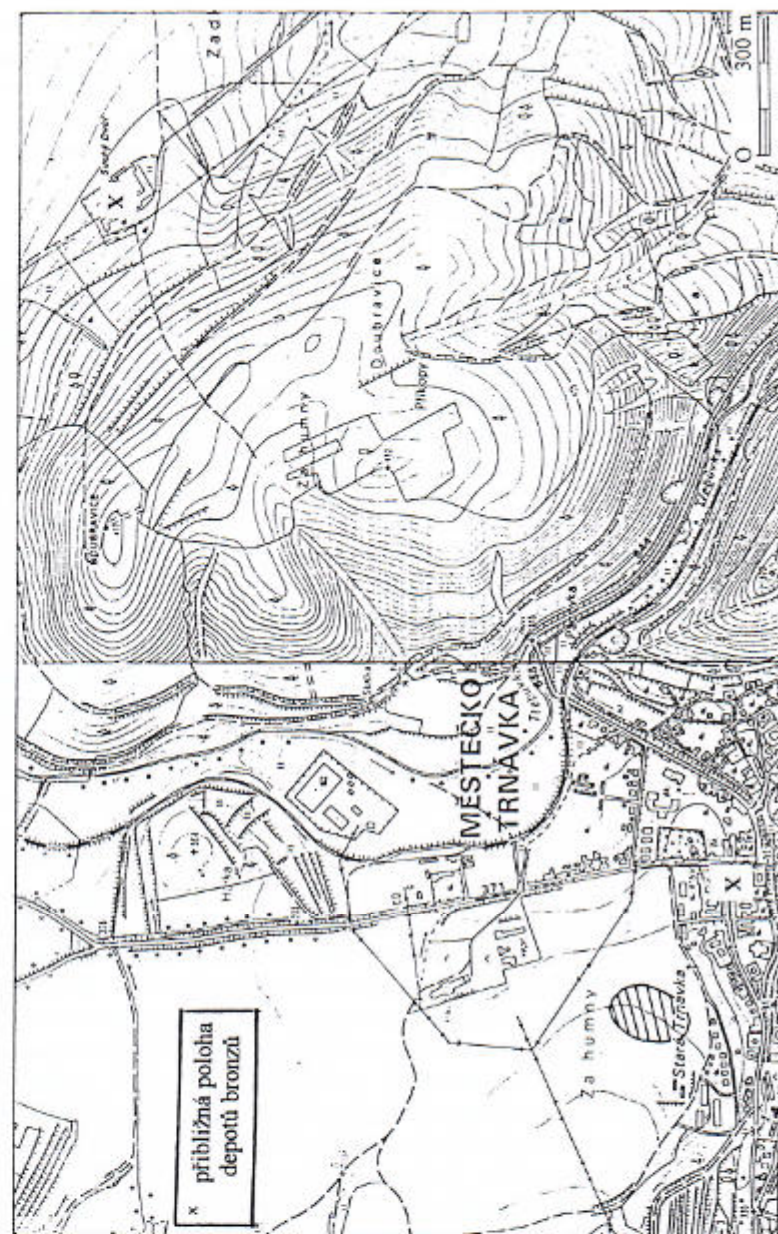
Radomír Tichý: A new settlement site of the Urnfield people in the Moravská-Třebová (Mährisch-Trübau) region. The author's collections have documented a hitherto unknown site of the Silesia-Platénice culture. Medieval pottery was also found.

Tab. 2

Tab. 3

PŘEDSTIHOVÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM V CHRUDIMI - FILIŠTINSKÉ ULICI NA STAVENIŠTI NOVÉ BUDOVY OKRESNÍHO ARCHIVU V ROCE 1996

Jan Frolík - Jiří Sigl

1. Úvod

Východočeské město Chrudim je cílem soustředěného archeologického zájmu od roku 1981. Za tu dobu byly provedeny záchranné archeologické výzkumy jak v historickém městském jádru (Resslovo nám., Školní nám., Žižkovo nám., Břetislavova ulice, Štěpánkova ulice - v souvislosti s rekonstrukcí inženýrských sítí; Štěpánkova čp. 85; Komenského čp. 59; Hradební čp. 14), tak i v areálech původních středověkých předměstí (Husova ulice, Opletalova ulice, okolí kostela sv. Kříže) nebo v místech nově budovaných sídlišť (Pumberky). Na základě těchto výzkumů bylo možno rekonstruovat obraz vývoje v pravěku a ve středověku a především středověký vývoj od slovanského hradiště ke středověkému městu zasadit do nových souvislostí a obohatit o podstatná fakta (Frolík 1983; 1995; Frolík - Sigl 1985; 1990; 1992; 1994; 1997; Sigl 1995). Přesto zbývá ještě mnoho nevyřešených otázek. Mezi nimi má důležité postavení především otázka rekonstrukce každodenního života chrudimských obyvatel ve středověku. Přispět k jejímu zodpovězení může jenom rozsáhlý archeologický výzkum, pokud možno celé městské parcely.

2. Příčiny a podmínky výzkumu

Kumulující se zanedbaná údržba dala ve Filištině ulici, na severním okraji městského jádra, vzniknout rozsáhlé proluce po šesti původních středověkých domech (čp. 37/I. - 42/I.), které byly bořeny postupně v letech 1962 (?) - 1996. Nabízela se zde ojedinělá a v chrudimském městském jádru neopakovatelná příležitost k archeologickému výzkumu. Ten byl nutný také proto, že zde bude postavena nová budova Okresního archivu s projektovaným rozsáhlým suterénem, který by zničil většinu dochovaných archeologických situací.

Poloha zkoumané plochy na okraji ostrožny dávala podle zkušenosti odjinud naději na uchování málo narušených terénů pro všechny základní etapy minulosti Chrudimi a tudíž možnost vyřešit některé dosud nejasné otázky. Jednalo se o problém nejstaršího opevnění, tj. pravěkého. Kumulace pravěkých nálezů (zejména slezskoplatěnické kultury) již delší dobu naznačuje, že zde mohlo být hradiště. Jeho existenci může potvrdit pouze nález opevnění. Stejný problém představuje otázka opevnění ve středohradištním období (9. - 10.

století). Poznat každodenní život ve vrcholně středověkém období po založení města sliboval výzkum dvorků za zaniklými domy. Kapacitní důvody způsobily, že k výzkumu plochy zbořených domů bylo možné přistoupit jen v omezené míře a po pečlivém uvážení, které otázky je zde možno vyřešit.

Celková plocha proluky včetně části parkánu činí 1450 m² (tab. 1).

3. Poznatky o jednotlivých domech před zahájením výzkumu

3.1. Čp. 37/I.

Dům je jediným, od něhož je k dispozici stavebně historický průzkum (Lancinger - Muková 1996) a u něhož byla před zbořením pořízena alespoň částečná dokumentace zanikajícího stavu. Jádrem domu je dispozice, pocházející ze 14. století. Zadní část této dispozice tvoří zčásti zahloubený prostor přístupný honosným gotickým portálem (který byl před zbořením vyjmut !). Téměř celá plocha domu byla v době boření podsklepena, takže výzkum plochy domu nebyl uvažován. Nejstarší zpráva o domu je až z roku 1673.

3.2. Čp. 38/I.

Dům byl před svým zbořením velmi kvalitním příkladem gotického a barokního městského domu. Popis z roku 1926 (Pochobradský 1926) zmiňuje dva gotické portály a konstatuje: „Pod dnešní fasádou lze téměř s jistotou očekávat pozdně gotická ostění okenní“. Objekt byl před zbořením v roce 1993 Památkovým ústavem v Pardubicích zaměřen a byla pořízena fotodokumentace, ale obojí je nezvěstné. Gotické portály dochované v přízemí byly vyjmuty, ale v roce 1995 odvezeny na skládku. Nejstarší zmínka o domu je až z roku 1725 (i když jeho tehdejší majitel je doložen již v roce 1713). Na dochovaných plánech domu lze vystopovat obdobný zadní gotický prostor jako v domě čp. 37/I. Podle nejasných popisů lze soudit, že podsklepen byl celý dům.

3.3. Čp. 39/I.

Dům měl značně neblahý osud. Dlouhou dobu byl navržen k památkové ochraně, do seznamu památek však nebyl nikdy zapsán, naopak nulová údržba způsobila, že se před rokem 1986 zřítíl. Jeho vzhled je znám jen díky popisu z roku 1926 (Pochobradský 1926) a demoličnímu plánu z roku 1986. Jednalo se o kvalitní gotickou dispozici, přestavovanou renesančně a barokně (Líbal - Macháčková 1970). I zde je doložena polozahloubená zadní komora s gotickým vstupním portálem. Dům byl téměř celý podsklepen s výjimkou původní přístupové chodbičky, vedoucí do zmíněné komory a snad zadní partie v sousedství komory. Nejstarší zpráva o tomto domě je až z roku 1730. Pro archeologický výzkum byla vytypována chodbička vedoucí ke komoře s cílem odhalit zbytky dveřního vstupu, kde mohla demolici přechkat spodní část gotického portálu. Datování komory měla vyřešit sondáž za domem.

3.4. Čp. 40/I.

Dům byl v minulém století značně přestavěn, a tak dochované plány nedávají představu o tom, jaký mohl být stavební vývoj této dispozice. Pod domem byly celkem tři sklepy ve dvou etážích, ale jejich umístění není z popisů zcela zřejmé. Dům je poprvé doložen v roce 1741.

3.5. Čp. 41/I.

Dům zaujímal nejmenší parcelu z popisované šestice, kterou (postupně ?) v úplnosti zaujal. V 19. století byl značně přestavěn a v dochovaných plánech nelze vystopovat původní dispozici. Důležité je, že pod domem byl pouze jediný nevelký sklep v zadní části, tj. že před jeho zbořením nebyla podsklepena přední část při uliční čáře. Z tohoto důvodu jsme považovali výzkum plochy tohoto domu za prioritní, protože mohl poskytnout informace o počátečních stádiích jeho existence, které jsou jinde zničeny mladšími sklepy. Výzkum měl být usnadněn i nevelkým rozsahem celého domu. Pisemně je poprvé zmíněn v roce 1723.

3.6. Čp. 42/I.

Nárožní dům uzavíral šestici zbořených domů do Filištínské ulice. Od domu se nedochoval žádný plán, existuje pouze nejasný náčrt, neodpovídající popisu domu z r. 1926 (Pochobradský 1926). Je však zřejmé, že původně šlo o gotickou dispozici, posléze vícenásobně přestavovanou (Chytil 1900). Dům byl zčásti podsklepen, ale nelze přesně určit, v které části této rozlehlé dispozice se sklepy nacházely. Čp. 42/I. je poprvé zmíněno již v roce 1579, je to tedy pisemně nejstarší dům ze zkoumané šestice.

3.7. Čp. 43/I.

Pro úplnost zmiňujeme ještě dům čp. 43/I. (tzv. Ceregettiho dům), sousedící s parcelami domů čp. 40 - 42/I. Jde o složitou původně gotickou stavbu. Nejstarší pisemná zmínka je z roku 1636.

4. Metoda výzkumu

Vzhledem ke kapacitním, časovým a finančním možnostem byla dána přednost výzkumu dvorků za zbořenými domy s tím, že vlastní plocha domů bude zkoumána jen u čp. 41/I. a zčásti u čp. 39/I. a 42/I. Sondy byly kladeny tak, aby na jednotlivé dvorky připadly vždy dvě, jdoucí od vnitřního lince městské hradby až k zadní stěně domů. Mezi sondami byly ponechány podle situace různě široké kontrolní bloky (1 - 2 m).

Kontrolní bloky byly rozebrány jen v místech, kde do nich zasahovaly ze sond vrcholně středověké objekty, u nichž byla vyvíjena snaha shromáždit kompletní nálezkový celek z každého objektu.

Výzkum byl prováděn po přirozených terénních vrstvách s dokumentací do standardních terénních formulářů. Z důležitých uloženin byly odebrány paleobotanické vzorky (především z vrcholně středověkých odpadních jímek). Archeologický výzkum byl zahájen v hloubce cca 0,8 - 1 m od původního povrchu. Horní část terénů (obsahujících v převážné míře stavební sutě vzniklé při demolici objektů) byla odstraněna mechanizací. Na několika předem vybraných místech však bylo dokumentováno zvrstvení terénů již od povrchu.

Archeologický výzkum byl zahájen ve 2. polovině června 1996 a ukončen 18. prosince 1996. Schválený projekt nové budovy ukázal, že nebude nutný výzkum parcel zaniklých čp. 41/I. a 42/I., protože nová stavba sem nebude vůbec zasahovat a „ušetřený“ prostor bude využit jako parkoviště.

5. Popis a interpretace archeologické situace

Podloží je na celé ploše vrstva spraše, překrývající slinové skalní podloží. Jako nejstarší sídlištní aktivitu registrujeme na zkoumané ploše silné souvrství slezskoplatěnické kultury s četnými objekty, podporující svou intenzitou hypotézu o existenci hradiště tohoto období na chrudimské ostrožně. Pozůstatky opevnění však výzkum zatím nezachytil. Před laboratorním zpracováním a archeologickým vyhodnocením není zřejmá intenzita osídlení staršího, kladeného do lengyelského období, které je signalisováno nerovnoměrnou přítomností keramiky ve slezskoplatěnických situacích.

Pak následuje v osídlení velmi dlouhý hiát. Přes několikrát vyslovenou skepsi (např. Frolík 1983) se v posledních letech dařilo pozvolna posilovat hypotézu o existenci významného středohradištního osídlení pravděpodobně charakteru hradiště (Frolík - Sigl 1994). Nečekaně ji potvrdil nálezkový příkop, probíhající ve směru západ - východ napříč všemi sondami (tab. 2B). Jeho šířka činila cca 4 metry a hloubka, která mírně kolísá, se pohybuje kolem 2 metrů. Příkop se postupně zanášel a byl proto minimálně jednou obnovován, zčásti vybráním nánosů, zčásti prohloubením původního rozsahu. Zařazení příkopu do 9. - 10. století potvrzuje kromě keramiky také nálezkový křížek ze železa, jehož povrch byl pocínován a zdoben vývalky a rytým ornamentem. Provenience předmětu není před dokončením konzervace zřejmá, nepochází však z našeho území. Rozhodně se jedná o významný doklad dálkových kontaktů a svědectví o fungování Trstenické stezky také v tomto období.

Celková podoba opevnění je ještě otázkou dalšího výzkumu, nevíme zatím jaká konstrukce příkop na vnitřní straně doplňovala. Zajímavá je poloha samotného příkopu. Je totiž vyhlouben několik metrů od poměrně ostré hrany chrudimského ostrohu, který zde velmi prudce spadá do nivy řeky Chrudimky. Vzhledem ke konfiguraci terénu bychom spíše očekávali val na hraně ostrohu. Co vedlo k odlišnému řešení bude velmi obtížně zjistitelné. V každém případě jsme dosud nezaznamenali středohradištní objekt či vrstvu v pruhu terénu mezi

přikopem a hranou ostrožny.

Další etapa osídlení je již spojena s existencí mladohradištního přemyslovského hradiště jako centra hradské správní soustavy (Frolík 1983). Jeho opevnění bylo tvořeno valem, z něhož se dochoval jen nepatrný fragment zadní části. Zadní stěnu tvořily vodorovně položené trámy zasunuté za poměrně mohutné kůly. Vlastní těleso valu i s čelní částí podlehl mladším planýrkám. Negativním svědectvím o existenci valu je téměř úplná absence starších vrstev v prostoru za ním, zatímco pod ním se tyto vrstvy dochovaly. Předpokládáme, že starší zvrstvení na ploše za budovaným valem byla použita na nasypání jeho tělesa. Díky skutečnosti, že destrukce valu vyplnila depresi, která zůstala po z větší části zaplněném středohradištním příkopu, víme, že val byl nejméně dvakrát postižen ohněm. Starší požár lze předběžně datovat do 11. století, mladší pak do století 12. Toto datování je v souladu se zjištěními na opačné straně ostrohu, v již zmíněném čp. 85/I ve Štěpánkově ulici (Frolík - Sigl 1992). Za valem se postupně vytvořilo mohutné sídlištní souvrství o mocnosti přesahující 150 cm, v některých částech s četnými jámami, jejichž účel není před zpracováním materiálu zcela zřejmý, převažovaly však pravděpodobně objekty s odpadovou funkcí. Pozůstatky dřevěných staveb, situovaných těsně za valem zde výzkum, na rozdíl od již zmíněné Štěpánkovy ulice, nezachytil.

Ve 13. století se nárůst terénu uzavírá planýrkou, kterou spojujeme s terénními úpravami souvisejícími se založením města. Úpravy provází postavení městské hradby z nekvalitní opuky o síle 1,5 až 2 metry. Terénní konfigurace naznačuje, že hradba byla jen minimálně zahlobena (jen asi 20 cm) do rozvezeného valu či pravěkých vrstev. Terénní nárůst během celého středověkého období, kdy se zkoumaná plocha stala dvorky za domy, stojícími v čele parcel, byl jen minimální (cca 50 cm). Lze ho spojit s planýrkami či podobnými úpravami terénu.

Nevelká plocha dvorků také znamenala, že nebyly zřejmě příliš využívány k hospodářské či řemeslnické činnosti, neregistrujeme zde žádné zděné či dřevěné stavby. Jedinou výjimkou je pec za zaniklým čp. 38/I. Pec vyzděná z opuky, cihel a křemenných valounů, kterou datujeme do 15. století, byla nejméně jednou upravována. Pec nesloužila řemeslnické činnosti, která ponechává lehkou identifikovatelné stopy (práce s kovem, hrnčířství apod.). Nelze se také zatím vyjádřit ke skutečnosti, jaká činnost byla provozována na prázdne (tj. zahlobenými objekty nevyužitě) ploše za čp. 39/I., byla však respektována po celý vrcholný středověk. Zbýlé zjištěné objekty tvoří prakticky jen odpadní jímky (tab. 2A), dávající zatím nebyvalou možnost pohledu do každodenního života středověké a raně novověké Chrudimi. Zřejmě bez nějakých pravidel či vývojových tendencí byly hloubeny jímky vyzděné kamenem či jen vydrvené. Prosté jámy byly užívány snad jen v nejstarším období. Jímky pokrývají období přelomu 13. a 14. století až 17. století, pokud pomineme jedinou odpadní jámu

s materiálem 19. století. Zejména starší jímky dosahovaly značných hloubek (až 7 metrů), v některých případech registrujeme i druhotné využívání, kdy byl odpad umístován do deprese, vzniklé sleháváním záspy starší jímky. Konkrétní obsah může být jenom letmo zmíněn, převažuje keramika (dosud mj. více než 150 celých nádob), získaný soubor skla je největším ve východních Čechách. Některé jímky poskytly také organický materiál (dřevo - např. ševcovská kopyta či soustružené nádobí; kůže - fragmenty obuvi, brašna), velmi chudé jsou však na kovový materiál. V jednom případě se podařilo také zachytit původní parcelní rozhraní v podobě dřevěného plotu z kůlů, navzájem původně spojených výpletem. Šlo o hranici mezi parcelami domů čp. 39/I. a 40/I. V ostatních případech bylo toto rozdělení setřeno či překryto mladšími zásahy.

Otázka, kdy vznikla na zkoumaných parcelách regulérní domovní zástavba, nebyla zatím řešena. Předpokládá se, že kamenné domy byly stavěny až během 14. století, nicméně dochované či ze sporé dokumentace známé architektonické detaily (především dveřní portály - Chytil 1900, Pochobradský 1926) lze datovat až do 15. či 16. století. Také nejdříve do 15. století můžeme datovat zadní gotickou komoru domu čp. 39/I., a to podle nálezů ve výplni základového vkopu. Ukazuje se, že datování některých zděných konstrukcí bude problém, protože jsou budovány v době, kdy je ukládání nových vrstev minimální a s malým obsahem přesněji datovatelných nálezů. Lze předpokládat, že rozměření jednotlivých parcel bylo po celou dobu stabilní, pokud pomineme nevelké posuny plotů mezi nimi, jak je nejlépe zachyceno v případě hranice mezi čp. 39/I. a 40/I. Je také pravděpodobné, že také parcela domu čp. 39/I. byla od počátku vyměřena jako dvojnásobná, pokud její větší plocha nevznikla např. zastavením soutky. Nepodařilo se zjistit žádný doklad rozdělení této parcely, naopak některé nálezy z odpadních jímek (např. kachel malého formátu ze 14. století) naznačují luxusnější prostředí, které může odpovídat větší parcele.

6. Závěr

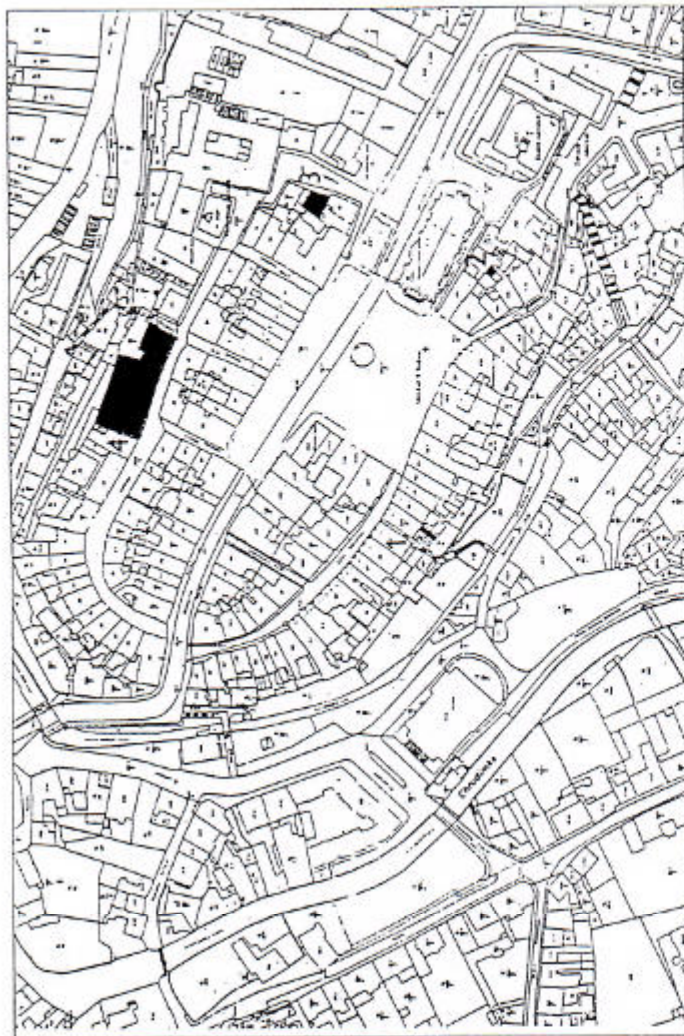
Předstihový výzkum v Chrudimi - Filištině ulici přinesl velmi kvalitní soubor materiálu pro poznání života středověkého města, přesahující svým významem východní Čechy. Předpokládáme, že v Chrudimi již nemůže být pravděpodobně překonán, bude-li památková péče fungovat alespoň na minimální úrovni. V současné době totiž neexistuje v chrudimském městském jádru další podobná proluka. Předpokládáme tudíž, že se rozsáhlejší terénní aktivita v této lokalitě uzavírá. Rozhodně však nekončí zpracování nálezového fondu, který slibuje poskytnout nebyvale detailní vhled do života chrudimských měšťanů ve středověku.

Literatura:

- Frolík, J. 1983: K počátkům Chrudimi, *Archeologické rozhledy* XXXV, 517 - 539.
- Frolík, J. 1995: Předběžná zpráva o záchranném archeologickém výzkumu v Komenského ulici čp. 59 v Chrudimi (stavba trafostanice), *Zpravodaj muzea v Hradci Králové* 21, 73 - 81.
- Frolík, J. - Sigl, J. 1985: K počátkům města Chrudimi, *Archaeologia Historica* 10, 175 - 180.
- Frolík, J. - Sigl, J. 1990: Zjišťovací výzkum v Chrudimi - Štěpánkově ulici čp. 85 v Chrudimi v roce 1989, *Zpravodaj Krajského muzea východních Čech* 17/1, 66 - 69.
- Frolík, J. - Sigl, J. 1992: Pokračování zjišťovacího výzkumu ve Štěpánkově ulici čp. 85 v Chrudimi v roce 1990, *Zpravodaj Krajského muzea východních Čech* 18, 69 - 72.
- Frolík, J. - Sigl, J. 1994: New Facts on the Settlement on the Central Hilltop of the Town of Chrudim. Rescue Survey of 1982 - 1984, *Památky archeologické* LXXXV, 111 - 131.
- Frolík, J. - Sigl, J. 1995: Změny městské parcelace v Chrudimi (Štěpánkova ulice čp. 85), *Archaeologia Historica* 20, 133 - 140.
- Frolík, J. - Sigl, J. 1997: Die Chrudimer Siedlung beim Hl. Kreuz und ihre Bedeutung für die Anfänge der Stadt, in: *Život v archeologii středověku*, 176 - 185, Praha.
- Chytil, K. 1900: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Chrudimském*, XI. Praha.
- Lancinger, L. - Muková, J. 1995: *Chrudim - Filištínská čp. 37/I. Stavebněhistorický průzkum SÚRPMO*. Praha.
- Libal, D. - Macháčková, J. 1970: *Chrudim. Stavebněhistorický průzkum města I. Pasport SÚRPMO*. Praha.
- Pochobradský, F. 1926: *Staré domy chrudimské*, *Vlastivědný sborník východočeský* III, 94 - 99.
- Sigl, J. 1995: Předstihový výzkum v Hradební ulici čp. 14 v Chrudimi v r. 1994, *Zpravodaj muzea v Hradci Králové* 21, 61 - 72.

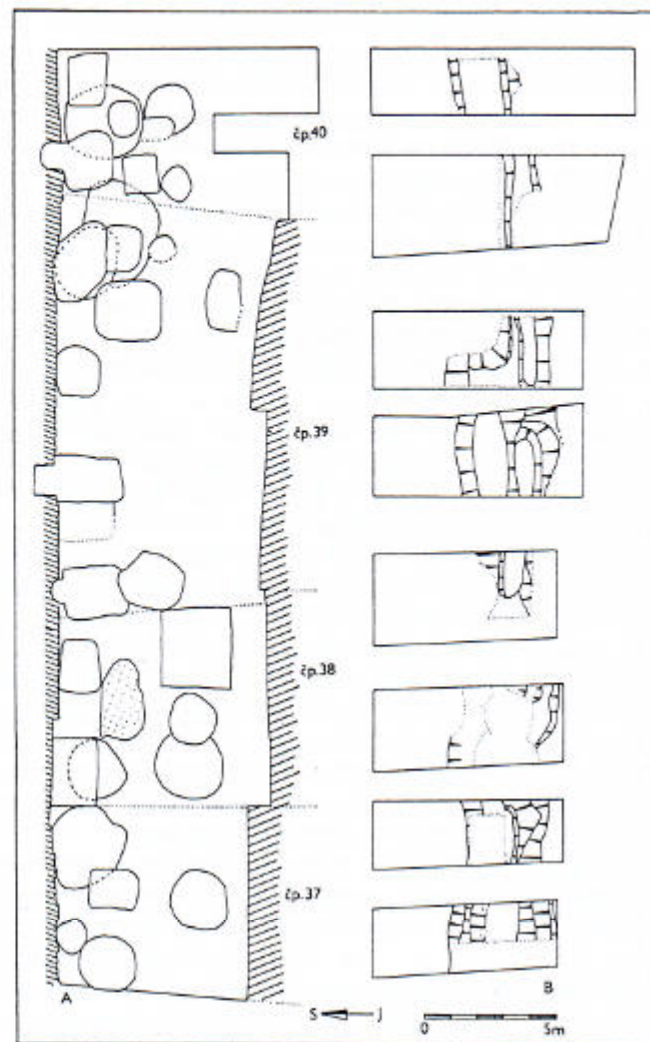
Jan Frolík, Jiří Sigl: Precedence archaeological excavations at Chrudim-Filištínská street, at the site of a new District archive building in 1996. These excavations probed the courtyards of four demolished medieval houses along the N perimeter of the historical municipal core close to the town rampart (Pl. 1). The earliest settlement traces belong to the Bronze-Age Silesia-Platěnice culture but no decisive proof that a fortification existed at the site by then could be produced.

Continuous settlement evidence sets on with the 9th-10th post-Christian centuries. This is the date of an impressive ditch (Pl. 2B). Most prominent among contemporary finds is a tin-clad iron cross with incised ornament, of foreign origin. The period of 11th-13th centuries is elucidated by find of a rampart, renewed at least twice, and of numerous pits just behind it. A municipal fortification was erected following the establishment of a township of the high Middle Ages (ante 1276) and the area in consideration was divided among courtyards of four town houses. A most remarkable group of features is constituted by 13th-to-17th-century refuse pits (Pl. 2A).

Tab. 1. Chrudimské městské jádro s polohou výzkumů, zmiňovaných v textu: 1 - Štěpánkova čp. 85; 2 - Komenského čp. 59; 3 - Hradební čp. 14; 4 - Filištinská čp. 37-42.

Pl. 1. The municipal core of Chrudim showing situations of excavations referred to in the text: 1 - Štěpánkova street No. 85, 2 - Komenského street No. 59, 3 - Hradební street No. 14, 4 - Filištinská street Nos. 37-42.

Tab. 2. Chrudim. Filištinská čp. 37-40. A - Zkoumaná plocha s obrysově zakreslenými odpadními jímkami, tečkovaně pec z 15. století, hustě šrafována městská hradba ze 13. století, řídké šrafování - zadní stěna zbořených domů; B - Průběh středohradištního příkopu.

Pl. 2. Chrudim, Filištinská street Nos. 37-42. A - excavated area with outlines of refuse pits. Dotted area - a 15th-century kiln. Thick shading: 13th-century town wall. Thin shading: rear wall of demolished houses. B - tracing of the 9th-10th-century ditch.

VÝSLEDKY VÝZKUMU V JAROMĚŘI - HAVLÍČKOVĚ ULICI

Martin Ježek - Jiří Slavík

Téma středověkého opevnění města Jaroměře bylo již několikrát zpracováno (Wolf 1968; Čížek 1988), v nedávné době se dostaly do popředí otázky spojené s raně středověkým hradem. Podle jeho domnělých zbytků, spatřovaných ve zdivu chrámu sv. Mikuláše, velice odvážně P. Uličný (1994) rekonstruoval dvoudílný pozdně románský hrad kastelového typu. Problematiku jaroměřského raně středověkého hradu i počátků chrámu sv. Mikuláše je nutné důkladně přezkoumat. Táhly hřbet, na němž je umístěno historické jádro města, je nejužší v místech dnešní Havlíčkovy ulice. Tudy také podle dosavadních názorů přicházela k přechodu přes Labe jediná přístupová komunikace od severovýchodu - důležitá tzv. Kladská stezka. Opevnění města, které polohou navázalo na raně středověké hradiště, bylo v tomto strategicky významném, dobře bránitelném místě náležitě zesíleno.

Dodnes z něho zbyla pouze vnitřní městská brána, proměněná v kostelní zvonici. K severovýchodnímu nároží kostela bývala přisazena věžovitá brána zvaná později Panna (Wolf 1968). Dobu zřízení obou východních městských bran můžeme vymezit jen zhruba obdobím gotiky. Součástí opevnění byla i samotná budova chrámu sv. Mikuláše, vystavěná po roce 1404 na místě staršího kostela (Richter 1977, 52). V dosud neurčené době byla východní část ostrožny, ležící v místech dnešní Havlíčkovy ulice, vybavena dalšími prvky opevnění, které oddalovaly přímý kontakt nepřítelů s městskými branami (srv. situaci na opačné straně města, kde u zdvojené Pražské brány vznikl v pohusitském období jako posílení obrany městský hrad - viz Wolf 1971, 56 - 60).

Vnější opevnění, chránící město od východu, bylo na konci svého vývoje dvoudílné. Přední opevnění (při pohledu z města), zvané též Malá varta, se rozkládalo mezi příkopem za branou zvanou později Panna a příkopem mezi dnešními domy čp. 9 - 10 a 29 - 30. Vzdálenější Zadní čili Velká varta se rozkládala mezi tímto příkopem a branou a příkopem za domy čp. 20 a 21, překlenutým snad padacím mostem, nahrazeným v pozdější době tzv. Kotoulovským mostem. Nejpozději v průběhu 16. století bylo území obou vart zastavováno drobnějšími domky, dodnes v zadních částech roubenými. Nejstarší konstrukce domů i písemné zprávy pocházejí právě ze 16. století (Bašťová - Libal 1976).

*

Bližší poznání této části historického jádra města umožnila rekonstrukce Havlíčkovy ulice, zahájená v květnu 1996 kladením telefonních kabelů. Hlavní zemní práce proběhly v dubnu a květnu 1997 při obnově vodovodu (Ježek

1998), postup prací byl sledován i později. Archeologický výzkum probíhal souběžně s kladením potrubí, vzhledem k provozu komunikace byly jednotlivé úseky po vyhloubení výkopu a uložení vodovodu vzápětí zasypávány. Ve většině případů jsme se proto museli spokojit s kresebnou dokumentací vybraných částí profilu a resignovat na možnosti skryté pod dnem úzkého výkopu, rychle nepřístupňovaného pokládaným potrubím. Základní stratigrafie po odstranění žulové dlažby ulice vždy obsahovala jednu až dvě vrstvy důkladného štětování.

V roce 1996 byly v telefonním výkopu před domem čp. 20 odkryty zbytky základového zdiva v šířce min. 70 cm a v délce 3,5 m od jeho jihovýchodního nároží (u Kotoulovského mostu). Západní část domu nemá předstupující předzáklad. Srovnáním situace s mapou stabilního katastru zjistíme, že se pravděpodobně jedná o severní bok brány či spíše Kotoulovského mostu, vtažený do uliční zástavby.

Ve východní části ulice, na území někdejší Zadní Varty (mezi domy čp. 21 - 29), byl při severní krajnici veden výkop Telecomu, který procházel skalním slinovcovým podložím. Asi 160 cm hluboký výkop pro vodovod, lemující jižní frontu ulice, obnažil nálezově sterilní souvrství písčitých a šterkopiskových navážek. Původní povrch podloží tedy poměrně příkře klesal k jihu, zprávy v místních pramenech hovoří o prokopávání terénu v těchto místech v prvním desetiletí 20. století. Důkazem jsou domy čp. 14 - 17, založené v takové úrovni, že se jejich původní suterény proměnily v dnešní přízemí.

Výkopem, který se nedotkl podloží, nemohla být prokázána existence někdejšího příkopu mezi Přední a Zadní Vartou. Před severovýchodním nárožím domu čp. 30 protínala trasu výkopu 190 cm široká zeď. Tuto zeď, protínající v severojižním směru dnešní ulici, lze pokládat za zbytek opevnění Malé Varty. K tomuto opevnění hypoteticky mohla patřit i východní stěna domu čp. 30, prolomená v suterénu střílnovým okénkem, odhaleným v r. 1992 při zřizování místnosti pod přístavkem z roku 1930.¹⁾ Podle výrazně menší tloušťky domovní zdi, v níž bylo okénko prolomeno, a její odlišné polohy však soudíme, že tato zeď nebyla nedílnou součástí městské fortifikace a patří ke klasicistní výstavbě domku z 1. poloviny 19. století.

Před západní částí domu čp. 30 byl ve spodní partii výkopu odhalen zvolna stoupající povrch podloží. Před severozápadním nárožím domu ležel v úrovni 258,55 m n. m. Vrstva ležící přímo na podloží poskytla 5 zlomků kvalitně vypálené světlé keramiky s červeným malováním, zhotovené z plavené hlíny. Na přibližně dvacetimetrovém písčitém souvrství, v hloubce 80 - 90 cm pod dosavadním povrchem vozovky, spočívala dlažba z drobných valounů. Dlažba, zachycená prvně před východní částí domu čp. 30, sledovala průběh velmi mírně stoupajícího podloží. Dlažbu pokrývalo navážkové souvrství šterků, známé z východního úseku ulice.

Povrch podloží posléze opět sestoupil pod dno výkopu, přibližně po dvou

metrech však podložní opuka zprudka vystoupila do úrovně 258,57 m n. m. Nevelký rozsah úseku, po který byl povrch podloží skryt pod dnem výkopu, patrně nedovoluje vážít možnost dalšího obranného prvku. Takřka těsně za vzestupným úsekem podloží je do něho zahlobben rozměrný objekt.

Neporušený obraz zbytků objektu poskytl severní profil výkopu (situace H). Objekt o délce 490 cm byl zahlobben do podloží tvořeného slínovcovou skalou. Ve východní, hlubší části dosahovaly stratigraficky nejstarší vrstvy do hloubky 257,77 m n. m. Spodní část výplně hlubší části tvořily vrstvy se značným počtem úlomků opuky, uhlíků, hrudek přepálené mazanice a korodovaných zlomků železných předmětů. Shluk opukových úlomků ve výplni odděloval hloubkou rozdílné části objektu. Pozvolným stoupáním přešlo odsekané podloží v téměř vodorovné dno západní části objektu, ležící přibližně o 60 cm výše než dno ve východní části. Podlaha západní části objektu je pokryta černou uhlíkatou vrstvou, která, překrývaná přepálenou mazanicí a další uhlíkatou vrstvou, pokračuje dál k východu a překrývá i část výplně hlubší partie. Přibližně ve stejné úrovni leží při východním okraji objektu odpovídající horizont, sestávající z vrstev jílu se značným obsahem uhlíků a z vrstvy přepálené mazanice. Podložní slínovec, do kterého byla vysekána svislá západní stěna objektu, zčervenál žarem až do hloubky 8 cm. Svrchní, stopy požáru nesoucí horizont, jednoznačně spojovatelný se zánikem objektu, je pokryt souvrstvím písčitého jílu s hručkami mazanice, uhlíky a úlomky opuky. Ve východní části tohoto souvrství byly zjištěny úlomky cihel. Zásyp zaniklého objektu, jak mocnou vrstvou vyplňující horní část objektu interpretujeme, dosáhl úrovně původního povrchu podloží a vyrovnal tak terénní depresi v místech zaniklého objektu. Na povrchu zásypu leží vrstvy dláždění.

Zatímco v západní části spočívá spáleništní horizont na odkopaném povrchu podloží, který tvořil podlahu, ve východní části, přibližně ve stejné úrovni, leží vrstva přepálené mazanice na souvrství o mocnosti přibližně 40 cm. Kyprost nejnižších vrstev, ležících pod horizontem požáru, nepodporuje názor o podlahové funkci tohoto souvrství. Keramické zlomky z hlubší partie pod spáleništním horizontem i z vrstev přepálené mazanice řadíme do závěru 14. či do první poloviny 15. století. V souboru získaném ze zánikového horizontu převažuje složka světlé, červeně malované keramiky, na výduti opatřené vývalky. Do početně nevýrazné skupiny reprezentující tmavě šedé až béžové kusy nádobí, hrubostí ostřiva i kvalitou výpalu podobného keramice světlé, patří fragment ovaleného okraje i okraje vzhůru vytaženého. Ze zbytků korodovaných železných předmětů se podařilo určit jen oko řetězu, vyskytly se i hroudy strusky. Z vrstev vyplňujících objekt nad spáleništním souvrstvím pochází vývalky členěný střeš z tuhované, velmi dobře vypálené nádoby, který můžeme klást do 15. - 16. století. Rozsah objektu v ose S - J neznáme, v jižním profilu nebyly jeho zbytky ostře čitelné. Ze situace je však zřejmé, že prostorové možnosti jižně

od sledovaného výkopu byly již velmi omezené a že většina zbývající části objektu se rozkládá severně od zkoumaného místa. Vzhledem k nevelké šířce přístupové šije ostrožny lze předpokládat, že objekt těsně přiléhá ke komunikaci, nezasažoval-li přímo do ní. Tato solitérní poloha, exponovaná vůči přístupové komunikaci k městu, může být vodítkem při pokusu o funkční interpretaci objektu (veškeré nálezy uloženy v Městském muzeu v Jaroměři).

Za západním okrajem objektu výkop vstoupil do podložní skály, jejíž povrch leží v přibližně stejné úrovni jako při západní stěně objektu. Příčný profil ulic, sledovaný zde v roce 1996, prokázal, že podloží se svažuje k jihu. Nejvyšší partie podložní skály, hrana probíhající ve směru V - Z, je dnes vyznačena severní domovní frontou a sahá takřka pod dnešní dlažební kostky. Původní svah byl v novověku vyrovnáván navážkami. Těch ale nebylo třeba při nástupu na most, mezi domy čp. 4 a 6. O mírném zvýšení terénního reliéfu i směrem k západu tu kromě zjištěné úrovně povrchu podloží (minimálně 258,82 m n. m.) svědčí suterén domu čp. 4, který přiléhá k ulici z jižní strany. Podél ulice je zde položen sklep s převýšenou eliptickou kamennou klenbou, datovatelný do první poloviny 16. století.

Dále západním směrem se nachází těleso mostu o dvou obloucích. Jižní lince zdíva byly bohužel silně znejasněny při statickém zajištění torkretáží na počátku posledního desetiletí, sledované výkopy se rubů oblouků nedotkly. Severní bok mostu, jehož průběh dnes kopíruje obrubník chodníku, byl v roce 1893 začleněn do cihelných sklepů novostavby dvojdomu čp. 5 a 207, západní bok nájezdu na most je skryt pod vysunutou betonovou konstrukcí chodníku západně od domu čp. 207.²⁾ Telefonní výkop před západnějším domem čp. 207 v roce 1996 narušil v délce 9 m zdívo z drobných kusů šedého jílovce, v západní části licované. Lze jej ztotožnit se zbytkem obezdívky severního boku mostu, případně se spodní partií parapetní zidky. Složitější situace se ukázala v jižní polovině mostu.

U severovýchodního nároží domu čp. 4 se výkop pro vodovod napojil na trasu staršího vodovodu. Před domem čp. 5 tvořil severní okraj staršího i nynějšího výkopu jižní líc zdi probíhající v mírném zakřivení ve směru V - Z. Kolmý výkop pro vodovodní přípojku k domu čp. 5 odhalil zeď v její šíři, kolísající mezi 78 - 80 cm. Koruna zdi byla neporušená a ležela v úrovni 259,11 m n. m. Jižní líc byl odhalen do hloubky 91 cm pod korunu, severní líc byl odkryt 55 cm pod korunu - oba líce však pokračovaly hlouběji. Po 430 cm víceméně paralelního průběhu zdi a výkopu směrem k západu zeď zmizela v severní stěně výkopu. Zanedlouho se však ve stěně výkopu objevila znovu, aby svůj průběh ukončila přízděním na spáru k mohutnému zdívu k ní kolmému. Zbytky tohoto příčného zdíva, širokého 158 cm, sahaly do výšky 259,06 m. n. m.

Nález jižního líce východozápadně orientované zdi před domem čp. 5 by mohl svědčit o dodatečném rozšiřování mostu jižním směrem. Příčné široké zdívo je nepochybně zbytkem brány zvané Panna. Ukazuje na to i ve starších

plánech zachycená část opěráku nelogicky vystupujícího z nároží chrámu a přestavěného do dnešní podoby v roce 1904. Věžovitá brána byla zbořena v roce 1820 (Wolf 1968, 37), povrch ubourané zdi tedy lze pokládat za směrodatný pro datování stratigraficky mladších vrstev. Obě zdi - podélná i příčná - byly překryty písčitymi navážkami, na kterých před domem čp. 207 a v místech někdejší věžovité brány spočívala dlažba z hrubých pískovcových bloků o rozměrech několika desítek cm, s nepříliš opracovanými stěnami a s hlubokými nepravidelnými výžlabky zpravidla v jedné, někdy i ve více stěnách. Proměnnost tvaru, hloubky i šířky tohoto vyžlabení i jeho oblý přechod v rovnou stěnu přesvědčivě dokazují, že se nejedná o záměrné pravidelné opracování, ale o výsledek náhodných procesů, které lze v souvislosti s druhotným použitím všech bloků v dlažbě ztotožnit s jejich odíráním v původním uložení, totiž ve starší vozovce. Jedná se vyježděné části dlažby, hmatatelné doklady intenzity provozu.

Od příčné zdi k západu byl obnažen profil tvořený mocnými šterkopiskovými navážkami. Až po 345 cm od západního líce příčného zdiva se dno výkopu, hlubokého v těchto místech přibližně 105 cm, ztotožnilo s povrchem valounové dlažby. Sonda pod dlažbu, která leží v nadmořské výšce 259,24 - 259,30 m n. m., odhalila o 20 cm níže další dláždění z oblázků. Spočívalo na zpevňující vrstvě z opukových úlomků. Níže položená vrstva, jejíž mocnost přesahuje 40 cm, vydala zlomek prejzu a oboustranně glazovaný střípek. Mladší, valounová dlažba přiléhala ke zbytku zdi široké 135 cm, směřující od S k J. Tato zeď patrně navazuje na nárožní opěrák severní lodi a můžeme ji pokládat za součást západního průčelí brány zvané Panna. Prokazatelný novověký původ obou vrstev dláždění, které lokalizujeme do interiéru brány, je v souladu s absencí základového vkopu pro obě její zdi. Závěr o novověkém stáří dlažby však otevírá otázku poměrně intenzivního nárůstu terénu v interiéru brány, řešitelnou úvahou o vložení šachty padacího mostu, případně prohlubně vlčí jámy.

Mezi druhým a třetím kostelním opěrákem severní stěny kostela (počítáno od východu, platí i dále) byla pod známou situací, sestávající opět z převážně písčitych navážek, dokumentována obtížně interpretovatelná situace. Představuje ji 390 cm široká kamenitá vrstva s okraji probíhajícími ve směru S - J. Její povrch leží ve výšce kolem 259,45 m n. m., spodní část zůstala skrytá pod dnem výkopu. Pochyby o její funkci jako zdiva vyplývají z nepravidelného a volného uložení opukových kamenů se zbytky malty a z absence liců.

Povrch podloží, který se ve výkopu objevil u třetího opěráku v úrovni 259,25 m n. m., velmi pozvolně stoupal. Mezi 5. a 6. opěrákem dosáhl úrovně 259,40 m n. m. Nad podložím byly zjištěny pouze písčité a šterkové navážky, které sahaly až k úrovni novodobého štětu z opukových kamenů. Otevírá se tak otázka, zda nynější povrch podloží je výsledkem razantních terénních úprav, při kterých byl prostor severně od kostela sv. Mikuláše výrazně snížen a kulturní

vrstvy odstraněny, nebo zda jako první antropogenní vrstvy dosedly na podloží až vyrovnávací navážky a k uložení kulturních vrstev během celého období využití lokality nedošlo.

Odpověď nabídla situace odkrytá po sejmutí obrubníků při severní straně chrámu. Mockerovy obklady opěráků tu končily při stávajícím povrchu vozovky. Pod ním je starší lomové zdivo opěráků. U 1., 2. a 6. opěráku nadzemní lic plynule pokračuje i pod zemí. U 3., 4., 5., 7. a 8. pilíře vystupuje předzáklad nanejvýš 30 centimetrů pod dnešní úroveň terénu. Jednoznačně byl lic předzákladu určen u 3., 4. a 5. opěráku - vystupoval kolem 25 cm před severní lic nadzemního zdiva. U dalších dvou (7. a 8.), lic nebyl nalezen, průběh vkopu však byl mezi opěráky lemován šedými slinovcovými kameny - zřejmě rozebřaným zdivem. Před předsídkou se 40 cm za licem 5. a 6. opěráku vyrýsovalo základové slinovcové zdivo. Mezi 7. a 8. opěrákem je zevnitř kostela osazen zazděný portálek, spojovaný tradičně se vstupem do věže, která se zřítíla v roce 1753 (Poche 1937, s. 152).

Původ navážek, mezi nimiž převažují mocné vrstvy červeného písku a šterkopisku, je vzhledem k jejich vztahu k budově kostela třeba klást do období vrcholného středověku. Také výška mostu, je-li v gotické úrovni, jak naznačovala poloha točny padacího mostu (Wolf, 1968, 46), nedovoluje předpokládat výrazně nižší úroveň středověkého terénu než je dnešní. V průběhu staletí, po která byl tento úsek skalni ostrožny využíván frekventovanou cestou, nedošlo k trvalému uložení sídlištního souvrství. Absence vrstev nad navážkou svědčí o údržbě městské komunikace, doklady užívání této polohy však nebyly zjištěny ani z doby před navýšením terénu navážkou.

Stěny staršího výkopu, využitého pro nový vodovod východně od zvonice kostela sv. Mikuláše a přímo pod jejím průchodem, byly tvořeny betonovými slítky, které vznikly při sanaci chrámu v 70. letech 20. století. Tato místa včetně situace přímo pod průjezdem, patrně již archeologům mnoho neprozradí (viz Sigl 1973, 1975; Sommer 1977).

*

Do situace odkryté výkopem v Havlíčkově ulici se nepromítlo období existence raně středověkého hradiště. Nejstarší keramické zlomky, získané při výzkumu, lze klást do pokročilého 14. století. Tyto doklady osídlení, u kterých navíc nelze vyloučit možnost sekundárního uložení, pocházejí z doby značně vzdálené od založení města. Jistotu o využití zkoumané polohy v první polovině 15. století poskytuje zahlučený objekt, jehož umístění neodpovídá půdorysné struktuře tzv. Varty, platné již pro druhou polovinu 16. století. Cesta k poznání počátků osídlení této partie města tímto dílčím závěrem jistě nezůstává uzavřena. Absence situací ze staršího středověku však otevírá otázku počátků využití tzv. Varty a dovoluje zkoumat oprávněnost předpokladu, podle kterého byl hřbet

návřší součástí raně středověké komunikace vycházející z jaroměřského hradiště ke Kladsku.

Poznámky:

- ¹⁾ Srovnej spisy a výkresy ve složce čp. 30/IV ve spisovně odboru výstavby Městského úřadu v Jaroměři.
- ²⁾ Půdorys chrámu a situace v jeho okolí podle zaměření použitého P. Uličným (1994, s. 44).

Literatura:

- Bařtová, M., Líbal, D. 1976: Jaroměř. Stavebně historický průzkum jádra města. Strojopis SÚRPMO, uložený pod signaturou J 73 T9/8 v archivu PÚ Pardubice.
- Čížek, J. 1988: Středověká městská opevnění v severovýchodních Čechách, nepubl. diplomová práce PF Hradec Králové, s. 49 - 55.
- Ježek, M. 1998: Nálezová zpráva o výzkumu v Havlíčkově ulici v Jaroměři, ulož. pod čj. 446/98 v Archivu ArÚ AV ČR Praha.
- Poche, E. 1937: Soupis památek historických a uměleckých v okrese královédvorském, Praha.
- Richter, M. 1977: Nové poznatky o osídlení podhradí v Jaroměři, in: Středověká archeologie a studium počátků měst, Praha, s. 49 - 61.
- Sigl, J. 1973: Jaroměř, o. Náchod, Výzkumy v Čechách 1970, č. 72, s. 43.
- Sigl, J. 1975: Jaroměř, o. Náchod, Výzkumy v Čechách 1971, č. 70c, s. 55.
- Sommer, P. 1977: Archeologický výzkum na náměstí a u kostela sv. Mikuláše v Jaroměři, o. Náchod, in: Středověká archeologie a studium počátků měst, Praha, s. 118 - 119.
- Uličný, P. 1994: K urbanistickému a stavebnímu vývoji Jaroměře v raném a vrcholném středověku, Zprávy památkové péče LIV, s. 42 - 49.
- Wolf, V. 1968: Středověké opevnění města Jaroměře, in: Minulosti Jaroměře 1, Jaroměř - Trutnov, s. 31 - 53.
- Wolf, V. 1971: Jaroměř v letech po husitských válkách, in: Minulosti Jaroměře 2, Jaroměř, s. 49 - 68.

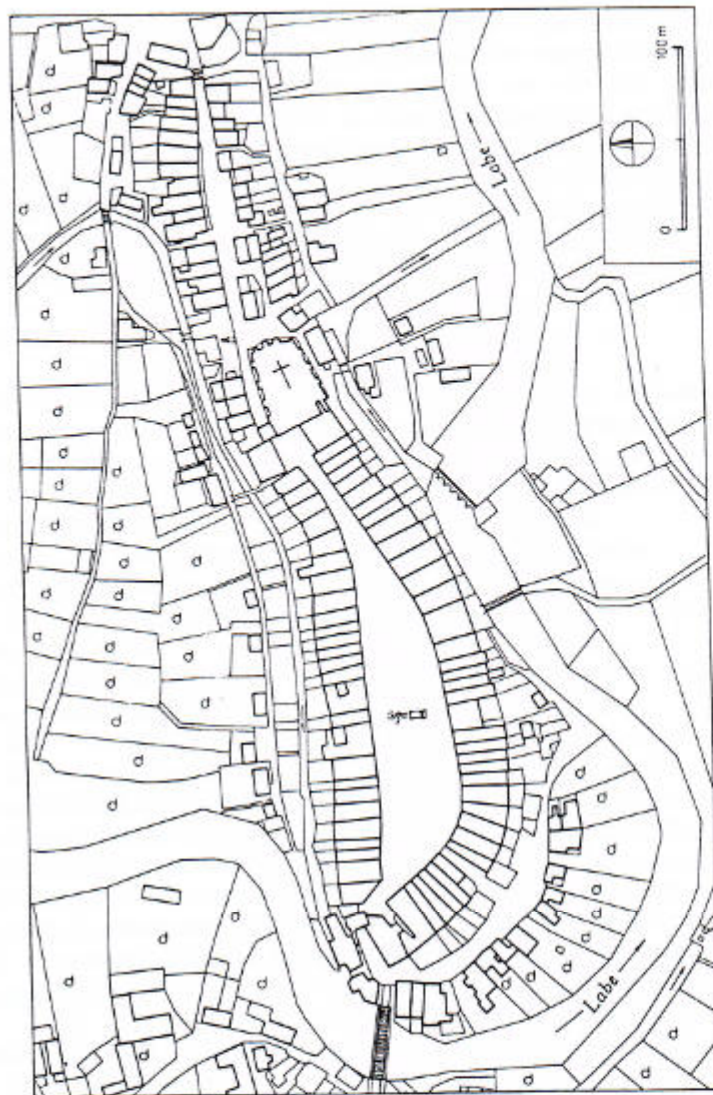
M. Ježek, J. Slavík: Results of excavations at Jaroměř-Havlíčková street. A flat ridge giving access to the core area of the spur-shaped hill on which the early medieval hillfort of Jaroměř had been situated became a part of the high medieval fortified town of Jaroměř. A trench sunk for laying down a sewage line, running along the axis of an elevated area through which an overland route connecting

Bohemia with Silesia via Jaroměř passed, laid bare vestiges of the municipal fortifications. The purpose of a feature sunk at the end of 14th or in the first half of 15th century into the area of the present street remains unknown. Sections documented along the W part of the street in which the trench was sunk down to the bedrock failed to show any traces of the early medieval hillfort. The most ancient of the local anthropogenous layers, the finds from which cannot unfortunately be dated, are likely to have been laid down as levellings preceding building of the highly medieval church of St. Nicholas.

Tab. 2 (str. 105): Jaroměř. Západní část Havlíčkovy ulice se zakreslením situací zjištěných v letech 1996-1997. Černě nalezené zdivo, silně tečkovaně zahloubený objekt u domu čp. 30, stavební suť u brány Panna a bližší nesledovaná odbouraná zdiva u chrámu sv. Mikuláše (předsíň a severní věž). Slabě tečkovaně historické objekty zmizelé v letech 1893-1905 (opěrák u brány Panna, poloha původního domu čp. 5 a podstavce sochy sv. Jana Nepomuckého před domem čp. 5). V do- mech čp. 4 a 9 vyznačen obrys sklepů, v domě čp. 30 poloha stěny se střílnovým okénkem.

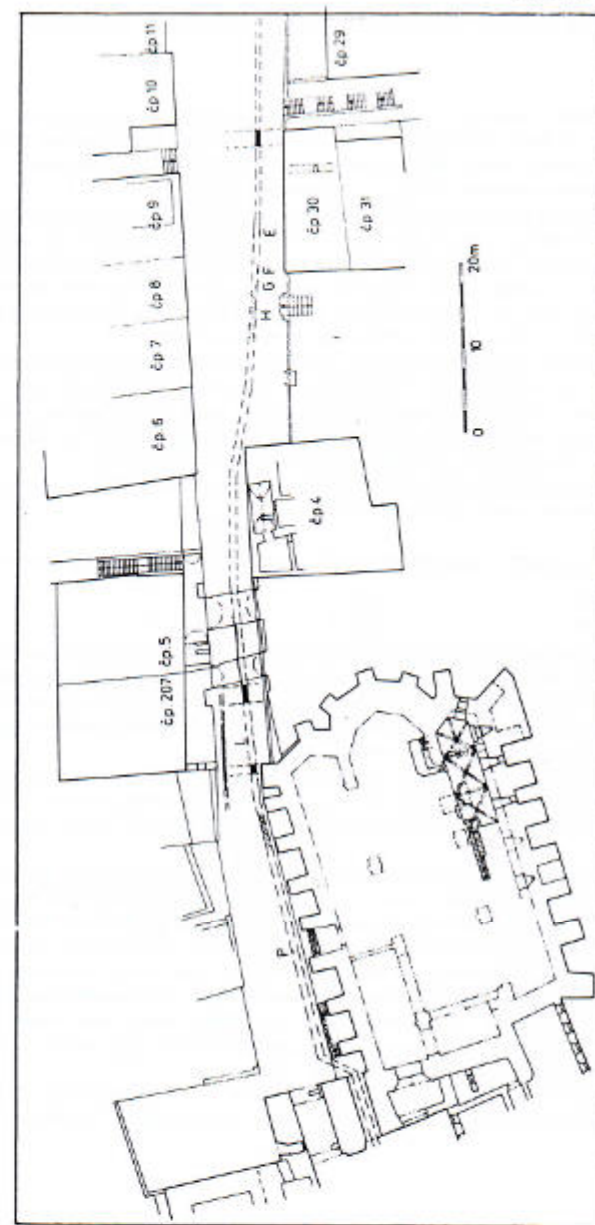
Pl. 2 (page 105). Jaroměř. Western part of Havlíčkova street with situations observed in 1996-1997. Black: excavated masonry. Strong dots: a sunk feature by the house No. 30, building debris by the „Panna“ (Virgin) gate and lines of demolished and unsurveyed masonry by St. Nicholas's church (porch nad N tower). Weak dots: historical structures removed in 1893-1905 (a buttress by the „Panna“ gate, situation of the original house No. 5 and of the pedestal of the statue of St. John of Nepomuk in front of the house No. 5). The cellars in houses Nos. 4 and 9 and the situation of a wall with a loophole-like window in house No. 30 are outlined.

Tab. 1

Tab. 1: Jaroměř. Výřez z císařského otisku stabilního katastru (1840).
 Pl. 1. Jaroměř. Section from the imperial copy of the Stable cadastre map (1840).

Tab. 2

Tab. 3: Jaroměř. Profily vybraných situací odkrytých výkopem v Havlíčkově ulici.

Popis vrstev:

E - 1) škvára, 2) dlažba z valounů a úlomků opuky, 3) hnědošedý sypký štěrkopisek, 4) červenohnědý ulehlý štěrkopisek, 5) šedý ulehlý písek s úlomky opuky a cihel, 6) valounová dlažba, 7) červený hrubozrný písek, 8) šedý jílovitý štěrk s opukovou drti, 9) šedookrový štěrkopisek, 10) šedý jílovitý štěrkopisek s oblázky a nočnými uhlíky, 11) dlažební kostky.

F - 1) tmavě hnědá slabě písčité ulehlá hlina s oblázky, 2) hnědošedá slabě písčité ulehlá hlina, 3) šedý štěrk, 4) červenošedý štěrk, 5) šedý jíl, 6) opuková dlažba, 7) zvětralá maltovina, 8) valounová dlažba (3 vrstvy?), 9) červený písek, 10) šedookrový štěrk, 11) opukové podloží, 12) dlažební kostky.

G - 1) okrový štěrk, 2) béžový jíl, 3) šedohnědý sypký štěrkopisek, 4) černošedý hrubozrný písek, 5) šedý písek, 6) hnědý písek, 7) valounová dlažba, 8) červený písek, 9) šedý hrubozrný písek s oblázky, 10) valounová dlažba, 11) šedý jílovitý štěrkopisek, 12) dlažební kostky.

L - 5) červenošedý štěrk, 6) černošedá škvára, 7) okrový hrubozrný písek, 8) zelenošedý písčité jíl, 9) oblázková dlažba, 10) úlomky opuky, 11) šedohnědý slabě hlinitý hrubozrný písek, 12) šedohnědá písčité hlina s příměsí zvětralé maltoviny, s úlomky cihel a s oblázky, 13) opukový štět, 14) dlažba z velkých valounů, mezi nimiž se vyskytují upravené kameny (viz tab. 4 dole), 15) šedohnědý štěrkopisek s oblázky, valouny a úlomky cihel, 16) valounová dlažba, 17) dlažební kostky.

P - 1) škvára, 2) žlutošedý štěrk, 3) opukový štět kladený ve dvou vrstvách, 4) okrový štěrk, 5) černý jemný písek, 6) opukové podloží, 7) dlažební kostky.

Pl. 3. Jaroměř. Sections through selected situations unearthed by excavations in the Havlíčkova street.

Layer description:

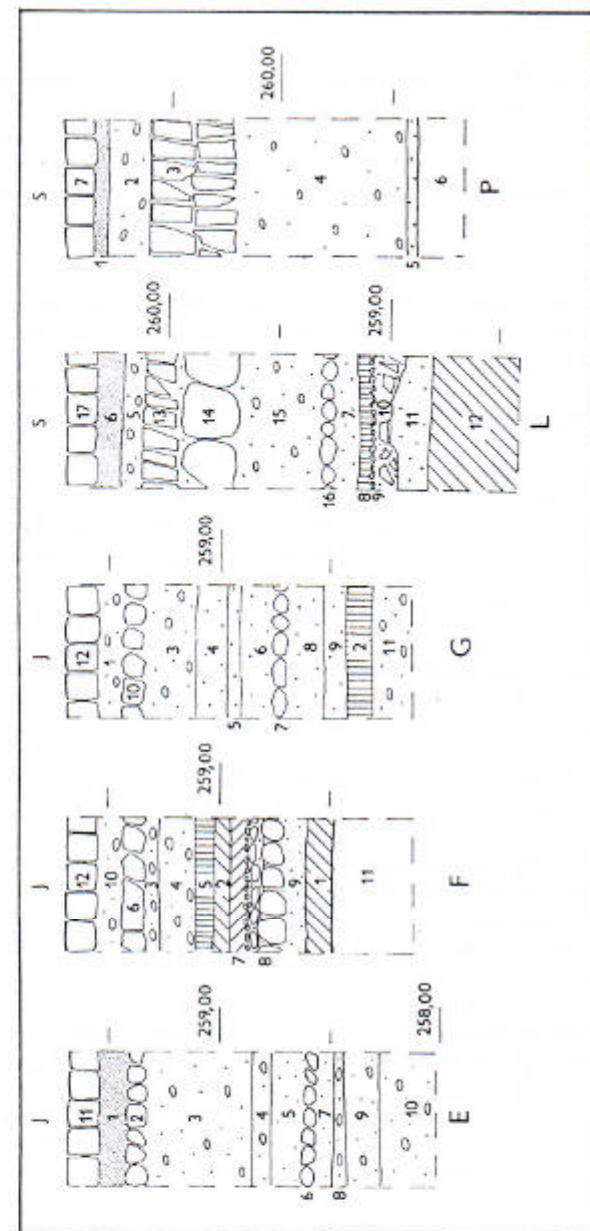
E - 1) layer of crushed and burnt filling material, 2) pavement from pebbles and fragments of opuka (local chalky limestone), 3) brown-grey incoherent gravelly sand, 4) red-brown coherent gravelly sand, 5) grey consolidated sand with fragments of opuka and bricks, 6) a pebble pavement, 7) red coarse-grained sand, 8) grey loamy gravel with crushed opuka, 9) grey to ochre gravelly sand, 10) grey loamy gravelly sand with pebbles and occasional charcoal fragments, 11) pavement cubes of stone.

F - 1) dark brown, weakly sandy, consolidated clay with pebbles, 2) brown-grey, weakly sandy, consolidated clay, 3) grey gravel, 4) red-grey gravel, 5) grey loam, 6) an opuka pavement, 7) weathered mortar, 8) a pebble pavement (in three layers?), 9) red sand, 10) grey to ochre gravel, 11) opuka bedrock, 12) pavement cubes of stone.

G - 1) ochre-coloured gravel, 2) beige-coloured loam, 3) grey-brown incoherent gravelly sand, 4) black-grey coarse-grained sand, 5) grey sand, 6) brown sand, 7) a pebble pavement, 8) red sand, 9) grey coarse-grained sand with pebbles, 10) a pebble pavement, 11) grey loamy gravelly sand, 12) pavement cubes of stone.

L - 5) red-grey gravel, 6) black-grey burnt and crushed material, 7) ochre coarse-grained sand, 8) green-grey sandy loam, 9) a pebble pavement, 10) opuka fragments, 11) grey-brown, weakly clayey, coarse-grained sand, 12) grey-brown sandy layer with admixtures of weathered mortar, brick fragments and pebbles, 13) a layer of densely laid opuka fragments, 14) a pavement from large pebbles among which dressed stones are found occasionally (cf. Pl. 4, bottom), 15) grey-brown gravelly sand with pebbles, large pebbles and brick fragments, 16) a pebble pavement, 17) pavement cubes of stone.

P - 1) crushed and burnt material, 2) yellow-grey gravel, 3) a layer of densely laid opuka fragments consisting of two sub-layers, 4) ochre gravel, 5) black fine sand, 6) opuka bedrock, 7) pavement cubes of stone.

Tab. 4: Jaroměř. Severní profil zahloubeného objektu (situace H).

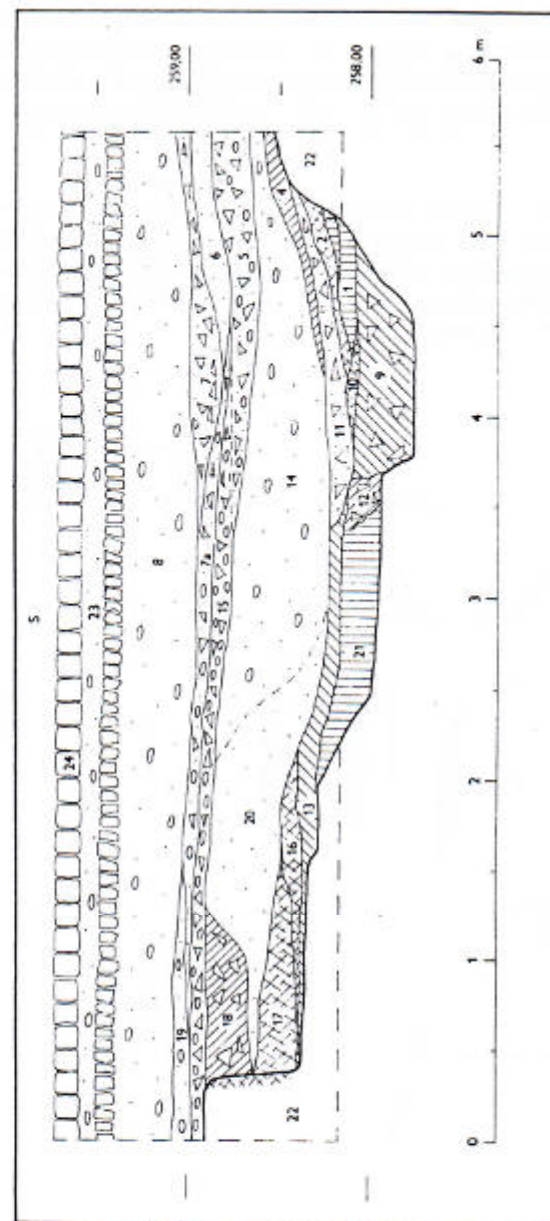
Popis vrstev:

1) tmavě hnědý zahliněný jíl s četnými uhlíky, 2) přepálená mazanice s uhlíky a s příměsí tmavě šedohnědé písčité hlíny, 3) červenošedý písčité jíl s opukovou drť, 4) tmavě šedý jíl promíšený zahliněným červenavým jílem, 5) červenočerný štěrkopísek s uhlíky a četnými úlomky opuky, 6) červenošedý písek s oblázky, 7) tmavě šedá opuková drť se silnou písčitou příměsí, 7a) tmavě šedý štěrkopísek s četnými úlomky opuky, 8) šedo-hnědý štěrkopísek ve východní části vrstvy, červený štěrkopísek v západní části, 9) opukové kameny a úlomky, prostor mezi nimi vyplněn mazlavou hnědošedou hlinou s příměsí písku, valounů a nečetných hrud přepálené mazanice, 10) přepálená mazanice s mnoha oblázky a úlomky opuky, 11) úlomky opuky, prostor mezi nimi vyplněn černohnědým zahliněným pískem, 12) žlutošedá opuková drť, 13) hnědočerná hlína s mnoha uhlíky, 14) hnědošedý jílovitý štěrkopísek s uhlíky a s úlomky cihel (velmi podobná, snad shodná s v. 20), 15) oblázky a úlomky opuky (charakter dlažby), 16) červená přepálená zemina, 17) místy černá, místy hnědá hlína s uhlíky a hručkami přepálené mazanice, 18) opukové kameny, prostor mezi nimi vyplňuje přepálená zemina, 19) tmavě šedý štěrkopísek, 20) hnědošedý silně jílovitý písek s četnými oblázky, uhlíky a zrnky mazanice (viz v. 14), 21) šedožlutý jíl s četnými hručkami mazanice, mnoha uhlíky a úlomky opuky, 22) podložní opuka (v západní stěně objektu křížky vyznačen rozsah propálení podloží do červena), 23) šedookrový štěrk, 24) dlažební kostky.

Pl. 4: Jaroměř. Northern section of a sunk feature (situation H).

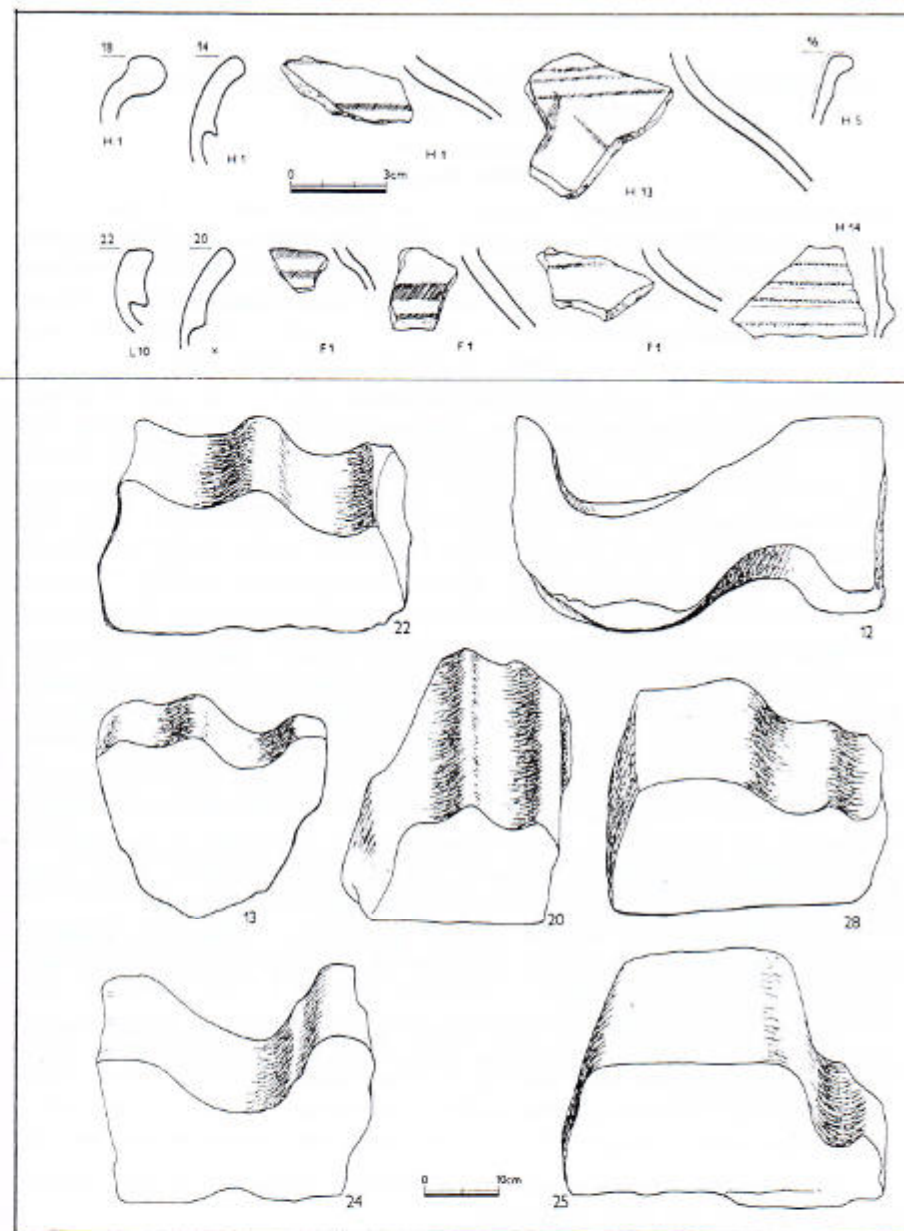
Layer description:

1) dark brown, clayey loam saturated with charcoal pieces, 2) burnt fragments of clay daub with charcoal pieces and admixture of dark grey-brown sandy clay, 3) red-grey sandy loam with crushed opuka, 4) dark grey loam mixed with clayey reddish loam, 5) red-black gravelly sand with charcoal pices and numerous opuka fragments, 6) red-grey sand with pebbles, 7) dark grey crushed opuka with a heavy admixture of sand, 7a) dark grey gravelly sand with abundant opuka fragments, 8) grey-brown gravelly sand in the E part of the layer, red gravelly sand in its W part, 9) sundry opuka stones and fragments with the intervening space filled in by sticky brown-grey clay with admixtures of sand, pebbles and occasional clods of burnt clay daub, 10) burnt clay daub with many pebbles and opuka fragments, 11) opuka fragments with the intervening space filled in by black-brown clayey sand, 12) yellow-grey crushed opuka, 13) brown-black clay saturated with charcoal pieces, 14) brown-grey loamy gravelly sand with charcoal pieces and brick fragments (very much like, and perhaps identical with, layer 20), 15) pebbles and opuka fragments (of pavement character), 16) red burnt clay, 17) variegated, sometimes black and sometimes brown clay with charcoal pieces and clods of burnt clay daub, 18) opuka stones with the intervening space filled in by burnt clay, 19) dark grey gravelly sand, 20) brown-grey, strongly loamy sand with abundant pebbles, charcoal pieces and grains of burnt clay daub (cf. layer 14), 21) grey-yellow loam with abundant clods of burnt clay daub, charcoal pieces and opuka fragments, 22) opuka bedrock (the extent in which it is stained by fire in the W wall of the feature is outlined by cross marks), 23) grey-ochre gravel, 24) pavement cubes of stone.

Tab. 5: Jaroměř. Nahoře: Výběr z keramických zlomků s označením příslušné situace a vrstvy. Zlomek označený x byl nalezen na hromadě zeminy z výkopu. - Dole: Výběr z kamenů druhotně použitých v 19. století k dláždění cesty v místech před nynějším domem čp. 207 (24 - nejpočetněji zastoupený tvar). Kreslila K. Macková.

Pl. 5. Jaroměř. Top: A sample of pottery fragments with references to their particular situations and layers. The fragment marked by x was found on a heap of excavated clay. - Bottom: A sample of stones from 19th-century secondary use as pavement of a road in front of the present house No. 207. 24 - the most frequently represented shape. Drawn by K. Macková.

VÝSLEDKY ANALÝZY UHLÍKŮ ZE ZAHLOUBENÉHO OBJEKTU (SITUACE H) V JAROMĚŘI

Miloš Kaplan

Paleobotanický materiál z výzkumu v Havlíčkově ulici byl odebrán z pěti vrstev zánikového horizontu objektu z 1. pol. 15. století. Jednalo se o 24 kusů zuhelnatělého dřeva. Počet kusů uhlíků náležejících určité skupině druhů v rámci jedné vrstvy zobrazuje tabulka č. 1.

Tabulka č. 1

číslo vrstvy/skupina druhů	Betula sp.	Fagus sp.	Quercus sp.	kůra (listnáč)
2	1	-	2	-
9	3	-	-	1
12	-	-	4	-
13	9	3	-	-
17	-	-	1	-

Dřevo stromů z rodu dub (*Quercus* sp., tj. *Q. petraea* - dub zimní a *Q. robur* - dub letní) je běžně užívanou surovinou a jeho zdrojem mohla být rostlinná společenstva z bezprostřední blízkosti zkoumané lokality, tj. acidofilní doubravy (svaz *Quercion robori - petrae*) a dubohabrové háje (svaz *Carpinion betuli*).

Dřevo buku (*Fagus* sp., evidentně však *Fagus sylvatica*) je též často používanou surovinou. Buk se může vyskytovat jako příměs jak v acidofilních doubravách tak především v dubohabrových hájích, popřípadě též na příkrých severních svazích vzdálených kolem 1 km od centra Jaroměře, které svým mezoklimatem umožňují rozvoj společenstva blízkého svazu *Fagion*.

Bříza (*Betula* sp.) je stabilní součástí společenstev acidofilních doubrav. Jako pionýrská dřevina se mohla objevovat na plochách s narušenou vegetací v blízkém okolí města Jaroměře.

Veškerý nalezený materiál byl přístupný v nejbližším okolí města, z takto početně chudého souboru však nelze získat konkrétnější představu o stavu vegetace v jeho okolí.

Miloš Kaplan: Results of analysis of charcoal pieces from a sunk feature (situation H) from the town of Jaroměř.

URČENÍ ROSTLINNÝCH MAKROZBYTKŮ Z JAROMĚŘE

Věra Čulíková

V roce 1997 jsme obdrželi od M. Ježka k determinaci rostlinných makrozbytků 4 drobné vzorky, odebrané z destrukce patrně vyhořelého, do slínovcového podloží zahloubeného objektu, který byl odkryt v Havlíčkově ulici v Jaroměři. K zániku objektu (H) došlo koncem 14. či během první poloviny 15. století (viz článek M. Ježka a J. Slavíka v tomto sborníku). Vzorky z vrstev 9, 12, 13, které tvořily část výplně objektu H, obsahovaly pouze nepatrné množství zlomků (v délce do 2 - 3 cm) zuhelnatělého dřeva listnáčů, ve vzorku z vrstvy 17 jsme kromě taktéž zuhelnatělého dřeva u drti zaznamenali dále diaspory 8 taxonů (viz seznam), z nichž 3 představují užitkové rostliny, zbývajících 5 jsou nejběžnější druhy rumištní a plevele. Všechny druhy v materiálu zjištěné jsou tedy spjaty s činností nebo aspoň přítomností člověka. Z kulturních rostlin byly podchyceny pouze ořešák královský (*Juglans regia*), ječmen obecný (*Hordeum vulgare*) a fíkovník smokvoň (*Ficus carica*). Výskyt nažek fíkovníků ve vrcholně středověkých antropogenních sedimentech na území České republiky je takřka pravidelnou záležitostí (nejstarší doklady konzumace fíků máme zatím k dispozici z Prahy - Malé Strany z 9. století - Čulíková 1997, v tisku), nález z Jaroměře v rámci minimálního množství rostlinných zbytků jen potvrzuje, že fíky představovaly ve středověkých Čechách oblíbené a snadno dostupné ovoce. Planě rostoucí druhy se do objektu dostaly buďto s obilím nebo rostly v okolí. Lipnicovité, patrně trávy, byly prokázány v podobě otisků čepelí a stébel v mazanici.

Mezi zuhelnatělým dřevem převládaly dub (*Quercus* sp.) a vrba/topol (*Salix/Populus* sp.), uhlíky buku lesního (*Fagus sylvatica*) a drť ve vzorku z vrstvy 13 patrně pocházely z 1 většího kusu. Determinace krušiny olšové (*Frangula alnus*), keře hojně provázícího lesy, křoviny i luhy, není jednoznačná. Avšak vrby, případně topoly i krušina bezpochyby provázely společenstva polabské nivy, tj. vrbové křoviny, olšiny a luhy, na něž podle rekonstrukčního geobotanického mapování (Mikyška a kol. 1969) navazovaly všude v okolí Jaroměře dubo-habrové háje (*Carpinion betuli*). V případě buku lesního předpokládáme, že šlo o dřevo stavební, dopravené z vyšších poloh především v podhůří Krkonoš, kde jsou rekonstruovány různé typy bučin (*Eu-Fagion*, *Luzulo-Fagion*).

Chenopodium album L., merlík bílý	2 semena + 1 zl.
Fagus sylvatica L., buk lesní	12 zl. zuheln. dřeva + drt'
Ficus carica L., fíkovník smokvoň	1 nažka + 2 zl.
Galium cf. spurium L., svízel nepravý?	1 nažka
Hordeum vulgare L., ječmen obecný	1 zuheln. obilka
Juglans regia L., ořešák královský	1 zl. skořápky
Polygonum persicaria L., rdesno červívec	1 nažka
Quercus sp., dub	18 zl. zuheln. dřeva
Salix sp./Populus sp., vrba/topol	11 zl. zuheln. dřeva + drt'
Sinapis arvensis L., hořčice rolní	2 semena
Vicia sp., vikev	3 zuheln. dělohy
cf. Frangula alnus, ? krušina olšová	3 zl. zuheln. dřeva + drt'
Poaceae, lipnicovité - otisky stébel a čepeli listů v mazanici	

Literatura:

- Čulíková, V. 1997: Výsledky analýzy rostlinných makrozbytků z lokality Praha 1 - Malá Strana, Tržiště čp. 259/III, in: Život v archeologii středověku, ArÚ AV ČR Praha, v tisku.
- Mikyška, R. a kol. 1969: Geobotanická mapa ČSSR. List M-33-XVI Hradec Králové. Praha.

V. Čulíková: The determination of plant macro-remains from a feature unearthed at Jaroměř, which ceased functioning at the end of 14th or in the first half of 15th century, has resulted in the observation of evidence for usual synanthropic vegetation of the Labe/Elbe-river watermeadow area. It has also borne out the widespread popularity of figs the most ancient find of which within the present Czech Republic dates back to the ninth century (Prague-Malá Strana).

VÝZKUM PROFILU MĚSTSKÝCH HRADEB
V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ V R. 1982

Pavel Rous

Výkop pro základy dekádní telefonní ústředny v Havličkově Brodě mezi Beckovského ulicí a ul. Na hradbách (dnes zaniklou), konkrétně na bývalých parcelách č. 108/5, 668, 179 a 103, zasáhl a z větší části vytěžil pozůstatky zaniklého městského hradebního opevnění o liniové délce 28 m. Stalo se tak v blízkosti někdejšího severozápadního nároží hlavní městské hradební zdi (Tab. 1).

Zmíněné pozůstatky městské fortifikace, tj. spodní partie hlavní a parká-nové hradební zdi včetně části profilu hradebního příkopu, byly nejvíce znatelné na severní stěně stavebního výkopu, která měla délku 30 m a výšku kolísající mezi 4 a 5 m. Obě hradební linie byly severní stěnou přetnuty téměř kolmo a bylo tak možné pozorovat vzájemný vztah všech dochovaných fortifikačních prvků. Proto se záchranný výzkum provedený OM Havlíčkův Brod od 16. 9. do 4. 11. 1982 soustředil na dokumentaci severní stěny výkopu. Její sešikmení a zbrzdění, zemina sesouvající se ze svrchních vrstev profilu a ze zbytků výhozů u samého okraje výkopu, znesnadňovaly pozorování a zaměření stratigrafie. Sledovaný profil byl po částečném začištění navlhčen jemným postřikem a fotodokumentován na barevnou inverzi a černobíle. Zakreslení profilu však proběhlo až za jeho podstatně méně čitelného suchého stavu. Z některých vrstev profilu byly získány nálezy, vrstvy z doby výstavby starší (hlavní) hradební linie byly testovány v celé své délce.

Protože se z příslušné dokumentace ztratil list s terénním popisem vrstev, byly chybějící údaje částečně doplněny podle poznámek na sáčcích s nálezy a na terénním nákresu, přihlédnuto bylo i k příslušné fotodokumentaci, jež posloužila i k upřesnění a doplnění kresby profilu (Tab. 2).

Ve stavebním výkopu byl dále zjištěn profil zahloubeniny (v. 0,6 m, d. 0,6 m), rýsující se přibližně uprostřed západní stěny výkopu a zasahující do hl. 2,6 m pod úroveň dnešního terénu. Z její tmavé skvrnitě výplně, skládající se z modravé jílovité a rzivé písčité složky, byly získány 2 drobnotvaré zlomky keramiky, zařaditelné do 14. - 15. stol. Na povrchu dna výkopu byl nalezen 1 zlomek středověké keramiky (Tab. 3 : 9).

Ze stratigrafie severního profilu lze hypoteticky odvozovat pořadí vzniku jednotlivých fortifikačních prvků v místě výzkumu. V původním terénu byla nejprve vykopána poměrně mělká základová rýha (hl. 0,5 m, š. necelých 2,5 m) pro hlavní hradební zeď. Vykopaná zemina byla vyházena možná za východní

okraj rýhy, jak by nasvědčoval inverzní vztah vrstvy 2c (tmavší spodní) a 5 (světlejší svrchní) a jejich délka nepřesahující 3 metry. Není vyloučeno, že základový výkop zůstal nějaký čas otevřený a stačil se zanést jistým množstvím odpadu, jak naznačují relativně četné nálezy z vrstvy 2b (viz níže). Po nebo při výstavbě hlavní hradební zdi, jejíž sílu nad základovou úrovní nebylo možné zjistit (pravděpodobně tak jako na dvou jiných dosud ověřených místech nedosahovala 1 m), byl vyhlouben ve vzdálenosti 11 až cca 23 m od jejího vnějšího líce hradební příkop hluboký zhruba 3 až 4 m, jak naznačuje dochovaná křivka jeho svahů, a široký v úrovni někdejšího povrchu terénu asi 12 m. Zemina z výkopu byla navršena do prostoru mezi hradební zeď a hradební příkop jako parkánový násep (vrstva 4) vysoký minimálně 2 m.

Výstavba hlavní hradební zdi je datována 2 listinnými prameny (CIM II, 161, 170 - 171). 25. 3. 1310 vydali páni z Lichtenburka pro Německý Brod příslušné privilegium a k 13. 10. 1314 se dozvídáme, že řád německých rytířů na svůj náklad postavil jen polovinu ze stanovených dvou provazců hradby a dokončení jeho úkolu na sebe vzali měšťané. To, že německobrodští měšťané byly osvobozeni v souvislosti s výstavbou hradby celkově na 11 let od placení berní, svědčí podle J. Sochra (1989, 8) o tom, „že stavba musela pokračovat ještě i v roce 1321“. Třeba dodat, že hradební příkop vznikl s největší pravděpodobností současně s hlavní kamennou hradbou, jak nepřímo dokládá zmínka o mostech před městskými branami z r. 1362, odlišující je od „velkého“ mostu přes Sázavu (Sochr 1989, 12).

Na základě historických zpráv lze tak počítat s tím, že v polovině 14. století byla hlavní hradební zeď s příkopem dokončena a proto nálezy z vrstev 2a (5 zl. keramiky), 2b (33 zl. keramiky a 1 kovářská struska o průměru 14 cm a výšce 10 cm) a 2c (15 zl. keramiky bylo podle zápisu na přísl. sáčku nalezeno na „rozhraní“ mezi vrstvou 2c a 5), je možné datovat před tuto časovou hranici, s tím že k jejich uzavření ve vrstvách došlo nejspíše ve 2. až 3. desetiletí 14. století.

Posuzováno souhrnně, z 53 rezných a převážně drobnotvarých keramických střepů z uvedených vrstev tvoří nejpočetnější skupinu (35 zl.) keramika z černého materiálu a to buď na povrchu černá, nebo většinou s povrchovými vrstvičkami či přetahy šedých odstínů do okrova, hněda až hnědočervená se slabou příměsí jemné slidy. V tmavé hmotě jsou místy patrná zrnka světlejšího ostřiva, zastoupení tuhy je ojedinělé a navíc sporné. „Černou“ keramiku (Tab. 3 : 1, 2, 4, 6, 8) charakterizuje oxidační měkký až středně tvrdý výpal, jemně drsný povrch, stopy obtáčení a otisky podložky na dnech. Do uvedené keramické skupiny patří i střep získaný sběrem (Tab. 3 : 9). Dalších 16 zlomků vykazuje na lomu sendvičový efekt (černé jádro většinou oboustranně překryté chladně šedobílými až světlešedými vrstvami, jejichž mocnost tvoří zhruba 1 až 2 třetiny síly střepu). „Šedá“ sendvičová keramika (Tab. 3 : 3, 5, 7,

10) se dále odlišuje od „černé“ tvrdším výpalem, výraznějším ostřivem, více patrnými a přítomnými rotačními rýžkami a menším, nevýrazným zastoupením jemné slidy na povrchu, jenž je zbarven ve škále od neutrální černošedé až po chladnou šed' různých odstínů. Obě popsané skupiny keramiky doplňuje 1 zlomek cihlově okrového povrchu (z vrstvy 2c), s černým jádrem na lomu, překrytým cihlově červenými vrstvami a 1 zlomek tvrdě vypálené keramiky (z vrstvy 2b), s tmavošedou hmotou s bílým ostřivem a cementově šedým povrchem.

Na sklonku 15. století (termínem post quem podle Poselkyně starých přiběhů... z r. 1700 sepsané J. F. Beckovským, rodákem z Německého Brodu, je 17. březen 1472) došlo k postavení parkánové kamenné hradební zdi těsně u terénní hrany parkánového tělesa, která tvořila vnitřní okraj hradebního příkopu. V nadzákladové úrovni měla parkánová zeď ve zkoumaném místě sílu přibližně 1 m. Ve zjiřovatěle zóně pod její základovou spárou byla nalezena švestková pecka.

Z výplně hradebního příkopu představovalo souvrství 8 nejstarší viditelnou uložení. Získáno bylo odtud 48 zl. uvnitř glazované hrnčiny (z toho 10 okrajů /Tab. 3 : 11 - 19; okraj talíře na obr. 16 zdoben hnědým a zeleným malováním na engobě/, 5 páskových uch s nasazením na horní okraj, z nich 1 ucho s důlkem na horním nasazení), 6 zl. redukované keramiky většinou na vnějším povrchu zalešřované, 4 zl. rezné hrnčiny, 3 zl. kameniny (z nich 1 zdobený otiskem radýlka nebo zkrouceného svazku drátků??), hnědě polévaný - Tab. 3 : 20), 3 zl. kachlů (z nich 1 rezný s neurčeným fragmentem reliéfní výzdoby na ČVS), 1 zl. oboustranně glazované keramiky, 4 zl. skla. Nálezy ze souvrství 8 dovolují datovat zřejmě nejpodstatnější závažku příkopu ve zkoumaném místě do 17. - 18. století.

Z vrstvy 9, a není vyloučeno, že i z přilehlého úseku vrstvy 10, pochází 10 zl. uvnitř glazované hrnčiny (mj. 1 výduť se šikmým kanelováním na lici), 2 zl. neglazované hrnčiny, 5 zl. kachlů (výzdoba ČVS nezachycena), 2 zl. skla, 2 hlemýždi ulity, 1 zvířecí roh a 1 rostlinný makrozbytek (neurčený). Poslední nálezovou vrstvou v zásypu hradebního příkopu byla vrstva 10, z níž získány 4 zl. uvnitř glazované a 1 zl. rezné hrnčiny, 3 zl. pseudokameniny, 1 zl. bělniny, 1 zl. porcelánu a 3 zl. skla. Jde asi o jednu ze závažek hradebního příkopu prováděných postupně od r. 1906 až 1926 (Sochr - Sochrová 1992, 15). V kamenité vrstvě 12 v blízkosti zdiva parkánové hradby byly nalezeny 2 zl. keramiky uvnitř glazované.

Stopy po nějaké starší nezděné fortifikaci Brodu, o níž se v regionální literatuře (naposledy Sochr 1989, 7 - 8; Sochr - Sochrová 1992, 14) uvažovalo s ohledem na výslovné svolení k opevnění města, uděleného Otou Braniborským 7. 12. 1278 (CIM II, 92 - 93), nebyly na zkoumaném místě rozpoznány.

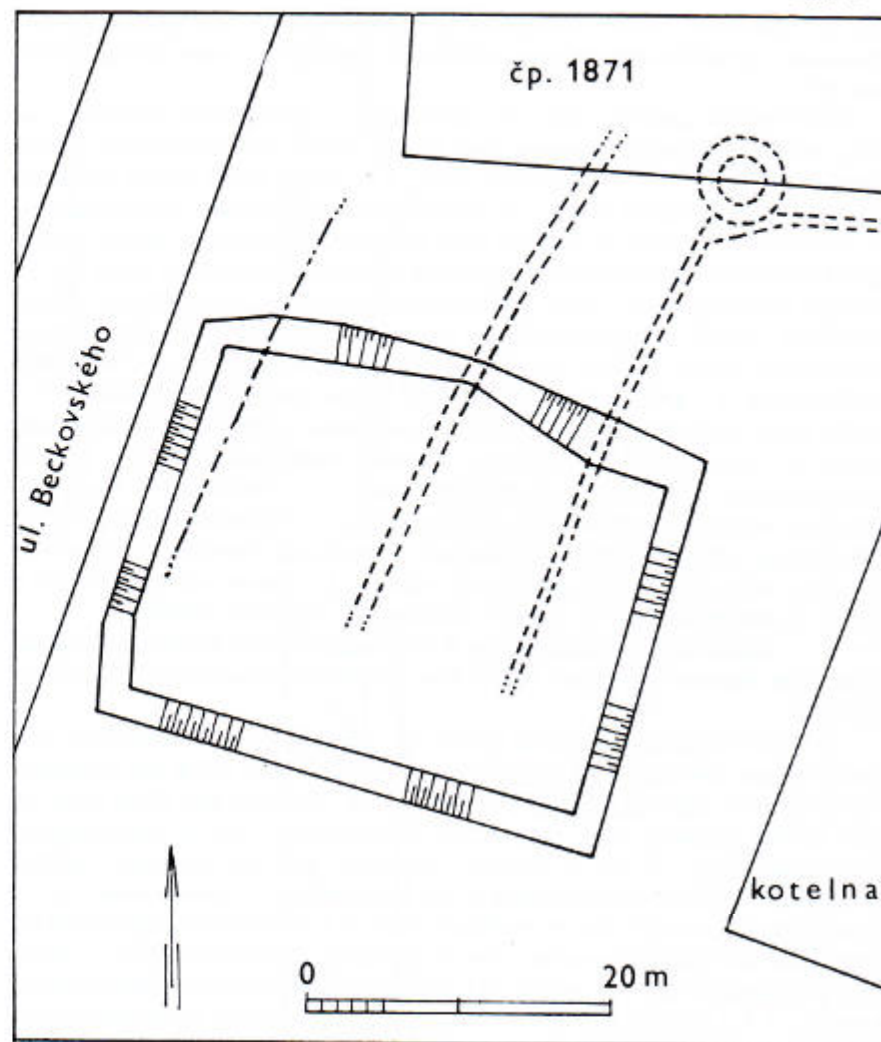
Literatura:

- CIM II = Čelakovský, J. (ed.) 1895: Codex juris municipalis regni Bohemiae II. Praha.
- Rous, P. - Veselý, E. 1979: Nálezy v Havlíčkově Brodě v roce 1978, ZMVČ VI, 194 - 104.
- Sochr, J. 1989: Havlíčkův Brod v době předhusitské, Havlíčkobrodsko 1, 7 - 34.
- Sochr, J. - Sochrová, M. 1992: Havlíčkův Brod a okolí. Havlíčkův Brod.

Pavel Rous: Investigations of a section of the municipal fortifications at Havlíčkova street in 1982. A section of the city wall 28 m long and situated close to the NW corner of the municipal fortification was dug up and destroyed during laying a foundation for a telephone exchange. The investigation focused on documentation of the N wall of the foundation pit cutting both the main and the outer-ward walls and a part of the ditch at the length of some 30 m. My contribution gives detailed surveys of the local situation, of the pottery fragments found and of existing written sources relating to the erection of ramparts after 1310. The pottery from layers 2a, 2b and 2c (Pl. 3: 1-10) is likely to have been trapped in these layers during the second and third decade of the 14th century. Within the municipal ditch, the earliest visible deposit was represented by a layer sequence No. 8 which has yielded pottery fragments (Pl. 3: 11-19). These date the levelling of the ditch at this spot into the 17th-18th centuries. No traces of any fortification not built of masonry have been observed during the excavations.

Tab. 1 Havlíčkův Brod. Poloha stavebního výkopu pro dekadní telefonní ústřednu podle zaměření ing. M. Musila z 2. 11. 1982. Na základě výsledků výzkumů v letech 1978 (Rous - Veselý 1979, 104) a 1982 a podle parcelních hranic na technické mapě Havlíčkova Brodu (stav k r. 1973) je zčásti vyznačen někdejší průběh hlavní a parkánové hradby a vnějšího okraje hradebního příkopu.

Pl. 1. Havlíčkův-Brod. Situation of the excavation for the foundation of a decade telephone exchange according to a survey by Ing. M. Musil of 2 November 1982. The one-time courses of the main and outer-ward walls and of the outer edge of the fortification ditch are plotted according to the results of excavations of 1978 (Rous-Veselý 1979, 104) and of 1982 and according to the building-plot boundaries on a technical map of the town of Havlíčkův-Brod (as in 1973).

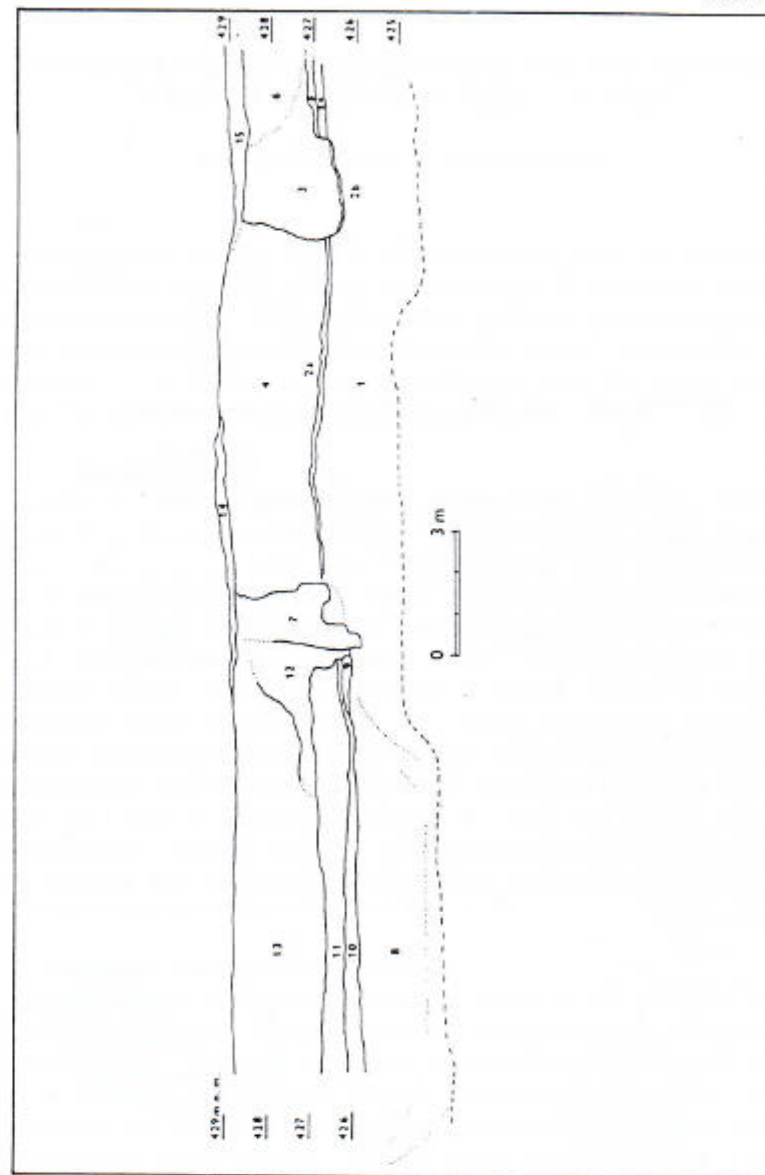

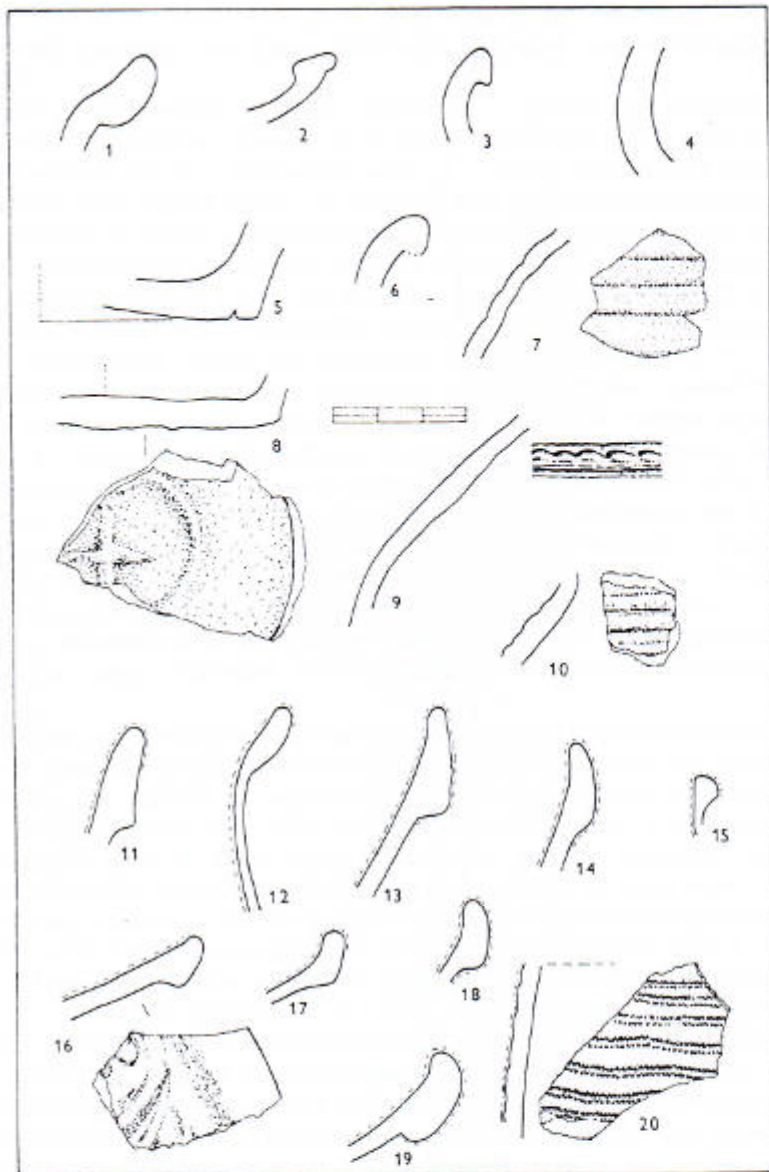
Tab. 2 Havlíčkův Brod. Stratigrafie severního profilu stavebního výkopu (čárkovaně vyznačeno dno výkopu, tečkovaně nezřetelná - nejistá stratigrafická rozhraní):

1 - písčité podloží (zvětralá rula), 2a - šedá vrstva s načernalými skvrnami, s uhlíky, místy s drobnými kameny, 2b - tmavá vrstva pod základovou spárou hlavní hradební zdi, 2c - šedohnědá vrstva, 3 - spodní partie hlavní hradební zdi: lomové zdivo pojené hlinou, ve východní části přecházelo v hlinitokamenitou destrukční (?) vrstvu, ve svrchní části patrné mladší stavební zásahy, související s novověkým nebo recentním využitím hradební zdi ke stavbě domu čp. 25 (dnes již neexistujícího) v ulici Na hradbách, jak vyplývá z promítnutí polohy stavebního výkopu do předcházejícího stavu parcelace, 4 - světle žlutookrová písčité vrstva, oproti podloží (1) vykazovala hrudkovitější strukturu, 5 - světle hnědá vrstva, 6 - světle okrová hrudkovitá vrstva (přemístěné podloží?), 7 - spodní partie parkánové hradební zdi: lomové zdivo pojené kvalitní vápennou maltou, 8 - výplň hradebního příkopu: souvrství variabilního zbarvení, jílovité až hlinitopísčité zjílovatělé, s ojedinělými kameny, 9 - šedohnědá vrstva, 10 - šedočerná vrstva, 11 - světle šedá, hlinitá vrstva, 12 - písčítokamenité zřejmě destrukční a navážkové souvrství tvořené kumulacemi kamenů a fragmentů cihloviny, místy s výraznou přítomností vápna, 13 - okrová vrstva s šedými a žlutými skvrnami, hlinitá, 14 - písek s oblázky, 15 - kamenitá navážka

Pl. 2. Havlíčkův-Brod. Stratigraphy of the N section of the building excavation. Dashed line: bottom of the ditch. Dotted lines: indistinct or uncertain stratigraphical interfaces.

1 - sandy virgin soil (weathered gneiss), 2a - grey layer with blackish spots, with charcoal pieces and occasional small stones, 2b - a dark layer below the foundation level of the main city wall, 2c - a grey-brown layer, 3 - the lower part of the main city wall: rubble masonry with clay mortar decomposing into a stone-and-clay destruction(?) layer in its E segment. Its upper part has sustained building interferences in the course of erection of the post-medieval or recent house No. 25 (not existing at present) in the Na-hradbách street, as is indicated by projection of the situation of the building excavation into the preceding building-plot grid. 4 - sandy layer of light yellow to ochre colour, of a more granulated structure than the subsoil layer (1), 5 - a light brown layer, 6 - light ochre granulated layer (translocated subsoil?), 7 - lower part of the outer-ward wall: rubble masonry laid in good-quality lime mortar, 8 - filling of the fortification ditch: a sequence of variegated layers, loamy to clayey-sandy, loam-turned, with occasional stones, 9 - a grey-brown layer, 10 - a grey-black layer, 11 - a light grey, clayey layer, 12 - a sandy-stony sequence of layers made up of clusters of stones and brick-matter fragments and of occasional lime concentrations, possibly of destruction character, 13 - a clayey ochre layer with grey and yellow spots, 14 - sand and pebbles, 15 - a levelling of stones.

POČETNÝ POZDNĚ RENESANČNÍ KACHLOVÝ SOUBOR Z HRADU RÝZMBURKU, OKR. NÁCHOD

Zdeněk Hazlbauer - Josef Hlaváček

1. Úvod

Pokud je nám známo, nebyl z východočeského hradu Rýzmburku zatím publikován žádný materiál, týkající se historických, tj. gotických či renesančních kamnových kachlů. Chtěli bychom proto předložit vyhodnocení jednoho ze starších dosud nezpracovaných nálezů rozsáhlého pozdně renesančního kachlového souboru, a tak alespoň na tomto kamnářském materiálu ukázat, jaká topná zařízení byla používána na hradě v době před počátkem třicetileté války.

2. Nálezové okolnosti

Soubor byl získán druhým z autorů tohoto sdělení již na jaře 1986 během povrchového průzkumu hradní zříceniny. V její SV části na samém okraji svahu směrem k řece Úpě a k rokli, která odděluje vlastní hrad od předhradí, byly nalezeny nejméně čtyři jámy, které zřejmě vznikly propadnutím kleneb tamních místností. V jedné z nich o rozměrech cca 600 x 460 cm se v hloubce 180 - 200 cm pod dnešním povrchem nacházela vrstva s větším množstvím převážně kachlových zlomků. Tato vrstva spočívala na dlažbě, složené ze čtvercových nezdobených dlaždic o rozměrech 18 x 18 x 6 cm, vyrobených z vypálené hlíny cihlového zabarvení, které ležely na pískovém zásypu klenby. Tato archeologicky bohatá vrstva byla překryta mohutnějším zásypem ze zříceného zdiva, skládajícího se z cihel a opukových kamenů. Z vrstvy byl vybrán pojednáváný kachlový soubor, jeho část však bylo nutno ponechat na místě pro značné riziko zřícení stavební suti. Naopak část zlomků ležela volně na stráni nad řekou.

Přesná lokalizace místa nálezů viz plán 1 (A).

3. Souhrnná charakteristika souboru

Získaný soubor je mimořádně bohatý, a to jak co do celkového množství kachlových zlomků, tak i identifikovatelných kachlových typů. Jeho mimořádně důležitým znakem je vzácná uniformita ikonografického zpracování reliéfních ploch a použitých specifických výrobně - technologických znaků. Jak bude uvedeno dále, tyto okolnosti nasvědčují, že až na ojedinělé artefakty, které se do souboru dostaly zřejmě odjinud, všechny ostatní kachle pocházejí z jediného, pravděpodobně in situ stojícího a později destruovaného kamnového tělesa.

V souboru byly bezpečně rozpoznány tyto základní morfologické typy kamnářských výrobků: tři odlišné typy římsových kachlů (jeden z nich kromě

řádkového i rohový), čtyři různé typy reliéfních řádkových tzv. zrcadlových kachlů, jeden typ „tapetového“ kachle a pozůstatky jednoho typu řádkového kachle s hladkou nezdobenou čelní stěnou. Dále soubor obsahuje jeden typ vrcholového polokruhového akroteria.

Z materiálu se podařilo více či méně rekonstruovat nejméně 32 nezastupitelných kachlů. Bližší neurčitelný počet kachlových jedinců, přesahující určité nejméně další dvě desítky výrobků, spočívá ve více než 400 zlomcích obdobných čelních vyhřívacích zrcadlových stěn a skoro 600 zlomcích typických vyhřívacích komor. Celkový počet získaných kachlových zlomků (včetně zlomků, ze kterých byly rekonstruovány kachle) tak přesahuje 1300 kusů.

S výjimkou zmíněného akroteria, tapetového kachle a zlomků s hladkou čelní stěnou, všechny ostatní výrobky vykazují zcela totožné výrobně - technologické znaky:

Všechny jsou velmi dobře vypáleny oxidačním způsobem z cihlově červené keramické hmoty, která obsahuje jen minimální množství velmi drobného ostřiva. Všechny čelní vyhřívací plochy kachlů jsou přetaženy žlutou až oranžově žlutou, většinou silně lesklou polevou, která často přesahuje z ČVS (čelní vyhřívací stěny) na zevní část vyhřívacích komor. Důležitým, poněkud výjimečným znakem je to, že poleva byla na keramickou hmotu nanášena vždy bez použití obvyklé engoby.

Komory jsou vždy přímé, rámového typu a vesměs relativně velmi nízké. Zevně jsou vždy opatřeny mělkými rovnoběžnými vytáčecími žlábků. Jejich vyhřívací otvory jsou u obdélných římsových a řádkových kachlů většinou oválné, u řádkového čtvercového kachle nepravidelně kruhové. Okraje vyhřívacích otvorů jsou vesměs zevně ovalené, někdy zvenku mírně prožlabené, nahře pak rovné.

Kachle jsou zevnitř jen výjimečně mírně zakouřené, otisk textilie na zadní ploše ČVS byl zjištěn pouze na kachli s nikou.

Rovněž ikonografická výzdoba vykazuje značnou jednotnost. U římsových kachlů se jedná o pouhé podélné bohaté profilování, skládající se z různých vývalků, výžlabků a rovných plošek. Pouze u jediného římsového kachle je tato výzdoba obohacena o další jednoduché výzdobné prvky.

Řádkové kachle, jak již bylo řečeno, patří vesměs k tzv. „zrcadlovému typu“, jejichž výzdobu čelních ploch tvoří pouze hladké, navzájem k sobě pod různými úhly skloněné stěny. Jeden z typů těchto kachlů obsahuje navíc uprostřed plochy jednoduchou plochou niku.

Zmíněné kamnové akroterium je sice opatřeno jinými barevnými odstíny polevy, jeho keramická hmota však plně odpovídá popisu hmoty u všech ostatních kachlů. Ze širšího rámce souboru poněkud vybočuje tapetový kachel, a to jak svoji zcela odlišnou ikonografickou výzdobou, tak i svými rozměry a typem

použité zelené polevy. Totéž platí i o pozůstatcích kachle s hladkou, nezdobenou ČVS.

S přihlédnutím ke všem popsáním ikonografickým a výrobním znakům, je možno celý soubor poměrně dobře datovat na přelom 16. a 17. století, nejdéle však do období počátku třicetileté války.

4. Jednotlivé kachlové typy souboru

4.1. Kamnové akroterium (tab. 3:1)

Je to polokruhovitý plochý kamnový nástavec o úplné šířce 580 mm a výšce 290 mm, spočívající na dolním podstavci, širokém 45 mm. Na dolním okraji přední plochy jsou dva sestupně postavené a dovnitř zaoblené hranoly. Nad nimi uprostřed je menší plochý půlkruh, od něhož se vějířovitě rozbíhají jednoduché lišty, zevně spojované užšími obloučky. Zevně od nich se mezi dvěma plochými lištami nacházejí ploché prvky. Ještě zevněji mezi další obdobnou lištou a okrajem jsou nepravidelně kruhové výzdobné prvky.

Nalezené artefakty tohoto typu jsou zdobeny dvěma systémy polev:

- Některé jsou celkově přetaženy tmavě zelenou lesklou polevou bez přítomnosti engoby.
- U jiných je výzdoba polychromní a vějířovitá pole jsou střídavě krémově bílá a černá, lišty pak žluté, malý dolní půlkruh a dolní zevní lišta tmavě zelená. Vnitřní dolní lišta nemá polevu a je cihlově červená. Polevy u všech uvedených prvků byly nanášeny bez engoby.

Artefakt není opatřen vyhřívací komorou, tj. nezasahoval do vytápěného prostoru kamen a měl tedy pouze výzdobnou a re. vyhřevnou funkci. Zadní polokruhový okraj artefaktu je obloukovitě zesílen. Na jednom místě oblouku je slepě ukončený kruhový otvor, snad pro upevnění akroteria na vrcholu kamen.

Zadní plocha výrobku je cihlově červená, rezná se zřetelným otiskem textilie po celé ploše. V souboru jsou pozůstatky nejméně tři nezastupitelných jedinců tohoto typu.

4.2. Řádkový kachel korunní kamnové římsy obdélného tvaru s členitou ČVS (tab. 1:1)

Úplná š = 258 mm, úplná v = 150 mm, hloubka komory (Hk) = 95 mm.

ČVS (odspodu): rovná ploška, lišta, užší vyšší vývalek, lišta, rovná plocha, lišta, široký vyšší vývalek, lišta, rovná plocha.

Ostatní morfologické znaky viz souhrnná charakteristika souboru. Celkem nejméně tři nezastupitelní kachloví jedinci.

4.3. Řádkový kachel pravděpodobně střední kamnové římsy obdélného tvaru a bohatě členitou ČVS (tab. 1:2)

Úplná š = 250 mm, úplná v = 165 mm, Hk = ?

ČVS (odspodu): rovná ploška, lišta, oblý vývalek, rovná ploška směřující šikmo dolů, nepravidelný hranol, šikmá ploška směřující vzhůru, lišta, rovná plocha, lišta, vývalek, lišta, rovná ploška.

Ostatní morfologické znaky viz souhrnná charakteristika souboru. Pouze část jedinců je navíc opatřena zevním bílým vápenným, zřejmě druhotně naneseným přetahem. Celkem nejméně 10 nezastupitelných kachlových jedinců.

4.4. Řádkový římsový kachel buď korunní nebo spíše pateční kamnové římsy (tab. 1:3)

Řádkový kachel: úplná š = 235 mm, úplná v = 165 mm, Hk = 103 mm.

Rohový kachel: levá plocha nahoře, úplná š = 170 mm, úplná v = 170 mm; levá plocha dole, úplná š = 118 mm, úplná v = 170 mm. Pravá plocha nahoře, úplná š = 162 mm, úplná v = 165 mm; pravá plocha dole, úplná š = 102 mm, úplná v = 165 mm.

ČVS (odspodu) : rovná ploška, jednoduchý hranol mezi dvěma lištami, na rovné ploše uprostřed zdvojený zahloubený kosodélník, na obou okrajích obdobné trojúhelníky. Mezi těmito prvky vždy po třech úzkých svislých okénkách. Nad další lištou plochý vývalek se šikmými trojitými proužky, mezi nimiž se nacházejí vždy tři vodorovné ploché vývalky. Pak opět lišta a nad ní esovitě prohnutý vývalek - výžlabek, zdobený řádkem stylizovaných palmetových listů. Stříškovitě vytažený okraj kachle tvoří jednoduchý hranol.

Ostatní morfologické znaky viz souhrnná charakteristika souboru. Celkem nejméně 5 nezastupitelných jedinců (1 rohový, 4 řádkový).

4.5. Řádkový kachel „zrcadlového“ typu čtvercového formátu (tab. 2:3)

Úplná š = 230 mm, úplná v = 230 mm, Hk = 60 mm.

ČVS : uprostřed plochý nezdobený čtverec 80 x 80 mm, ke kterému se ze všech stran svažují rovné nezdobené plochy. Složitá okrajová lišta se skládá z hranolu, vývalku, výžlabku a lišty.

Ostatní morfologické znaky viz souhrnná charakteristika souboru. Celkem nejméně 3 nezastupitelní jedinci.

4.6. Řádkový kachel „zrcadlového“ typu obdélného formátu - širší varianta (tab. 2:2)

Úplná š = 165 mm, úplná v = 230 mm, Hk = ?

ČVS : uprostřed plochý nezdobený obdelník 140 x 70 mm, ke kterému se ze všech stran mírně svažují šikmé nezdobené plochy. Zevně lišta, vývalek a různě široká hranolovitá lišta.

Ostatní morfologické znaky viz souhrnná charakteristika souboru. Celkově nejméně 1 jedinec.

4.7. Řádkový kachel „zrcadlového“ typu obdélného formátu - užší varianta (tab. 2:1)

Úplná š = 110 mm, úplná v = 235 mm, Hk = 90 mm.

ČVS : uprostřed plochý nezdobený obdelník 153 x 18 mm, ke kterému se ze všech stran mírně svažují šikmé nezdobené plochy. Zevně lišta, plochý vývalek a mírně zaoblená okrajová lišta.

Ostatní morfologické znaky viz souhrnná charakteristika souboru. Celkově nejméně 1 jedinec.

4.8. Řádkový kachel „zrcadlového“ typu čtvercového formátu (tab. 3:3)

Úplná š = 182 mm, úplná v = 186 mm, Hk = 78 mm.

ČVS : Uprostřed plochy dvojitě orámovaná mělce zahloubená nika s plochým povrchem v jednoduchém čtvercovém rámečku, v jehož horních rozích jsou kruhové zahloubené výzdobné motivy. Zevně od rámečku mírně prožlabené plošky bez ozdob, pak lišta a zevně širší jednoduchý hranol. Vzadu otisk textilu.

Ostatní morfologické znaky viz souhrnná charakteristika souboru. Celkem nejméně 2 nezastupitelní jedinci.

4.9. Řádkový „tapetový“ kachel čtvercového formátu (tab. 3:2)

Úplná š = 220 mm, úplná v = 216 mm, Hk = 80 mm.

ČVS : tapetový vzor se skládá ze středového kroužku a soustavy jednoduchých, symetricky probíhajících lišt, tvořících uprostřed čtverec a při okrajích odpovídající trojúhelníky, při horním a dolním okraji plochy pak proti sobě obrácené hrotité oblouky, vyplněné stylizovanými palmetami. Reliéf je na třech stranách ohraničen plochým vývalkem, čtvrtá strana toto ohraničení nemá. Většina reliéfů je málo zřetelná, z části také mechanicky poškozená. Pokrývá ji středně a tmavě zelená lesklá poleva bez engoby.

Ostatní morfologické znaky viz souhrnná charakteristika souboru. Celkově nejméně 2 nezastupitelní jedinci.

4.10. Zlomky řádkového (?) kachle bez výzdoby

Rozměry výrobku nelze pro jeho značnou fragmentárnost bezpečně určit.

ČVS : hladká, bez výzdoby. Po celé ploše tmavě zelená poleva místy s duhovou opalescencí, bez engoby.

Ostatní morfologické znaky viz souhrnná charakteristika souboru.

5. Celkové zhodnocení souboru a jeho časový vztah k historii lokality

Z výše popsaného přehledu jednotlivých kamnářských elementů vyplývá, že základní korpus kachlů z hromadného nálezu na hradě Rýzmburku tvoří tzv. „zrcadlové kachle“. Tento pojem zavedl do naší odborné literatury první Z.

Smetánka (1969, 243, obr. 21:3), který tyto artefakty přesně definoval a odlišil je od tvarově podobných „kachlů necičkovitých“. Protože se však tehdy výhradně zabýval jen gotickou kachlovou tvorbou, uvádí jako příklady kachle z Benešova a Příbrami, které na rozdíl od zcela hladkých kachlů renesančních jsou na „zrcadlových“ plochách zdobeny různými figurálními motivy.

Celkově jsou zrcadlové kachle jak v naší domácí, tak i v zahraniční literatuře publikovány jen sporadicky. Tak z Čech je to několik ojedinělých kachlů z různých míst Prahy (Praha - hrad, Praha 1 - Na můstku, Praha 1 - Mostecká ul.), které se svými obdélnými a čtvercovými tvary včetně tvaru se zahlobenou jednoduchou nikou zcela shodují s analogickými výrobky z Rýzmburku (Brych - Stehliková - Žegklitz 1990, č. kat. 344 - 346, 349 - 351). Podobný obdélný kachel pochází ze Sušicka (Hazlbauer 1992a, obr. 6:1), ten se však od rýzmburských obdélných typů liší tím, že na užších sešikmených plochách je ozdoben plastickými, značně stylizovanými palmetami a dále tím, že není glazován.

Na Moravě byl neglazovaný zrcadlový kachel čtvercového tvaru nalezen již v r. 1898 v Brně (Franz 1903, obr. 1.).

Také v zahraniční literatuře se zrcadlové kachle vyskytují jen vzácně. Z Polska to jsou dva typy čtvercových kachlů z Opole, a to jednak kachle běžné velikosti a tvaru, jednak kachle sice stejného tvaru, ale podstatně menší a spojené vždy po čtyřech do jediného výrobku o normální velikosti (Dymek 1995, tab. XXXII:a, b). Z polské lokality Dzierzoniów také pocházejí obvyklé čtvercové a obdélné zrcadlové kachle (Dymek 1995, tab. LI a LII). Neobvyklý typ obdélného zrcadlového kachle uvádí M. Žemigala z hradu Bolesławiec n/Prosną (1987, tab. IV:10). Tento artefakt nemá vůbec hladkou prostřední plochu, takže boční sešikmené plošky se navzájem stýkají až uprostřed, kde tvoří svislou linii.

Čtvercové a obdélné kachle této morfologické skupiny jsou známy i z maďarského hradu Kőszeg (Holl 1993, obr. 23) a ve zvláště zajímavém tvarovém uspořádání i z Budinského hradu (dtto obr. 20 - 21). Zde běžný čtvercový typ přechází nahoru ve volný nástavec (bez komory), který je zdoben jednoduchým reliéfním mušlovitým motivem.

Další země, kde byly vyráběny a používány zrcadlové kachle, bylo Lotyšsko, odkud byly popsány čtvercové, obdélné a dokonce i asymetrický rohový zrcadlový kachel (Ose 1994, obr. 7:5 a 17), a to z hradu Bauska.

Na základě citovaných ojedinělých publikací je možno usuzovat, že podobné kamnářské výrobky byly v průběhu 16. stol. vyráběny v mnoha zemích Evropy a byly užívány ke stavbě kamen dokonce i na mnoha hradech, takže z tohoto hlediska nepatří Rýzmburk k výjimkám.

V určitém nesouladu s tímto závěrem je zatím zmíněné malé množství publikací o tomto morfologickém kachlovém typu. Podle našeho názoru to může být důsledkem nejméně dvou následujících faktorů:

- Je to předně dosud přetrvávající menší zájem o renesanční kachle vůbec,

především v našich zemích.

- Jistě se uplatňuje i značná „nezajímavost“ tohoto kachlového typu, jehož čelní plocha je bez jakékoliv výzdoby a je proto mnohdy považována za znak značně novodobého datování.

Jak mohla vypadat kamna, složená ze zrcadlových kachlů, ukazuje tab. 4.

Stručně zmíněný typ „tapetového kachle“ je možno považovat za běžný kamnářský výrobek období přelomu 16. a 17. stol. Tyto kachle jsou naopak dost často v literatuře popisovány a z mnoha jejich ikonografických variant je možno např. uvést více typů z východní Moravy (Pajer 1983, obr. 51 - 58, 66 aj.), dále z Nového Strašecí (Hazlbauer 1992b, obr. 5, 6, 13, 14), hradu Křivoklátu (Durdík - Hazlbauer 1994, obr. 7, 8) a mnoho dalších.

Také kachle se zcela hladkou čelní stěnou patří do pozdějších období renesance, jejich častější výskyt je možno zaznamenat až v baroku a pak hluboko do novověku. Snad proto o nich neexistují žádné podrobnější zmínky v archeologické literatuře.

Protože není účelem této publikace zabývat se historií hradu Rýzmburku, jeho stavebním vývojem a časovou posloupností jeho majitelů, odkazujeme případné zájemce o tyto otázky na příslušnou specializovanou literaturu (např. Sedláček 1887, Wirth 1910, Kolektiv 1989, Slavík 1993 a další). Na tomto místě je možno jen uvést, kteří majitelé drželi lokalitu v období, které je možno rámcově pokládat za dobu, kdy kamna, složená ze zrcadlových kachlů na Rýzmburku nejspíše vznikla.

Tak mezi léty 1544 až 1589 vlastnili hrad Rýzmburk příslušníci rodu Žehusických z Nestajova. Po nich se majitelé lokality v poměrně rychlém sledu střídali. Od Žehusických ho v r. 1589 nejprve koupil Bedřich z Újezda a Kounic, od něho r. 1595 Vilém z Talmberka a již v r. 1601 se stává vlastníkem Rýzmburku Zikmund Smiřický ze Smiřic, kdy byl hrad začleněn do náchodského panství. Z uvedeného výčtu majitelů a jejich stavebních aktivit na lokalitě nejspíše vyplývá, že kamna mohla být postavena s největší pravděpodobností za Žehusických z Nestajova, z nichž Bernard nechal zchátraný hrad po polovině 16. století opravit a učinil ho novým rodovým sídlem.

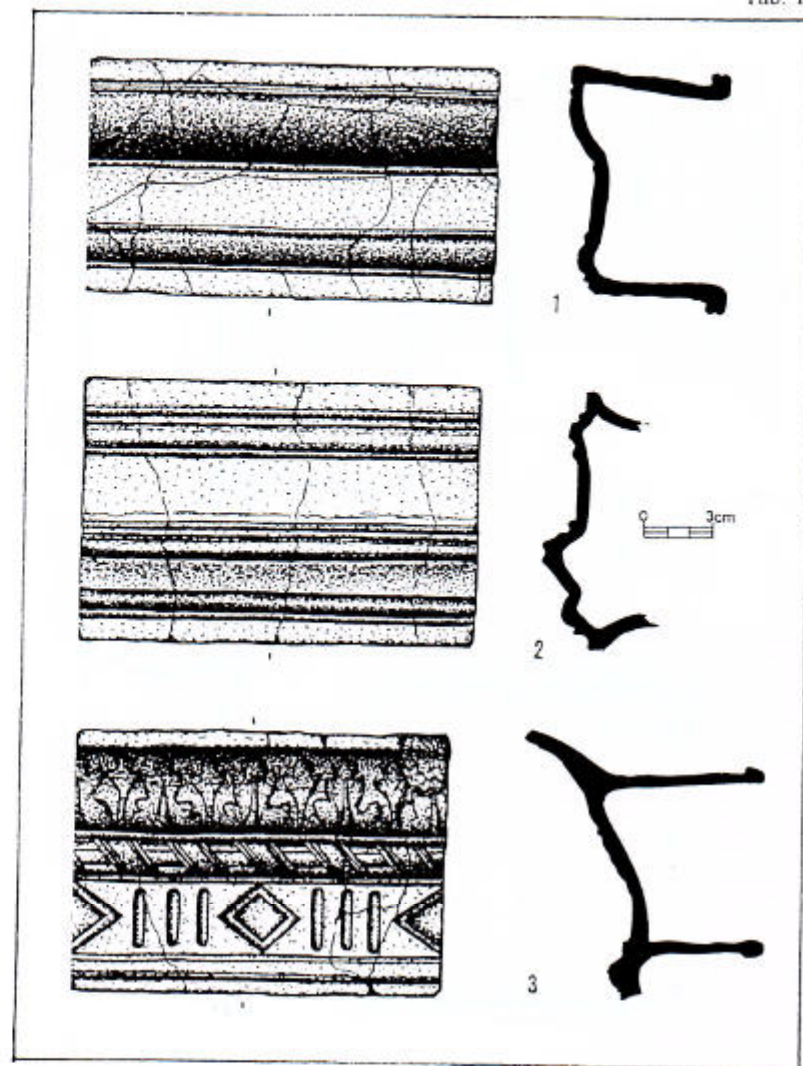
Literatura a prameny:

- Brych, V. - Stehliková, D. - Žegklitz, J. 1990: Pražské kachle doby gotické a renesanční. Praha.
- Durdík, T. - Hazlbauer, Z. 1994: Pozdně gotické a renesanční kachle ze severního parkánu horního hradu na Křivoklátě. II. část. CB 4, 265 - 282.
- Dymek, K. 1995: Średniowieczne i renesansowe kafle śląskie. Wrocław.
- Franz, A. 1903: Alte Ofenkacheln. Zeitschrift des Mährischen Landesmuseums.

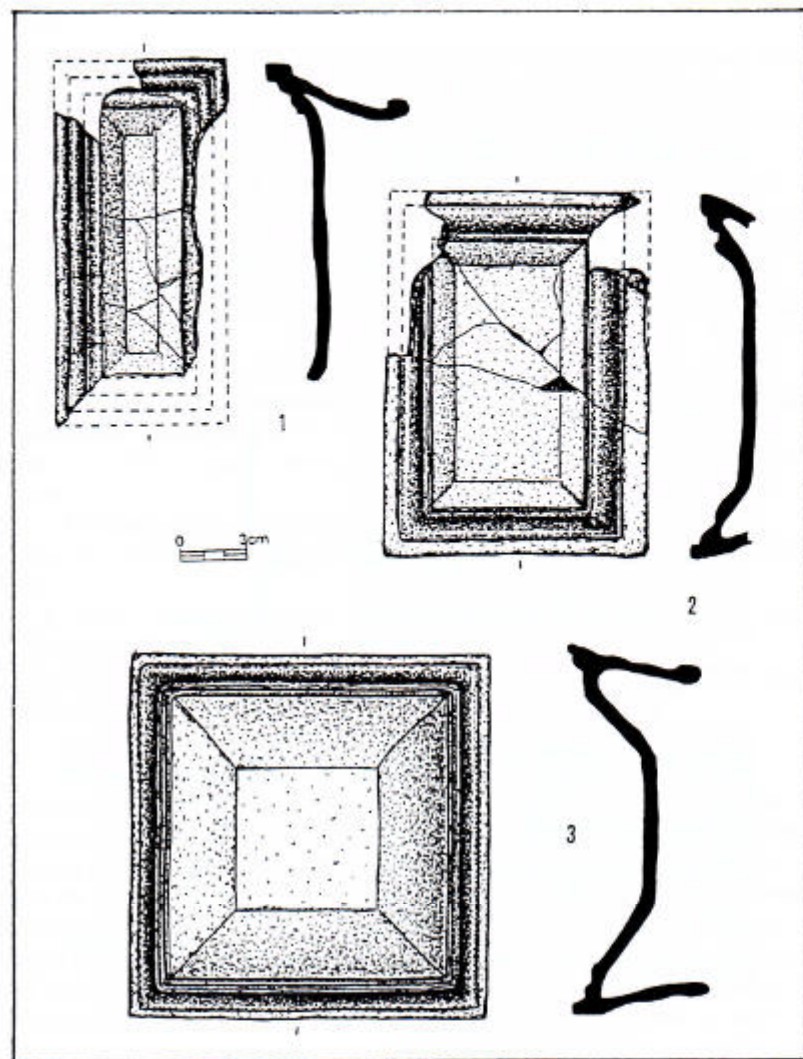
- Brno.
- Hazlbauer, Z. 1992a : Sbirka historických kachlů v Muzeu Šumavy v Sušici. Sborník SPS 3, 135 - 149.
- Hazlbauer, Z. 1992b : Historická kachlová kamna a bohaté nálezy jejich pozůstatku v Novém Strašecí, okr. Rakovník. Praha.
- Holl, I. 1993 : Renaissance Öfen (Mittelalterliche Ofenkacheln in Ungarn V). Ac. Arch. Acad. Sci. Hung. 45, 247 - 299.
- Kolektiv autorů 1989 : Hradý, zámky a tvrze v Čechách, díl VI - východní Čechy, 433 - 434.
- Ose, I. 1994 : Bauskas Pils, Renesanses Stila Krasus Podini. Arh. un Etno. XVI, 131 - 149. Riga.
- Pajer, J. 1983 : Počátky novověké keramiky ve Strážnici. Strážnice.
- Poche, E. 1989 : Renesanční umělecké řemeslo v Čechách. In : Dějiny českého výtvarného umění II/1, 136 - 149.
- Sedláček, A. 1887 : Hradý, zámky a tvrze Království českého, díl V, 38 n. Praha.
- Slavík, J. 1993 : Povrchový průzkum hradu Rýzmburka. CB 3, 137 - 144.
- Smetánka, Z. 1969 : K morfologii českých středověkých kachlů. PA LX, 228 - 262.
- Wirth, Z. 1910 : Soupis památek historických a místopisných v pol. okrese náhodském. 191 n. Praha.
- Zemigala, M. 1987 : Ogrzewanie piecowe na zamku w Bolesławcu nad Prosną XIV - XVII w. Wrocław.

Zdeněk Hazlbauer, J. Hlaváček: An abundant find of late Renaissance stove tiles from the castle of Rýzmburk, district of Náchod. This is a detailed assessment of a numerous and stylistically homogenous group of stove tiles of late Renaissance date found at the E Bohemian castle of Rýzmburk. No less than 32 individual creations could have been reconstructed out of the total number of finds surpassing 1300 fragments of front walls and stove-tile chambers. These include three types of cornice tiles of varying profilation (one of them making up a cornice corner) and four iconographically different types of the so-called mirror tiles. All these products bear identical yellow-brown glaze and their metrical qualities imply that the entire group comes from one single stove. There is also a larger semicircular acrotherium, or corner ornament, and a single type of a „wall-paper“ tile. Morphological and technological features indicate that the group may belong to the second half or final part of the 16th century.

All drawings by Zdeněk Hazlbauer.
Všechny kresby Z. Hazlbauer.

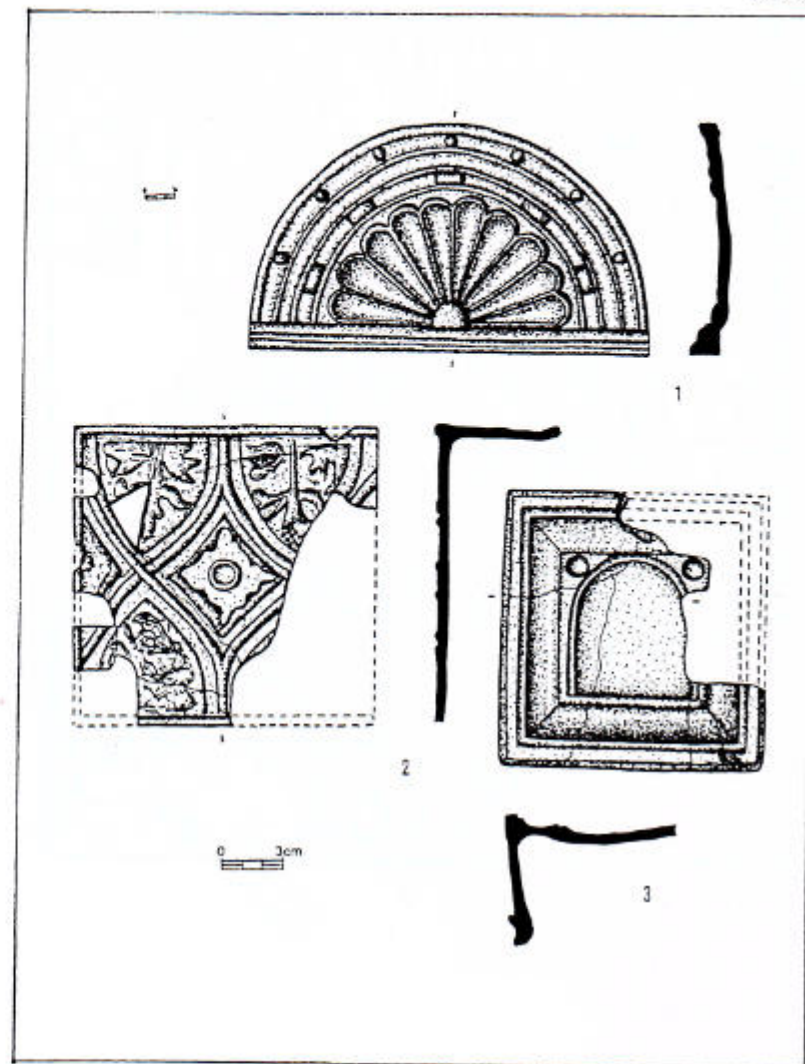

Tab. 1. Rýzmburk - hrad, okr. Náchod. Pozdně renesanční římsové kachle s různou profilací čelní vyhřívací stěny. Kachle č. 4.2 (1), č. 4.3 (2), č. 4.4 (3). Pl. 1. The castle of Rýzmburk, district of Náchod. Late Renaissance cornice stove-tiles with varying profilations of their front walls. Tiles Nos. 4.2 (1), 4.3 (2) and 4.4 (3).

Tab. 2. Rýzmburk - hrad, okr. Náchod. Různé typy pozdně renesančních řádkových tzv. „zrcadlových“ komorových kachlů. Kachle č. 4.5 (3), č. 4.6 (2), č. 4.7 (1).

Pl. 2. The castle of Rýzmburk, district of Náchod. Various types of late Renaissance line-, so-called „mirror“ chamber tiles. Tiles Nos. 4.5 (3), 4.6 (2) and 4.7 (1).

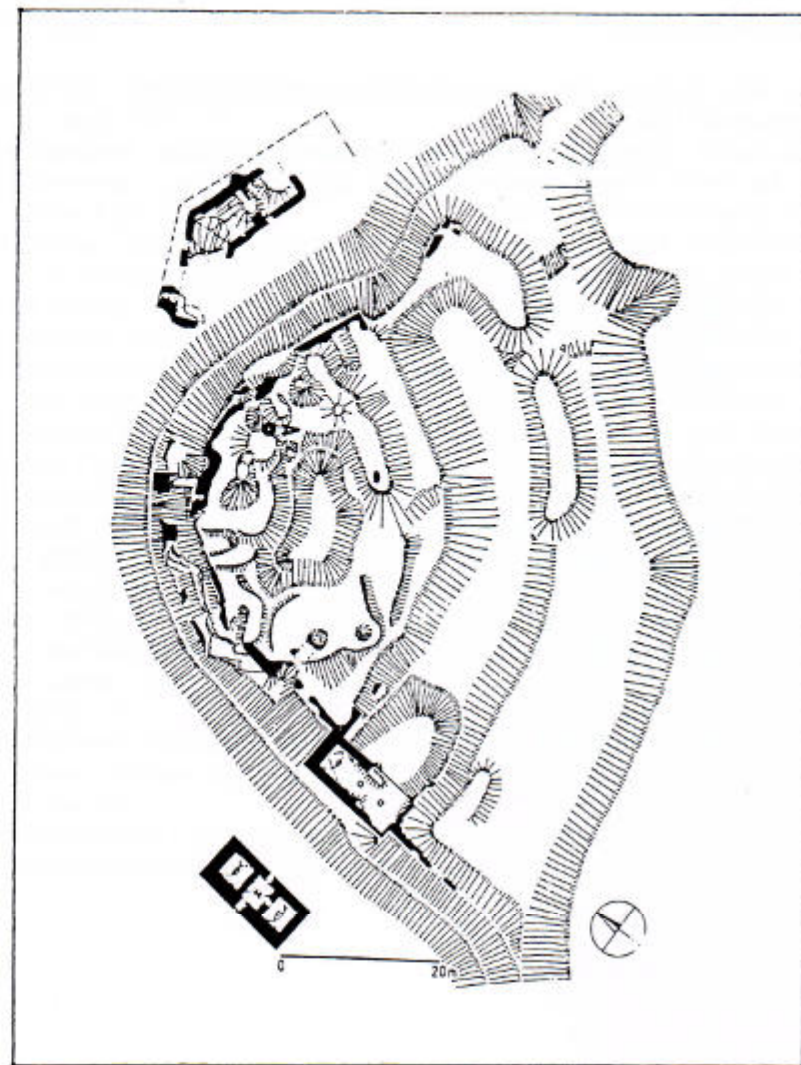
Tab. 3. Rýzmburk - hrad, okr. Náchod. Pozdně renesanční kamnové akrotherium č. 4.1 (1), tzv. „tapetový“ řádkový komorový kachel č. 4.9 (2) a řádkový „zrcadlový“ komorový kachel s nikovým zahloubením č. 4.8 (3).

Pl. 3. The castle of Rýzmburk, district of Náchod. Late Renaissance stove acrotherium No. 4.1 (1), a so-called „wall-paper“ line chamber tile No. 4.9 (2) and a line „mirror“ chamber tile with a hollow niche No. 4.8 (3).

Tab. 4. Dobové znázornění kamen, složených ze „zrcadlových“ kachlů na dřevorytině z poloviny 16. století.

Pl. 4. A contemporary depiction of a stove built of „mirror“ tiles on a woodcut dating to the half of 16th century.

Plán 1. Schematický plán hradu Rýzmburku, okr. Náchod s vyznačením místa nálezu kachlového souboru (A). Převzato z publikace J. Slavíka, 1993.

Plan 1. A sketch plan of the Rýzmburk castle, district of Náchod, with the findspot of the tile group plotted on (A). After a publication by J. Slavík, 1993.

Do tohoto čísla přispěli:

- RNDr. Věra Čulíková, CSc. - Archeologický ústav AV ČR Praha,
pracoviště Opava
Luděk Ducháč - Vysoká škola pedagogická Hradec Králové
PhDr. Jan Frolík, CSc. - Archeologický ústav AV ČR Praha
MUDr. Zdeněk Hazlbauer - Praha
Josef Hlaváček - Červený Kostelec
Mgr. Martin Ježek - Archeologický ústav AV ČR Praha
PhDr. Jiří Kalferst - Muzeum východních Čech Hradec Králové
Mgr. Miloš Kaplan - Archeologický ústav AV ČR Praha
Milan Kuchařík - Gymnázium J. K. Tyla, Hradec Králové
Mgr. Pavel Rous - Okresní vlastivědné muzeum Havlíčkův Brod
PhDr. Jiří Sigl - Muzeum východních Čech Hradec Králové
Ing. Jiří Slavík - Památkový ústav Pardubice
Richard Thér - Vysoká škola pedagogická Hradec Králové
Mgr. Radomír Tichý - Ústav historických věd Pedagogické fakulty
Vysoké školy pedagogické Hradec Králové
Mgr. Eva Ulrychová - Okresní muzeum a galerie Jičín
David Vích - Vysoká škola pedagogická Hradec Králové
PhDr. Vít Vokolek - Muzeum východních Čech Hradec Králové

Překlad do angličtiny:

- PhDr. doc. Petr Charvát, DrSc. - Orientální ústav AV ČR Praha

O B S A H:

- David Vích - Vít Vokolek: Nálezy získané do sbírek AO MVC
v letech 1996 - 97 3
Eva Ulrychová: Archeologické nálezy z okresu Jičín v roce 1996 28
Eva Ulrychová: Letecká prospekce na Jičínsku 1993 - 1996
(stav k 31. 12. 1996) 35
Jiří Kalferst: Záchraný výzkum v Obědovicích, pískovna I -
„Na požárce“, sezona 1996 45
Luděk Ducháč - Richard Thér - Radomír Tichý: Pravěké a středověké
osídlení na trase staré dálnice mezi Chornicemi a Lázy 52
Milan Kuchařík: Revize mohylového pohřebiště ve Stračovské Lhotě,
okr. Hradec Králové 65
Vít Vokolek: Nové lužické hradiště v Habřině 77
Radomír Tichý: Nové sídliště lidu popelnicových polí na Moravsko-
třebovsku 82
Jan Frolík - Jiří Sigl: Předstihový archeologický výzkum v Chrudimi
- Filištínské ulici na staveništi nové budovy Okresního archivu
v roce 1996 86
Martin Ježek - Jiří Slavík: Výsledky výzkumu v Jaroměři
- Havlíčkově ulici 96
Miloš Kaplan: Výsledky analýzy uhlíků ze zahloubeného objektu
(situace H) 112
Věra Čulíková: Určení rostlinných makrozbytků z Jaroměře 113
Pavel Rous: Výzkum profilu městských hradeb v Havlíčkově Brodě
v roce 1982 115
Zdeněk Hazlbauer - Josef Hlaváček: Početný pozdně renesanční kachlový
soubor z hradu Rýzmburku, okr. Náchod 123